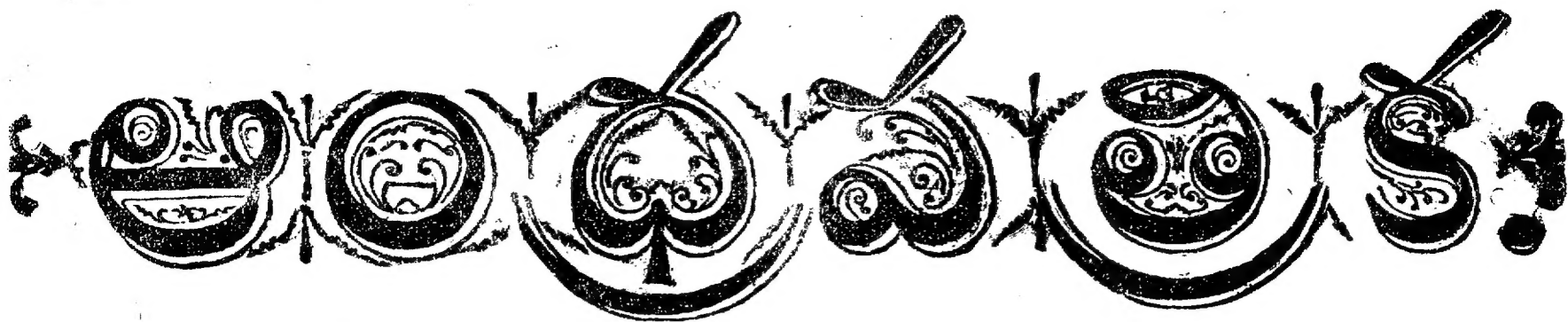

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

వి డి ప త్రి క 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

21036

Vol. 11
నంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 నం॥ అక్టోబరు నెల 13-వ తేది సోమవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఆశ్వజమాస బహుళి ప్రథమ ౧.

No 163

నంచిక ౧౬౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చిటి చూచి కొనిన జూనముగలుగదు.

అమృతాంజనము న క ల వి ధ

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, కాయపుబొట్ల జాపును.
చర్మపు నొప్పుల జారబోలును, పొట్లగొట్టను.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఁపును.
ఎగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

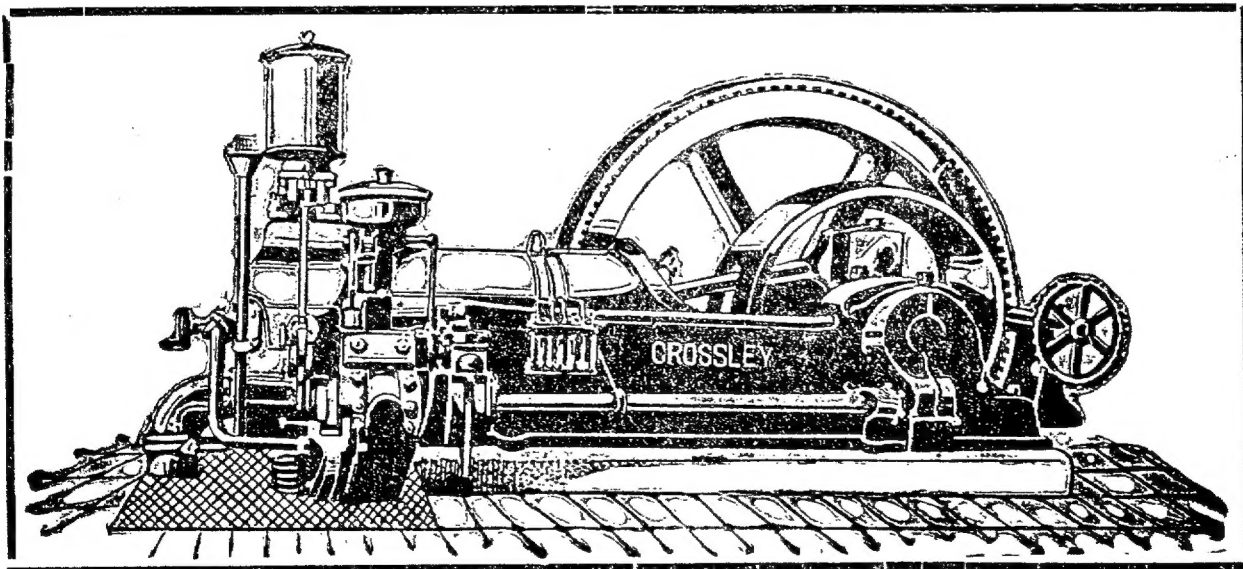
ఈ మందును నుద్దగానే చెమట కట్టుటవలన శరీర
మందలి అమృతాంజనములను తొలగించి యహమున
కానోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

క్రాస్టిగాను అండ్ ఆయిల్ ఎంజినులు

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యయముగలది.

మిక్కిలి శ్రేష్ఠ
మైనరకము, ఇం
టర్నల్ కంబస్టన్
ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
లగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
నప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొద
లగు వాటితో
గలదు.

అనుభవము జాస్టిగానుండునవనరములేదు. మిక్కిలి సరసమైన గ్రూడాయిల్ నూనెను ఎంజినుకు ఉపయోగించవచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యయముగలది

ఎంజిన్లకు, రైసుమిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయదారులు, యితరులు మాకు వ్రాయకొరెదము.

క్రాస్టిబ్రదర్స్ (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

వెలింగుటన్ సినిమా

మాంటూ రోడ్డు

11-10-24 తేది శనివారమునుండి 17-10-24 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 4.15 ప్రదర్శనము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
శని ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గంటలకు కూడగలదు.

యూనివర్సల్స్ మేటియస్టు సీరి గుల్

ది స్ట్రీట్ ప్రియర్ 3 వ భాగము.

విల్లియం డెక్ కన్, ఎస్. జాన్సన్ తో సహా

ఇంపీరియల్ సినిమా

హైరోడు, తిరువళ్ళికేళి

11-10-24 శనివారమునుండి 17-10-24 తేది శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రదర్శనము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములలో మధ్యాహ్నము 3-15 కూడగలదు.

కౌంటీ ఆఫ్ మాంటీక్రిస్టో

2 వ భాగము.

చెన్నపురి బజారుధరలు

అక్టోబరు 13-వ తేది సోమవారము

(1) ఖాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 30.0.0 మొదలు 42.0.0 వరకు	
బియ్యము బస్తాలు మొదలు వరకు	
కునుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు 14.0.0 14-8.0	
తెల్లారివి ,, డిటా ,, 15.8.0 16.0.0	
డిల్లీవి ,, డిటా 45 గలవి ,, 16.8.0 17.0.0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12.0 9.0.0	
నువ్వులు ,, ,, 20.0.0 24.0.0	

(2) పప్పు ఖాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 రు 11.0.0 రు 12.0.0	
నెనగలు ,, డిటా ,, 11.4.0 12.8.0	
పెసలు ,, డిటా ,, 11.8.0 12.4.0	
మినుములు ,, డిటా ,, 18.0.0 16.0.0	
ఉలము ర 164 ,, ,, 9.4.0 11.4.0	

(3) నూనె వస్తువులు

నువ్వులనూనె బా 1-కి రు 170.0.0 175.0.0	
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14.0.0 26.0.0	
కొండాపురం వేరు నెనగపప్పు బా 1-కి ,, 65.0.0 68.0.0	
ఇతర ప్రదేశము ,, ,, 60.0 62.0.0	
వేరు నెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 155 మి.కొ.నూనె 150	
ఆముదమునూనె బా 1-కి రు 190.0.0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి రు 200.0.0 205.0.0	
కురపసుపు ,, రు 125.0.0 180.0.0	
మిరపకాయలు (గుంటూరివి) బా 1-కి రు 120.0.0 133.0.0	
గుంటూరు పాయకట్టు నీలిమందు ముఖగు 1-కి రు 45, 50	
కాళనా పిప్పాయకట్టు ,, రు 60, 70	
తెల్లము బా 1-కి రు 85.0.0 60.0.0	
చింతపండు బా 1-కి రు 80.0.0 49.0.0	

(5) ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి వ రు 32.0.0 33.0.0	
చవరం ,, 32.0.0 38.0.0	
రవుండు ,, 32.0.0 36.0.0	

(6) లోహములు

నెండి 100 కులలికు రు 78.0.0 81.0.0	
బంగారము, కులము 1-కి రు 23.8.0 24.0.0	
సవరను 1-కి 15.8.0	
ఇత్తడి బా 1-కి రు 265.0.0 272.0.0	
రాగి డిటా రు 80.0.0 805.0.0	
అస్కాచక్కెర బా 1-కి రు 88.4.0 88.12.0	

(7) రంగులు అలిజరై ను

ఆవుకృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు రు 75.0.0	
తొట్టికృష్ణుడు డిటా ,,	
సింహం డిటా ,,	
గుర్రం డిటా ,,	

(8) కూడి

బోండా పెద్దు బారవ 1-కి రు 330.0.0	
-----------------------------------	--

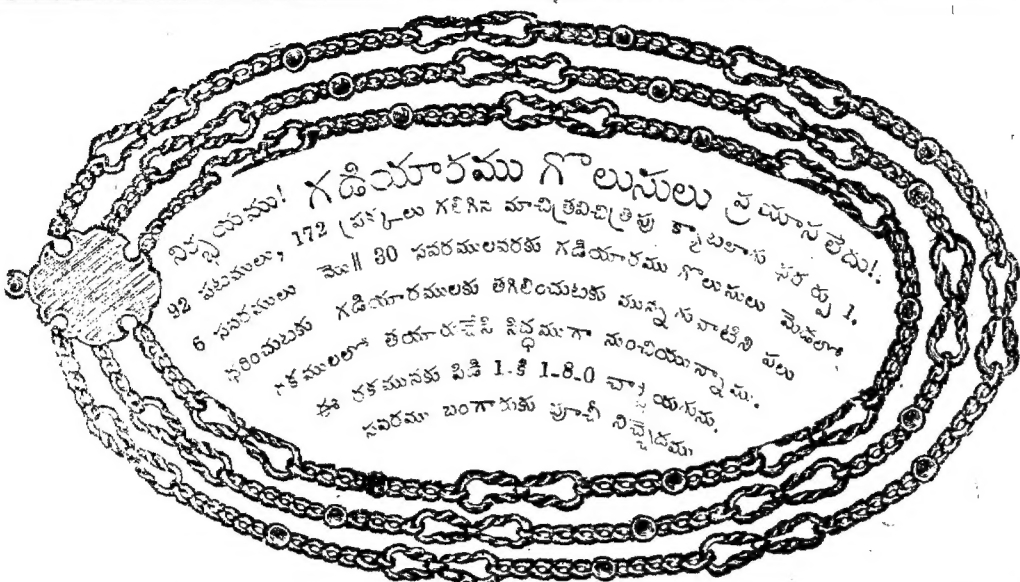
(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి రు 9.10.0	
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి రు 8.6.0	
పుళ్లూరు తేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి రు 8.12.0	
అనామదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి రు 9.8.0	
డిటా నెం 14 డిటా రు 10.2.0	
నూశయేనుగ నెం 20 రు 11.18.0	
జపాన్ నెం 20 రు 11.12.0	
,, ,, 40 ఏ తేలిలు అయినను రు 15.12.0	
గోకాకు నెం 12 1/2 రు 9.15.0	
పద్మాక్ష నెం 24 1/2 రు 12.2.0	
14 1/2 క్వీల కొ పక్షి రు 9.14.0	

చుండుకు నూనె

వెల సీసా 1-కి రు 0-8.0.0 వి. పి సహా 0-11-0	
--	--

ఈ నూనెను గాచిన చుండు పొట్టురాలులు, జిల, గోకు, పుండ్లు బొంబలగునవి నూనెను. దీనివలన వెల్లుతుకలకు హానికలుగక చక్కగని బొంబలగునవి. అమ్మలాంజనము డిపో బొంబాయి - మదరాసు.

గోదావరి హిందూ సమాజము

వారు ప్రచురించిన

భగవద్గీత

చిక్కిన నులభవచరము. నుండగ మైన బ్రెండు. సోమైన గోదావరిమూలమైన ముదితము. వెల పదిఆరూలు.
ఈ గుల్బితై భవగ్రంథము దైవజ్ఞానమును సువార్తమును జేల్పుచు, ఎల్లరకు నశ్యంతోపయోగమై యుండును.
ప్రతిహిందూమనుషులందును నలంకరింపదగిన దివ్యగ్రంథము.

వైపుస్తములు ఈక్రింది వారివద్ద దొరకును: కార్యదర్శి, గోదావరి హిందూ సమాజం, రాజమండ్రి.

సెంట్రల్ బుక్స్ డిపో, జమహేంద్రవరము.

వాడితిరా? వాడకుండిన తెప్పించి వాడి తక్షణమే సంతోషింపుడు !!

ఈ అద్భుతమైన లోకాయుషాన్ని కర్మారముగల మొదటి రకం కన్నూరి, బింగి, పువ్వు, తచ్చకర్మా
రము, అమ్మాయి మైన వినుమాలికా చేర్చి తియ్యగలగినది. హానికరములను తక్షణపు లండుచే గులకేను. విన్నలు.
తద్దల. ముసలివారు, బాలికలు మొదలగు వారందరికి ఆహారాభేదముతో అన్ని వయసుల వాడతినగది
250-800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర రు 0.4.0 బుడ్డు 6-కి 1.4.0 పొట్టుబుడ్డు తేనె.

ఈ దిగుత తెలుపబడిన వధులు తప్పక మంచి గుణ మిచ్చును.

తాచా పనోదిని:—పాదారణమైన భర్తములు, నలిభర్తములు, మలేరికా మున్నగువాటికి మంచి
గుణమిచ్చును. (64 పొట్టులు *ల) పొట్టిలు 1-కి రు. 1.0.0.

శివకాంతి తైలము:—బిడ్డలు పెద్దలు కాఫీల చక్కెరలో అలినులభముగా వారి వారి కంటెన్సు
జనునరించి కొన్ని బొట్టు రీసుకోని ముఖముగా చిరచనువును. కష్టము లేదు. సంతతులు, అనారోగ్యము వుం
డదు, బుడ్డి 1-కి ధర 0.8.0.

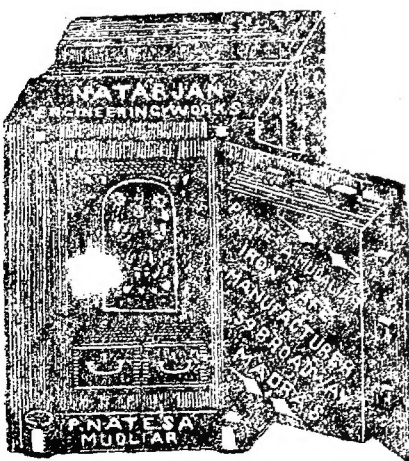
సర్వాంగ బలకారి:—(కాపి, టి, కోకో మున్నగు పానీయముల కలహామ్యములను అయిదుగంట గా ఆరేక
వ్యాధులకు కారణమగును. అట్లు లేక తేనెమందును వ్యాధులకు పోగట్టి కులభవమును, తే. ఇలా వ్యాధులకు పానీయక
ఆటంకపరచును. ఆరేక తేల ద్రవ్యాలు భర్తగుచున్నది.) ద్రవ్యా 1-కి ధర 0.7.0.

మహా సౌభాగ్య కోంఠి:—(బాలికల పాలిటికి మాత్రపాదము లంటిది.)నినప్పుడు, సావాసీ వారికి కుమార్తెన
కోవధములు యిచ్చునందున వారికి కలుగు వ్యాధులన్నిటిని యిది తప్పక దురద్రును. 20 కులం బుడ్డి 1 కి ధర రు 1.0.0
(594-0) పాళ్ళపు వెంకటాచారి కండిసులు. (శ్రీ) శివానాథుల వైద్యశాల. సుమారు.

న ర న ము

దృ డ మై న ది

న మ్మ క మై న ది.

యప్పటిమో ప్రత్యక్షకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు
ఈదిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నది.
బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు
మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న లే శ మొదలియార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

(ప్రాచై)ంగ, 59, (ప్రాచ్యే, మద్రాసు.
నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు. ఐరన్ అండ్ బ్రాస్ ఫౌండర్లు
అయిత్ ఎంజనులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి రిపేరు
చేయుటయందు సమర్థులగువారు. బై నుమిలుకు కాపలన్నీ సిలండ్రు, సాసింగ్సు,
నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. ముబ్బరాయపల్లిపేటి, పెద్దనాయకన్ పేట,
మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్జరు యిచ్చిన
తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ తరములు (వాసిన బదులు) వాయబడును.

రెండవ వార్తాపత్రిక సమావేశము

నాయకులు విషయనిర్ణయసభను డి. లేచిపోవుట

నాయకులలో సామాన్యము కుదుర్చుట కొకసంఘ మేర్పరుపబడెను

నిర్ణయవాదములగు తీర్మానములమాత్రము చర్చింపబడెను

సమావేశము డి. కేంబరు నెలవరకు నిలిపివేయబడెను

సప్తమ బ్రాహ్మణేతర మహాసభ, శనివారము సాయంత్రము నాల్గు గంటలకు, డి. బి. ఎం. కృష్ణకృష్ణ నాయకుల ఎం. ఎల్. సి. గారి యాధిపత్యముక్రింద సమావేశమయ్యెను. చెన్నపురి కాసనసభకు అరుదెంచిన సభ్యులలో చాలమంది ఈ మహాసభ ప్రారంభోత్సవమును జూచుటకువచ్చి సభ నలంకరించిరి. వేదికయందు గూర్చొని ప్రముఖులలో నీక్రిందివారు గలరు. పానుగల్లురాజా, సర్. ఎ. పి. పాత్రో, డి. బి. శివజానంకిశెట్టి, ఓ. తణికాచలంశెట్టి, పి. శివరావు, రామనాథు రాజాగారు, సర్. పి. త్యాగరాయశెట్టి, అగస్త్యస్వామి ఒడయారు, ఎ. రామస్వామి మొదలయ్యారు. డి. బి. పి. శేకెప్పిశెట్టి, ఎ. రంగ నాథమొదలయ్యారు, ఎల్. డి. స్వామికన్నప్పిశెట్టి, శోభిరెడ్డి, వి. మునుస్వామినాయుడుగారు మొదలగు కాసనసభ్యులను డి. వరదరాజులనాయుడు, పింజలను బ్రహ్మశ్రీ శెట్టి. పార్థ సారథి నాయుడు, ప్రా. శేషభు శోడి రామమూర్తిగార్లుగలరు. చెన్నపురినుండియు, ఇతర ప్రాంతములనుండియు సభకు ప్రతినిధులుగా వచ్చిన వారిసంఖ్య దాదాపు 160 యుండును. రాజరత్నమ్మ భుగారు సభాప్రారంభమున భగవత్స్మరణము గావించి, సభకు కళివాదము నొనర్చెను. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడగు ప్రా. శేషభు రత్నస్వామిగారు సభ్యులకు స్వాగతమొసగుచు తమయంపన్యాసమును చదివినతరువాత,

అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుట

సర్. పి. త్యాగరాయశెట్టిగారు, డి. బి. కృష్ణకృష్ణ నాయకుల సామాన్యసభ్యులను కుపపాదించుచు, ఆపదని నలంకరించుటకు నాయకులు రెండు రోజులు యిండి వి. నడివిరి. గత ఆగస్టు నెలయందు ఆహ్వానసంఘమువారు సర్. కె. వి. రెడ్డి నాయకులను గూర్చి సీపదవి కెన్నుకొనిరి అని చెప్పిగాను నడివిరి. రామనాథురాజాగారు, ఇతరులను ప్రైవేటుపాదనను బలపరచిన తరువాత సభ గారి అంగీకారముపై సర్. బి. కృష్ణకృష్ణ నాయకుల రద్దయ్యవదని నలంకరించి తమ యంపన్యాసమును జదివెరి.

విడిపోయిన నాయకుల కాహ్వానము

మొదట సభ్యుల డి. కేంబరు తీర్మానమును పాదించిరి. ఈ యుద్దమములలోని కొందరిలో భేదాభిప్రాయములు కలిగినందులకును, వారి సభలో పాల్గొన చూడరాదనియును ఈ మహాసభవారు చాల కోరికచేయుచున్నారు. అట్టివారిలో ఈ యుద్దమములకును మాత్రముల విధానమును అనుసరించువారు తిరిగి ఈ యుద్దమమునందు జేరి మహాసభకువచ్చి పాల్గొని, ఉద్దమవిజయమునకు దోడ్పడవలెనని ఈ సభవారు గోరుచున్నారు.

ప్రై తీర్మానోపపాదన సమయమున సభ్యులకు ఈ తీర్మానము వివాదనీయుగాదని నడివిరి. ఈ ఉద్దమమునందు ప్రముఖులగు భుగారు కొందరు కొన్ని భేదాభిప్రాయములచేత సభకు వారిని గూడ ఎటులైనను తిరిగి యుద్దమమున జేరునట్లు చేసి యొకమత్తము గలుగునట్లు చేయుట తీర్మానోద్దేశము. రేపురమును విషయనిర్ణయసభ జరుగును. ఆ సమయమున వారుగూడ వచ్చి పాల్గొని భేదాభిప్రాయముల గురించి చర్చించుకొని సవరించునవచ్చును.

తీర్మానము వోటునకు చెట్టగా ఏకగ్రీవముగ సంగీకరింపబడెను. సంతతితో నీదినమునకు సభ ముగిసెను.

విషయనిర్ణయ సభనుండి కొందరు లేచిపోవుట

నిన్నటి యుద్దయము విషయనిర్ణయసభ జరిగెను. అధ్యక్షునియొక్కయు ఇతర ప్రముఖులయొక్కయు ఆహ్వానముపై సర్. కె. వి. రెడ్డి నాయకులు, డాక్టరు సి. నరేశమొదలయ్యారు, మదనగోపాలాచార్యులు, శివప్రకాశ మొదలయ్యారు, గార్లు విషయనిర్ణయసభకు హాజరైరి. సి. రామలింగారెడ్డిగారు సభకు రాజాలనని తెలుపుచు వ్రాసినబాటు సభలోజనున

బడెను. ఆహ్వానసంఘసభ్యులను, ఇతర ప్రతినిధులను, ఆంధ్రగలసి దాదాపు 160 మంది ఆసభయందు గలరు. సర్. కె. వి. రెడ్డి నాయకులు, ఈ మహాసభకు మరియొకసమయమున నిలిపియుంచవలెనని యంపపాదించుచు, ఈసభజరుగునని నిశ్చయముగా దెలియజేయుటచే, చెన్నపురినుండితప్ప ఇతరజిల్లాలనుండి ప్రతినిధులు రాజాలక పోయిరి. ఉత్తర జిల్లానుండి ప్రతినిధులురాజారు; అనితెలిసిరి. బి. తనికాచలంశెట్టిగారు ప్రస్తుతమహాసభ జరుగ వలెననియు, వివాదము లేని విషయముల నిష్పాదు చేసి, ప్రస్తుతము సభనాపి విగ్రహ విషయములను, చర్చించుటకు ముందుకు పుట్టిరి విలంబితసమావేశమును జరుపవలెననియు నుపపాదించిరి. సవరణ అత్యధికసంఖ్యాకులచే నామోదంపబడెను. అంతట సర్. కె. వి. రెడ్డి, నరేశమొదలయ్యారు, శివప్రకాశమొదలయ్యారు, మదనగోపాలాచార్యులుగూడ తమ యనుచులతోగూడ సభనుండి లేచి వెళ్లి పోయిరి.

రెండవదిన సమావేశము

తీర్మానములు

రెండవ బ్రాహ్మణేతర మహాసభ తిరిగి నిన్నటిదినమున 2 గ 30 నిమిషములకు సమావేశమయ్యెను. నిన్నటికంటె, ఈదినమున హాజరైనవారిసంఖ్య తక్కువగా గాన్పించెను. నిన్నటిదినమున వేదికయందు గాన్పించినవారిలో చాలకొలదిమంది మాత్రమే. ఈదినమున హాజరైరి. మద్రాసుగవర్నరు గోపము ప్రభువంశ స్వాగతమొసగుచు ప్రభుత్వతీర్మానమును, కీ. శే. తిరువాన్మూరు శాసనసభ, సర్. ఆహ్వానము తంజినరకయ్యారు, డి. బి. ఎం. సి. టి. పెత్తాచెట్టి, ఎ. రాజమొదలయ్యారు, ఎన్. సోమసుందరము పిల్లై, ఆ. శుబ్బారాయుడు, కె. ఆదినారాయణశెట్టి, వి. నూర్జుమాన్ పిల్లైగార్లు మొదలగు విచారమును, వారికుటుంబములకు సానుభూతిని తెలుపుచు రెండవతీర్మానమును అధ్యక్షుడు కుపపాదించిగా నేకగ్రీవముగ నామోదంపబడెను.

వరదలచే బాధితులైన ప్రజలకు సహాయము

ఇటీవలపంభించిన ఆహ్వానమునవరదలవలన అపారముగు నష్టములకును. బాధలకును పాలయిన ప్రదేశములలోని ప్రజలకోసం సభవారు తమసానుభూతిని తెలుపుచున్నారు. ఈ సందర్భమున ప్రభుత్వమువారు తమ బాధ నివారణచర్యల దీని కొనక పోవుటకు విచారించుచు వేర్యగు సంఘములవారు గావించిన సహాయమునకు సంతోషమును తెలుపుచు బాధితులకించుకను అధికారాధ్యక్షులగు సహాయము నొనర్చవలెనని ప్రజలనుండరిని ఆరు ముఖ్యముగా బ్రాహ్మణేతరము ఈసభవారు హెచ్చరించుచు బాధితులకు నష్టములకు జలముగు తర్యల దీనిని సవలెనని ప్రభుత్వమువారి నుద్బోధించుచున్నారు.

శివరామ మినామగా రీతి త్యాగమును ప్రతిపాదించుచు, కాశీనీరవలవలన గలగిన అపారముగు నష్టమును ప్రజలకు గలగిన కష్టముల వివరించుచు, ఆసందర్భమున విశేషముగు సహాయ మొనర్చిన సంఘములన్నియును అధికారేతరసంస్థలే యనియు నుడివిరి. ప్రస్తుత మినామముల నివారణ మొనర్చుటకు పనిజేయుటకు చాలమంది ప్రచారకులును ధనమును గావలసి యున్నది. ప్రభుత్వమువారి సహాయము చాలవలయును. కిరింకను చాల సహాయ మొనర్చవలెను. ప్రజల జీవితముల నిలుపవలెనన్న ఎట్టి యుల్లమును లేకుండ జేయవలెను. ఇంకలకు ప్రభుత్వమువారికి తగుధనము లేకున్నయెడల భారత ప్రభుత్వమువారివద్దకు జని సహాయము నడుగవలదా?

టి. ఆర్. సుందరముగారు తిరుచనాపల్లి తీర్మానమును బలపరిచిరి. తరువాతి సీతీర్మాన మేకగ్రీవముగ నామోదంపబడెను.

వివిధ సంగతులం దన్యోన్యభావము

(4) (ఎ) భారతదేశభావ్యభివృద్ధికిని, మనజాతీయా

దత్తావ్యాప్తికిని, దేశములోని వేర్యగు సంఘములవారియందు అన్యోన్యభావము నభివృద్ధి పరుచుటయు, అందు ముఖ్యముగా హిందూ మహమ్మదీయ సంఘములకు మైత్రిని నెలకొల్పుట అత్యవసరమని ఈసభవారు దృఢాభిప్రాయమై యున్నారు.

(బి) ఇటీవల ఢిల్లీయందు జరిగిన ఐకమత్యమహాసభవారి తీర్మానములందలి భావములతో నీసభవారు హృదయపూర్వకముగ సేకీభవించుచున్నారు. వేర్యగు మతములవారియందు పరస్పర సద్భావమును, సహకారమును అభివృద్ధిపరుచుటకు యత్నింపవలెనని రాష్ట్రములోని బ్రాహ్మణేతరప్రజల సభలవారిని, అందరి సభ్యులను ఈమహాసభవారు గోరుచున్నారు.

(సి) వివిధ కర్ణములవారియందు శాశ్వతముగ మైత్రిని స్థాపించుటకు అట్టిసంఘములకుగల వ్యాయాసగురాజకీయపాక్కుల సంగీకరించి వాని నాచరణలో పెట్టుట ప్రస్తుతమని ఈసభవారెంచుచున్నారు. మార్తాండము పిల్లైగారు ప్రైతీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు, మనదేశముయొక్క ప్రస్తుతస్థితికి, అనేకములగు వేర్యగు కులములను, మతవిభేదములనుమాత్రమే కారణము. వీరియందుగల పరస్పర భేదములను వివాదములను మాత్రమే స్వరాజ్యసిద్ధికి ముఖ్యముగు నాటంకములు. ఈవివాదములన్నంతవరకును, అంచరును గలసి, ఏకగ్రీవముగ స్వరాజ్యము లడగుటకు ఏ యుండదు. దేశములోని సంఘములన్నియు కలసి యిడిగినగాని బ్రిటిషువారు మన కోర్కెల వీరినంగ నెంచరు. సాంఘిక భేదములు రెండుమాడు శతాబ్దములవరకు యాపుమాయజాలవు. అందుచే అన్నిసంఘములవారిని ఏక మొనర్చుట కొక్కమాత్రమే గలదు. అది సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమాత్రము సంగీకరించి, అట్టిప్రాతినిధ్య మొసగుటయే యంపాయము. తరువాత ఆలమేలు మంగతాయారమ్మగారు తీర్మానమును తమకోభావముందు బలపరిచిరి.

తీర్మాన మేకగ్రీవముగ సంగీకరింపబడెను.

(డి) ద్వంద్వపరిపాలనా విధానము రాష్ట్రీయస్వపరిపాలనము సాధ్యమైనంత త్వరలో స్వరాజ్య సంపాదనము తమ జాతీయాదర్శముని ఈ మహాసభవారు తిరిగి ధృవపరుచుచు, ప్రస్తుత ద్వంద్వపరిపాలనావిధానము ప్రజల రాజకీయశక్తియులను సంతృప్తిపరుపజాల దనియు, ఆ విధానమువలన ఒకపిడి, తీత్రముగు ప్రతిష్టంభములను గలుగజేయుననియు అందుచే (1) కాసనసభకు పూర్తిగా బాధ్యత గల కార్యనిర్వాహకవర్గముగల సంపూర్ణరాష్ట్రీయస్వపరిపాలనమును వెంటనే యొసగవలెననియు (2) కేంద్రప్రభుత్వమునందు చాలవరకు బాధ్యతాయుత పరిపాలనమును స్థాపింపవలెననియు ఈ మహాసభవారు గోరుచున్నారు.

వి. మునిస్వామి నాయకుగారు:— తీర్మానము నుపపాదించుచు, దేశమునందు చాలరాష్ట్రీయలో ద్వంద్వపరిపాలనావిధానముచే, ప్రతిష్టంభములను చిత్తుము గలుగుచున్న సంగతిని వివరించిరి. ఈ రాష్ట్రీయ విధింపడను ప్రభుని గాకచక్కమువలన నట్టి ప్రతిష్టంభములు సంభవింపలేదు. మంత్రపర్యవక్ష మార్కా మొనర్చలే దీకార్య మొనర్చలేదని యాక్షేపింపవచ్చును. కాని ఏ పక్షమువా రధికారమునకు వచ్చినను ఇంతకంటె నెక్కువ జేయజాలరని నొక్కిచెప్పగలను. ప్రజాయత్రైకాభిలంబు ఏకార్య మొనర్చ నెంచినను, అందులకు కావలసిన ధనము కొరత అధిక సభ్యుని అంగీకారమునందవలెను. అందుచే ఆలేనికి ఇష్టములేని కార్యమును మంత్రి ఎంతమాత్రమును దలపెట్టజాలదు. ఇటీవల పర్యవక్షుల నెట్టియెటును గోరుచు తీర్మానమును గావించగా ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరి. ఇట్టి సందర్భమున నెల్లసంఖ్యాకులగు మంత్రు లేమిచేయగలరు? అందుచే సాధారణముగా మంత్రులు చేయదలచుకొనిన కార్యమును పూర్తిగా నేమాత్రమును జేయజాలక, ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకవర్గముతో “రాజీ” జేసికొని సగముపని మాత్రమే జేయగలుగుచున్నారు. అధికభాగ ప్రజాయత్రైకాభిలంబు నెంతవరకు ఎట్టి యభివృద్ధియు సాధింపమిలేదు. అందుచే రాష్ట్రీయపరిపాలన మత్యవసరమని కోరుచు, కాసనసభవారి టి. పి. నొక తీర్మానమును గావించియున్నారు.

ఎ. రామస్వామి మొదలయ్యారు:— ఉద్బోగము లందున్నవారును, ఇతరులను అన్నిపక్షములవారను గూడ ద్వంద్వపరిపాలనమును ఖండించుచున్నారు. ద్వంద్వపరిపాలనము జయప్రదమయ్యెననికూడ కొందరికొప్పుడు నుడివిరి. ద్వంద్వపద్ధతి ఒక విధముగ, జయప్రదమయ్యెననియు మరొక విధముగా విధల మయ్యెననియు నాయుద్దేశము. విషయముగాని పరాజయముగాని, చాలవరకు, ఈవిధానము నాచరణలో పెట్టవలసిన వ్యక్తులై సాధారణ

యందును. ఈవిధానమున నడుపు నాయకుడు విశాలభావము లు గలవాడై యుండునెడల నీవిధానమును సాగింపవచ్చును. అట్లుగానిచో నీవిధానము భగ్నమగుట తప్పదు. ద్వంద్వ పరిపాలనము అపజయమందిన దనగా ప్రజాత్మకాఖిలు సంస్కృతికరముగ పరిపాలింపబడుచుండెననియు కాని ప్రభుత్వము త్రొక్కివదిలి అట్లుపరిపాలింపబడుట లేదనియు అవిగూడ సంస్కృతికరముగ పరిపాలింపబడునట్లుల జూడవలె ననియు వానియొక్క ప్రభుత్వము త్రొక్కివదిలి ఆంధ్రముచే జరుగుతోపములకు మంత్రులనే నిందించుచున్నారు.

ద్వంద్వపరిపాలనపద్ధతివలన కాసనసభయందలి అప్పజి ననుపక్షమునందలి సీతగుడ లగ్నిపోవుచున్నది. కాసనసభయందు ప్రభుత్వపక్షము లెదిర్చిపోరాడునం దొక్క మంత్రులొక క్షమే. అప్పజి నను పక్షము మంత్రులను పెద్దయ్యటయందే నిమగ్నులైయుండిరిగాని, ప్రభుత్వపక్షము పెద్దయ్యటను పనిగా పెట్టుకొనలేదు. తరువాత నుపన్యాసకుడు ఈరాష్ట్రమున సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమే లేదనియు కొన్ని పానములను ప్రత్యేకించుట సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముగాదనియు, నుడివెను. స్థానముల ప్రత్యేకించి యుంచవలెనని బ్రాహ్మణేతరపక్షమునా రెవ్వరును గోరనేలేదు. వానినిప్పుడు తిరిగి పరిపరచినను విచారపడు వారుండరు. ఈరాష్ట్రమున రాజకీయపక్షముల నీటిని కాపాడ వలెననినచో ద్వంద్వవిధాన మంతరింపవలెను.

కొందరు సభ్యులు బలపరిచిన తరువాత తీర్మానమును వోటును తెట్టగా నేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను.

లీకమిషను సూచనలు

(6) (ఎ) లీకమిషనువారి సూచనలు అభివృద్ధివిముఖములుగ నున్నవనియు అందుచే (1) ఉద్యోగకాఖిలను భారతీయములుగ నొనర్చవలెననియు (2) ఉద్యోగకాఖిలకు యూరోపియనుల నియమించుటను వెంటనే అపివేయవలె ననియు, (ప్రత్యేకసర్వీసుల కవుసరమున నెడల కంట్రాక్టుపద్ధతివైన నియమించుటవలెననియు (3) ఈయంద్యోగకాఖిలు కార్యనిర్వహక వర్గమువారి యధీనమున నుంచబడవలెననియు ఈమహాసభవారు ఎంతయున్నారు.

(బి) వైమాచలం పూర్తిగా నంగీకరింపబడునెడల, ఉద్యోగకాఖిలలో ప్రముఖముగ యూరోపియనులయొక్క ఇబ్బందులను విచారించి వారికి సహాయము నొసగవలెననియు ఈమహాసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

కె. వి. మినహుగారు వైతిర్మానమును వివరించుచు, లీకమిషను సూచనల నంగీకరించునెడల సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి చారిత్రంగము గలుగునని నుడివెరి. ప్రస్తుత రైల్వలుబ్బి చూచినయెడలగూడ నీయుద్యోగకాఖిలలోని యూరపియనుల కొసగు వేతనములు చాల దుర్గరముగ నున్నవి. అంతయుగాక, విదేశీయుల నుద్యోగకాఖిలలో నియమించుటచే మనహక్కులను పరిపాలనాక్రియ నాశనముచున్నవి. అందుచే అధికరాజకీయకారణముల కెంతి చేతనగూడ విదేశీయోద్యోగకాఖిలు భారతదేశాభివృద్ధికి భంగకరమే. ఉద్యోగకాఖిలపై రక్షకారము ప్రభుత్వకార్యనిర్వహక వర్గమువారికిని మంత్రులకును లేకపోవుటచే, మంత్రులకును వారి క్రిందియుద్యోగులకును చాల యొకడియును, ఆటంకములును గలుగుచున్నవి. ఈయధికారము మంత్రుల కొసగబడనియెడల వారు ఏకాగ్రమును నిర్వహింపబాలరు.

చాముడి గాండనుగా రీతిర్మానము నామోదించిరి. తీర్మానము సభవారిచే నేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

(7) సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును, సాంఘిక ప్రాతినిధ్య ముఖ్యమాత్రమని ఈమహాసభవారు తిరిగి ప్రకటించుచు - ఇదివరకు ఉద్యోగకాఖిలను తక్కువ ప్రాతినిధ్యముమాత్రమేగల వేర్వేరు సంఘముల, సంవర్గమున వేర్వేరు ఉద్యోగకాఖిలలో సీసాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును ఆచరణలోనికి దేవలెనని ప్రభుత్వమువారిని గట్టిగా గోరుచున్నారు.

(బి) 1922 సం. అగస్టు 15 లేదా సెం. 638 ప్రభుత్వపుట ప్రకటన ప్రకారముగ పరిగణింపబడు చున్నవి విచారించుచు ఆయుత్తరపును పూర్తిగా నాచరణలో పెట్టవలెననియు ఈమహాసభవారు గోరుచున్నారు.

(సి) ప్లాపు సెలక్షన్ నుబోర్డును నియమించుట నపు సరమనియు వెంటనే రద్దీయవలెననియు ఈమహాసభవారు తీవ్రముగ గోరుచున్నారు.

జి. తిడికాచలం శెట్టిగారు వైతిర్మానమును పాదించుచు, సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమే జట్టి సుపక్షములోని ముఖ్యమాత్రమని నుడివి కాసనసభయందు జట్టి సుపక్షమునా రీమార్గమున నొస

ర్చిన ప్రయత్నములవివరించు, ప్లాపు సెలక్షన్ నుబోర్డు నియోజనమును ఖండించిరి. ఈబోర్డువలన, వేర్వేరు సంఘములకు పరియగు ప్రాతినిధ్య మొసగుటకు ఏమాత్రమును వీలులేకుండ నొనర్చబడెను. ఈబోర్డులో నిజమగు బ్రాహ్మణేతరుల కెట్టి ప్రాతినిధ్యమును నొసగబడలేదు. ఈబోర్డువలన, నుద్యోగకాఖిలందు బ్రాహ్మణేతరులకు తగు ప్రాతినిధ్య మొసగుటకు గావించబడిన ప్రయత్నములన్నియు విఫలమయ్యెను. ఈబోర్డు నియోజనముయమున సర్. కె. వి. రెడ్డిగారు తటస్థులుగ నుండిరి. తటస్థులనగా, మగ మనిషికాక, అడమనిషియకాక పుట్టవలెనని నుండిరి. బ్రాహ్మణేతర ప్రాతినిధ్యమునకు తమజీవితముల భారపోయుచుంటినిని తెప్పకొను నక్షేమెడలియాయగారు ఈబోర్డును బలపరిచిరి. బ్రాహ్మణేతర ప్రాతినిధ్యములోని కొందరే, ఈవిచారకరపరిస్థితులకు కారణము. రాబోవు ఆయవ్యయపట్టికయందు బ్రాహ్మణేతర ప్రాతినిధ్య లెక్కను విడచుచో పెరిగి, ఈబోర్డువ్యయము కొరకు దేబడగ్రాంటును నిరాకరించి, బోర్డుయొక్క పనిని ప్రభంభింప జేయవలెను.

బి. మునుస్వామి నాయుడుగారు తీర్మానమును బలపరిచిరి. తీర్మాన మేకగ్రీవముగ సభవారిచే నామోదించబడెను.

హిందూ ధర్మాదాయచట్టము

(8) మదరాసు కాసన సభవారిచే నామోదించబడిన హిందూ ధర్మాదాయచట్టమునకు అంగీకారము నొసగుటయందు రాజప్రతినిధి యొనర్చుచున్న అపరిమితముగ జాగునకు ఈ ఆగ్రహమును వెల్లెబ్బుచు వెంటనే అట్టి అంగీకారము నొసగవలెనని గవర్నరు జెనరలుగారిని గోరుచున్నారు.

ప్రతిపాదకులు:—టి. జి. మూర్తిగారు.
ఆమోదకులు:—జి. ఎన్. కన్నప్పక.
తీర్మాన మేకగ్రీవముగ నామోదించబడెను.
(ఈ తీర్మానమును తంతిమాలముగ రాజప్రతినిధికి వెలుపవలె నను ప్రతిపాదనకు సభవారంగీకరించిరి.

అన్వయతానివారణము

(9) అన్వయతానివారణములను తొలగించుటకు ప్రజలలో ప్రతిపాదనను ప్రపం ప్నము లొనర్చవలెననియు ఈయందర్బయొక్క సత్వర వ్యాప్తికొరకుగాను ప్రజలనుకులను, తటాకములను, పాకాలను, గ్రామ చానదులు మొదలగు బహిరంగ ప్రదేశములందు పంచములకు ప్రవేశము నొసగి బ్రాహ్మణేతరులందరు ప్రయత్నింపవలెనని గోరుచున్నాము.

ప్రతిపాదకులు:—వీరయ్యను ఎం. యల్. సి. (నేలము) గారు.
ఆమోదకులు:—అంజనేయులు గారు.

ఈతీర్మానముచాల ముఖ్యమైనది. ప్రతిసభలందును ఇట్టి తీర్మాన మొనర్చబడుచున్నదే గాని సరిగా నాచరణలో పెట్టకపోవుట విచారకరము. మనకంటె నుత్తమ తరగతియగు బ్రాహ్మణులలో సరిపమానస్థితినే గోరుచు, మన క్రిందనున్న వారిని వదిలేయుట కెత్తింపరాదు. వ్యాసగూడ మనలో సరిపమాన పదవికి గొనిదేవలెను. కళాసంతులనము గూడ నొక విధముగా నన్వయతలయనియు, వారినిగూడ నభివృద్ధికి దెప్పటకు ప్రయత్నింపవలెననియు, ఈవిషయమున రాబోవు సమావేశమున చర్చదీసుకొన వలెననియు నుడివెను. బ్రాహ్మణేతరులు ప్రేమ భావముతో తమ హక్కులను గోరవలెనేగాని బ్రాహ్మణులయెడల ద్వేషభావముతో పని జేయరాదనియు నుడివెరి.

బలపరిచినది:—అలిమేలు మంగమ్మగారు, నరాలశెట్టి దేవేంద్రుడుగారు.

నాయకులందు నయోజ్యను కలిగించుటకు సంఘము

10. మిగిలిన సభాకార్యక్రమమును డిసెంబరు నెలలోనో, జనవరి నెలలోనో తిరిగి సమావేశ మునప్పటికి నిలిపియుంచబడవలెనని ఈమహాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు. తిరిగి డిసెంబరు, లేక జనవరిలో నెప్పుడు సమావేశమగునదియు ఆహ్వా

నసంఘమువారు నిర్ణయించెదరు. ఈలోగా బ్రాహ్మణేతరులలోని వేర్వేరువిభాగముల వారిలో సంప్రదించి వారియభిప్రాయములను చర్చదీసుకొనుటకు ఆహ్వాన సంఘమువారి యెదుట నుంచుటకును ఈక్రింది సభ్యులుగల సంఘ మేర్పరప బడెను. బ్రాహ్మణేతర పక్షమును బలపరుచుటగాను, 1924 అక్టోబరు 11 లేదిన మహాసభవారి తీర్మానప్రకార మిట్లానర్చబడెను.

(1) డి. బి. ఎం. కృష్ణ నాయకు (2) ఎం. రత్న స్వామి (3) ఎ. శివరామమినహ (కన్నీ) (4) రా. జి. టి. వరదరాజులు నాయకు (5) పి. ఎం. మార్తాండంపిళ్లె (6) వి. ఎం. రామస్వామి మదలియార (7) వి. గజేంద్రమదలియారు (8) పంచరత్నం పిళ్లె (9) వి. రాజ్ (10) పి. జి. ల. ను. బ్రహ్మణ్యచెట్టి (11) భాకాబూదరు ఉస్మాన్ సాహెబుగారు.

ఈతీర్మాన మధ్యక్షునిచే ప్రతిపాదించబడి సభ్యులచే ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను.

అంతట సభ్యక్షుడైనమావేశము నింతటితో నిలిపివేయుచున్నాననియు, తిరిగి డిసెంబరు నెలలోనూ జనవరి నెలలోనూ గూడుననియు తెలిపి ఆసభకు అందరూ విచ్చేయవలెననియు గోరెను. సభకు జయప్రదముగ నెరవేర్చినంతట ఆహ్వాన సంఘమువారికిని, ప్రతినిధులకును స్వచ్ఛంద సేవకులకును కృతజ్ఞతను తెలిపెను. అధ్యక్షుడును సర్. పి. త్యాగరాజుచెట్టిగారును, పుష్పమాలాలంకృతులుగ నొనర్చబడిన తరువాత హిస్ హిస్ మారే అనుఉత్సాహ ధ్యానములతో సభ ముగిసెను.

హిందూ మహమ్మదీయగలభా

నిన్ను టిడినము ఉరుసుపండుగ నిమిత్తము మదరాసు నుండి మహమ్మదీయులు! నెంటుభామసుమాంటు పల్లెవరము వైపు రైల్వలో బోవుచుండిరి. సాయంత్రము వీచినంతటి రింగు 28 నిల బయలుదేరుబండిలో నేనును నైవాపేటవరకుబోతిని. అబండిలోనున్న నుహమ్మదీయయువకులు కొందరు మార్గము నబోవుచున్న వారినిపిలిచి హేళవచేయుచు తిట్లుచు కేకలువేయుచు రైలులో బోవుచుండిరి. ఇట్లుకూడదని ఒకరిద్దరు పెద్ద అనుచున్నను ఉత్సాహపరపక్షములో వారిమాలలను వినునా తెవరును లేరయ్యె. మాంజం-నైవాపేటమధ్య ఒకరిద్దరు హిందువులనిట్లుజేయగా వారుబండిపైరాక్లునిదిరిరి. తర్వాత మదరాసు నుండివచ్చినరైల్వలోని మహమ్మదీయులు నైవాపేటలోని హిందువులపైరాక్లునిదిరిరియు చిలిపిచెట్టలుచేసిననియువారు తరుణమునకై నిరీక్షించి మహమ్మదీయులుతిరిగి మదరాసువై పునకువచ్చునపుడు నైవాపేటరైలువైచినవద్ద సాయంత్రం 6 గంటలకు వైచినవచ్చురైలుబండిలోనున్న మహమ్మదీయులపైరాక్లువద్దను గురిపించి రిని యు రైల్వ రాక పో కలు రా త్రి 9 గంటల అవరకు నిలిచిపోయి నవని యుకొంతనే పటికి పోతీసువారువచ్చిననియు తెలిసినది. ఇరు పక్షముల వారిలో కొందరికి తెబ్బులు తగిలి రిక్రము చించినది. ప్రాణనష్టమున్నట్టులేదు. ఈ నాటకము 3,4 విండ్లనుండి నడచుచు నేటికి తీవ్రత వాల్చినదట. ఈఉదయమున నైవాపేటవైచుకో ఎత్తులచూచినను కంకరరాళ్లతో నిండియున్నది. కొద్దిమీదనున్న రాళ్లన్నియు వైచుకో అవరణలో నున్నవి. వైచుకో తలుపులకుకిటికీలకుఉన్న ఆద్దములుకొన్ని ఛిన్నాభిన్నములైనవి. ఈ ఉదయము నేమకచూచుటకు జనులు వైచుకోవద్ద గుంపులు గుంపులుగ జేరిరి. వీరిని సర్దుటకు ఒకపోతీసుబంటు వినను కన్నింపలేదు. మరల ఏమిజరుగునోయని రైల్వలోవచ్చు ప్రయాణికులు తలంచుచు రైలుప్రయాణములు సాగించుచుండిరి.

(ఒక విలేఖరి)

పట్టి 1-కి కుమ్మకు తెలము రి. 0-8-0
ఈ తెలము బొడలు, బొల్లి, తేలుపు, నలుపు, గుమ్మలకు గాయలును ఉపయోగించును.
అమ్మకొంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

జిక్-జోకల్ తక్ టిక్-టాక్

2-0-0 గడియారము. 2-0-0

యిదిపోలోమాడద చాలా కర్పత్రయనదానినల్ల ప్రాకులేకుండ నేటిలేదీహా క్రొత్తగావచ్చియుండు గడియారములు చాలాకెట్టిగాను క్రొత్తమోస్తరుగాను వుంటున్నది. ధర 1 కి రూపాయలు 2-0-0 మాత్రమే. పవుటాక్ కలములకు గ్లాసునందు తయారుచేసిన నిబ్బులు ఒకటి ధర ఆ 0-6-0.

కె. ఎన్. రాధాకృష్ణ అందు బ్రదర్సు,
164 చే నాబాబురోడ్డు మదరాసు.

చెన్నై ప్రశంసనామ

11 వ తేదీ ప్రశంసనామములు

కరవప్రదేశములు, ఋణము దరఖాస్తులు

జి. రామేశ్వరరావుగారు రెవిన్యూ మొదలుపెట్టగా నిట్టిది గిరి:

(ప్ర:— (అ) ఈ రాజధానిలో కరవప్రదేశములని స్థాపించినవే?

(అ) ఈ ప్రదేశము లొక్కొక్కదానియందు విచారంప వలసియున్న మొత్తం ఋణము దరఖాస్తు లెన్నికలవు.

(ఇ) ఈ ప్రదేశము లొక్కొక్కదానిలో ప్రత్యేకపు సిబ్బంది యెంతగలదు.

(ఈ) ఋణముల చట్టము నిబంధనలప్రకార మది చాలునా?

(ఉ) అట్లు చాలకున్న అందుకు తగినట్లుండుట కేమి యేర్పాట్లు జేయబడెను.

(ఊ) 1924 జూలై ఆఖరుకు యీ ప్రదేశము లొక్కొక్కదానిలో యెంతమొత్తము చెల్లింపబడెను.

ఉ:— (అ) గంజాంజిల్లా చొక్కపాడు ఖండం, బల్లారిజిల్లా బల్లారి తాలూకా, అనంతపురంజిల్లా గుత్తి, మడక శిరతాలూకాలు, పెనుకొండ తాలూకాలో చాలభాగము.

(అ) చొక్కపాడు ఖండం విషయము తెలియదు. బల్లారి తాలూకాలో 1924 మే 19 నాటికి 684 దరఖాస్తులుండెను.

గుత్తి విజనలో 1924 మే 28 నాటికి 16 వందలు దరఖాస్తులుండెను. గుత్తి తాలూకాకు ప్రత్యేకముగ సంఖ్యలు తెలియవు.

మడక శిరతాలూకాలో 1924 జూన్ 10 నాటికి 58 దరఖాస్తులుండెను.

పెనుకొండ తాలూకా విషయము తెలియదు. ఇప్పటికి కరిగా సంఖ్యలు తెలియవు.

(ఇ) చొక్కపాడు ఖండములో ప్రత్యేకపు సిబ్బంది యేమియు పనిజేయుటలేదు.

గుత్తి విజనలో ఒక డెప్యూటీ తహశీల్దార్, నల్లరు రెవిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరులు, ముగ్గురు గుమాస్తాలు, ఆగ్రటు బంట్రోతులు పనిజేయుచున్నారు.

మడక శిరతాలూకాలో ఒక రెవిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు, ఒక బంట్రోతు పని జేయుచున్నారు.

పెనుకొండ తాలూకాలో ప్రత్యేక సిబ్బంది యేమియు పనిజేయుటలేదు.

బల్లారి తాలూకాలో 1924 జూన్ 30 వరకు ఒక తహశీల్దార్, నల్లరు రెవిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరులు, నల్లరు గుమాస్తాలు, అగ్రరు బంట్రోతులు పనిజేసిరి. 1924 జూలై 1 నుండియు నల్లరు గుమాస్తాలుండెరి.

(ఈ) అవును.

(ఉ) ఈ ప్రశ్న యుదయింపదు.

(ఊ) తాలూకా వారీ సంఖ్యలు లేవు.

జి. రామేశ్వరరావుగారింకను కరువుకోడు 50 సెక్సను ప్రకారము ఉచితపహాయ మెక్కడైన జేయబడెనా యని యడుగు చేయబడెననియు, పెన్షుపనులు ప్రారంభించిన పిదప నిది జరిగెననియు యెవ్వకును అన్నము లేక మాడి చావ లేదనియు తెలుపబడెను.

కరువుకోడు (ఇ) అకబంధములో 6, 7 సెక్సనులకు కి అవుప్రదేశములలో నెచటైన ప్రకటించిరాయని యడుగుగా ప్రభుత్వమువారికి తెలియదనియు ఆ సెక్సనులకింద ఋణముల కెవరును దరఖాస్తు జేయలేదనియు ప్రభుత్వమువారు చెప్పిరి.

ఆసాముకు కూలీలు పోవుట.

శ్రీమాన్ శశిభూషణగౌరవహాళయోగా రిట్లడిగిరి:

(ప్ర:— (అ) గంజాం విశాఖపట్నంజిల్లాలనుండి గత 10 వార్షికులలోను ఆసాము కొందగుకూలీలు పంపబడిరి.

(అ) ఇక్కాలములోనే అచట పని ముగిసినపిదప యెందు తిరిగివచ్చిరి.

(ఇ) ఆసాములోని తేభతోటలలో నెల చొప్పుగాని కూలీ యెట్లయ్యుట.

(ఈ) కూలీలను త్వరగా పంపుటకని రిజల్యురింగు ఆఫీసరు యెదుట న్యాయప్రకారము కూలీలను రిజల్యురి జేయవద్దని వదలి వేయబడెనా?

(ఉ) ఆసాం తేభతోటలలో ప్రభుత్వోద్యోగులకు భాగములుగాని ప్రత్యేకలాభము లేమైనగాని కలవా?

(ఊ) (యూ) (వి) (ప్రభుత్వోద్యోగులకు ఆలోటలలో నేమైన లాభము గలదేమా తెలిసికొందురా.

(బు) తేభతోటల లాభము గోరువారిని ప్రవాసపువనులకై నూపరెంపెంజెంటులుగను రిజల్యురింగు ఆఫీసరులగు నయమించిరా?

ఉ:— (అ)

జూన్ 30వో	గంజాం	విశాఖపట్నము
అం త్వముగు సంవత్సరము	ఏ తేదీ మొదానము	ఏ తేదీ మొదానము
1914	...	1045
1915	...	945
1916	4982	588
1917	2780	242
1918	660	266
1919	16354	5611
1920	6526	3209
1921	309	1145
1922	822	679
1923	202	584

(అ అండ్ ఇ) ఈ విషయములు తెలియవు. పనిని బటి కూలీ మారుచుండును.

(ఈ) కూలీలను త్వరగా పంపిండుట కే రిజల్యురింగు లేకుండ జేయబడెను.

(ఉ) ఈ రాజధానిలో ప్రభుత్వ సేవకులవిషయమున మాత్ర మిన్నాచన సరియని ప్రభుత్వమువారు వచ్చుచాలరు.

(ఊ) ఈ విషయమును తెలిసికొనుట అవసరమని ప్రభుత్వమువారు తలంపరు.

(బు) ప్రభుత్వమువారి కీ విషయము తెలియదు.

అడవిపంచాయతులు

జి. రామేశ్వరరావుగారి రిట్లడిగిరి.

(ప్ర:— (అ) అడవి పంచాయతీ ఆఫీసరు మొదట యె పును నియోగింపబడెను?

(అ) ఏయేజిల్లాలలో పనిజేయుచుండెను?

(ఇ) ఆతనిసిబ్బందిబల మెంత?

(ఈ) పంచాయతుల నిర్మించుటకై పశ్చిమాంధ్రమంతలముల కెపుడు పంకెదా?

(ఉ) సిబ్బంది నెక్కువ జేయుట కేమైన నిపు డాలోచన గలదా?

(ఊ) దానిపైనేమి ఉత్తరువు గావింపబడెను?

(బు) పంచాయతీ పద్ధతివలన రెవిన్యూ నెక్కువజేసి లాభము దీయవలెనని ప్రభుత్వవిధానమా?

ఉ|| (అ) అడవిపంచాయతీ ఆఫీసరు 1922 ఆగస్టు 7 వ తేదీని చార్జీ పుచ్చుకొనెను.

(అ) అడవిపంచాయతీ ఆఫీసరు యీక్రిందిజిల్లాలలో పని జేయుచున్నాడు:— (1) ఉత్తరాంధ్రాకు దక్షిణాంధ్రాకు చెంగల్పట్టు చిత్రాపు కడప కృష్ణా గుంటూరు బల్లారి నేలం తిరుచినాపల్లి కోయంబుతూరు.

(ఇ) అడవిపంచాయతీ ఆఫీసరుక్రింద ఒక గుమాస్తా ఆగ్రరు ఇన్ స్పెక్టరు, ఎనిమిదిమంది బంట్రోతు లుండురు.

(ఈ, ఉ, ఊ) బల్లారి కడపజిల్లాలలో పంచాయతుల పప్పుడే పని జేయుచున్నవి. సిబ్బంది నెక్కువజేసి ఇయ్యది అనంతపురం కర్నూలు నెల్లూరుజిల్లాలలో గూడ పనిజేయునటుల చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు విచారించుచున్నారు.

(బు) ప్రభుత్వమువారి కట్టి యుద్దేశ్యము లేదు.

ఇ రి గే ష ను

ఏలూరుకాలువక్రింద సాగు భూవిస్తీర్ణమును గూర్చి మాగంటి సీతయ్యగారు ప్రశ్నింపగా అయ్యది 52 వేల ఎకరములనియు జూలై 15 కు పూర్వమే 5 వేల యెకరములు నాట్ల యొననియు తెలుపబడెను.

తమ్మిలేరు కాళులు రెంటినుండియు వరదలను తగ్గించుటకు రిజర్వాయరును కట్టించుటనుగూర్చి సీతయ్యగారు ప్రశ్నింపగా అది విచారింపగా సాధ్యముగాదని వదలిజేయబడెననియు వరద లాపుట కట్టి పనులును జేయబడవని యు తెలుపబడెను.

కె. సర్వారాయుడుగారు గోదావరి డెల్టా కాలవలను గూర్చియు మరికొన్ని కాలవలనుగూర్చియు ప్రశ్నింపగా సాగు భూము లెక్కువగుటచేత కాలవలలో నీరు యెక్కుతెచ్చెమిదనే పొరుగుల జేయబడు చుండెననియు డెల్టాలో డ్రైయింగ్

అభివృద్ధిని ప్రభుత్వమునా రంగీకరించినయి డెల్టా. 1922-23 సం॥ ముతో అంత్యమున నాల్గు సం॥ ములలోను ఆదాయమును ఖర్చును యిట్లున్నటుల తెలుపబడెను.

ఆ దా య ము

1919-20	4698658
1920-21	4012584
1921-22	4102387
1922-23	4181451

ఇందు డ్రైయింగ్ కాలవలకు ఈక్రిందివిధముగ చెచ్చింపబడెను.

1919-20	118558
1920-21	157665
1921-22	182903
1922-23	114186

కాలవలకు పిల్ల కాలవలకిట్లు వినియోగింపబడెను.

1919-20	227585
1920-21	284486
1921-22	367485
1922-23	328418

పి. శివరావుగారు బసవన్న కాలవ అభివృద్ధినిగూర్చి యడుగుగా యీ స్క్రీము ఇంగ్లెషునభివృద్ధినిగూర్చి విచారణలో నుండెననియు, ప్లానులు అంచనాలు త్వరలోనే ప్రభుత్వము వారికి పంపబడుననియు తెలుపబడెను.

పి. శివరావుగారే తుంగభద్ర, సంగమేశ్వరం మున్నగు ప్రాజెక్టుల సీతనిగూర్చి ప్రశ్నింపగా, పశ్చిమాంధ్రమండలము లలో ఇంగ్లెషున వసతుల జేయుటనుగూర్చి విచారణలో నున్న దనియు, తుంగభద్ర ప్రాజెక్టువలన బల్లారి, కర్నూలు, అనంతపురం, కడప, నెల్లూరు, ఉత్తరాంధ్రాకు జిల్లాలలో మొత్తం 799019 యెకరములు మాగాడియగుటకు నుద్దేశింపబడెననియు డెల్టా. సంగమేశ్వరం ప్రాజెక్టుక్రింద కృష్ణా గుంటూరు కర్నూలు, నెల్లూరు చెంగల్పట్టు జిల్లాలలో 17 లక్షల 50 వేల యెకరములు సాగునగుటకు నుద్దేశింపబడెను.

తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు మొదలగుకొన్ని టుగాక ద త్రమండలములకు మాత్రము లాభకరముగనుండున టుద్దేశించి ఆలోచన జరుగుచున్నది.

బల్లారి పడమరకాలువ:లన బల్లారిజిల్లాలో తుంగభద్ర నుండి 70, 80, వేల యెకరములు సాగుజేయ నుద్దేశింపబడి నది.

తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు విచారణలోను రిజిజనులో నున్నది. బల్లారి పడమర కాలవ క్రిందటి మార్చి ఆఖరువరకు ప్రత్యేకము ప్రాజెక్టు ప్రాపువిచారణలో నుండెను. ఇప్పు డేప్రాపును పనిజేయుటలేదు అని ప్రభుత్వమువారు చెప్పిరి.

శాసన భా కార్యదర్శులు

పి. శివరావుగారు ప్రభుత్వసభ్యులకు శాసనభాకార్యదర్శులను నియమించుటనుగూర్చి ప్రశ్నింపగా, భారత ప్రభుత్వ శాసనము 52 (4) సెక్షను ప్రకారము గవర్నరు ఇష్టమైనశాసన సభ కార్యదర్శుల నియమింపవచ్చు ననియు, ప్రభుత్వకార్య నిర్వాహకసభ్యులు శాసనభాకార్యదర్శుల అవసరమును గను గానలేదనియు చెప్పిరి.

పల్లికువర్క్కు శాఖ

మాగంటి సీతయ్యగారు పల్లికువర్క్కుశాఖలో గోదావరి కృష్ణా డివిజనులందు సెక్షను ఆఫీసరులు సబ్ డివిజను ఆఫీసరుల యెంతమంది 1921 ఏప్రిలు 1 నాటికి నియమింపబడి రనియు, సబ్ డివిజనులను తగ్గించి యీ డెల్టాలలో సెక్షను ఆఫీసరులను తగ్గించుటవలన రైతులకు అవకాశముగలదా యనియు నడిగిరి.

ఈక్రింద గాంచినయెడ 1921 ఏప్రిలు 1 నాటికి గోదావరి కృష్ణా డెల్టాలలోని డివిజనులలో సబ్ డివిజను, సెక్షను ఆఫీసరు లెందరుగలరో, యిప్పు డెందరుగలరో తెలియగలను.

డివిజనులు 1921 ఏప్రిలు నాటికి ప్రస్తుతసంఖ్య సబ్ డివి సెక్షను సబ్ డివి సెక్షను జనలు ఆఫీసరులు జనలు ఆఫీసరులు ఆఫీసరులు ఆఫీసరులు

గోదావరి డెల్టా				
గోదావరితూర్పు	4	20	4	18
,, కన్నయ్యసీ	2	9	డి జె సెక్రె వే.సి.	
,, పడమర	4	23	4	18
,, సోదావర్కు	...	...	...	2

క్ర.సం.	కృష్ణా జిల్లా	పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా	తూర్పు గోదావరి జిల్లా	కర్నూలు జిల్లా
1	4	21	3	13
2	4	22	3	14
3	1	2	2	10
గమకము	8	9	డివిజను	నెత్తిపేరి.

ఈ కృష్ణా జిల్లా విచారణ నివారణ కేసులు గుర్తిస్తూ ఆలోచనలో ఉన్నది.

చెన్నై సంతక నివేదికము

రా. సా. యు. రామారావు గారికి అడిగిరి:-

- (1) ఈ సంవత్సరము బడ్జెట్లో వేసిన బానికన్న యెక్కువ మద్రాసు సం. నివేదికమున కంటే ఎక్కువగా?
- (2) ఆయెక్కువ ఖర్చు ఆర్థిక విచారణ సంఘము అంగీకరించినదాని పిమ్మటనే జరిగెనా?
- (3) కానవసరకార్యాలయోద్యోగులు గూడ యీ ప్రకమున తయారు చేయబడినా నియోగింపబడిరా?
- (4) ఆ ప్రకమున తయారు చేయబడిన అధ్యక్షుని కిచ్చినదాని కన్న యెక్కువ పిమ్మటనే తీసిన ఈయబడినా?
- (5) ఈ సంవత్సరము ప్రకమున తయారు చేయబడిన పిమ్మటనే టిక్కెట్లు, అమ్మకాలు, కాగితములు, పటములకు గౌరవ తీసుకొని గూడ యెంత ఖర్చుయ్యెను?
- (6) ఆ ప్రకమున అమ్మకాలు అమ్మినవేయబడినా? ఎన్ని గవర్నమెంటు ఆఫీసులకు క్రకటాదాలకు వారాపత్రికల సంపాదకులకు ఉచితముగా నీయబడినా?
- (7) ప్రకటనదారులవలన నెంత డబ్బు వచ్చెను?
- (8) 1924 జూలై 31 వాటికి ఆ ప్రకమున నమ్మకములన నెంత వచ్చెను? ఇంకా అమ్మకండు నెన్ని కాపీలున్నవి?
- (9) వచ్చే సంవత్సరము గూడ నీ ప్రకమున ప్రయోగించు నుద్దేశము గలదా, అట్లైనదొడల ఎవరు తయారు చేసెదరు?

అందు కంటే యిచ్చెదరు?

ఉ:- (1) రూ 465 (2) ఆర్థిక విచారణ సంఘము వ్యయము సాంక్షిక జేయదని గా- సభ్యులకు జ్ఞాపకము జేయుచున్నాము.

(3) అవును. కొంతవరకు ప్రాధులు జామబులో సహాయము జేసెను.

(4) లేదు.

(5) ఈ ఆర్థిక సం. ములో 9917-15-11 ను క్రిందటి ఆర్థిక సం. ములో 1200 రూ.లును.

(6) 1850 కాపీలు అమ్మినవేయబడిన. ప్రభుత్వ కార్యాలయములకు 417 ను, ప్రకటనదారులకు 6 ను యిచ్చెనట 31 యు ఈయబడిన.

(7) ప్రకటనలకు 314 రూ.లు వచ్చెను. విషయము లన్నియు చెప్పటకు చాల గలవు. జూన్ ఆఖరుకు 226 రూ.లు పనులు గాననియుండెను.

(8) 6262.4-0 నికను 313 కాపీలు అమ్మకండు నున్నవి.

(9) 1925 సం. నివేదికము గుర్తుపడు గుర్తి ఆలోచనలో నున్నది.

సత్యమూర్తి గారును దీనిని గుర్తియే ప్రశ్నింపగా ప్రభుత్వమువారిట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

1924 సం. నివేదిక ప్రకటనములన కొద్దిలాభమే రావచ్చును. కాని యిది కాపీలన్నియు అనువరకును జెప్పజాలము.

1928 లో 1600 కాపీలను 1924 లో 1850 కాపీలు ను ప్రకటించబడిన. ఇందు 1923లో 581 యు, 1924 లో 447 ను ప్రభుత్వోద్యోగుల కియుండెను.

ఇతరల కుచితముగా 1923 లో 2 ను 24 లో 7 ను యిచ్చెను. రోక్రమునకు 1923 లో 785 ను 24 లో 1689 యు అమ్మకయ్యెను. అందులన 22 లో 4926.2-8 యు 24 లో 6298.4-0 ను వచ్చెను. 23 లో 182 ను 24 లో 807 ను కాపీలు అమ్మకముగా నిలచియుండెను. ప్రకటనల వలన 22 లో 2499.0-0 ను, 24 లో 2517.12-0 ను వచ్చెను. పిమ్మట 23 లో యెంతయెక్కువ తెలియదాని 24 లో 1851.2-0 ఖర్చయ్యెను. 23 లో ప్రస్తుతమున తయారుచేసిన పబ్లిసిటీ ఆఫీసుకు నెలకు జేయరావలసి తీసుబడిన. 24 లో రెండు పేర్లయ్యెను. 23 లో అయి. శ్రీ రామకృష్ణ 51.14-0 ను 24 లో 5117-8-0 యు అయ్యెను. 23 లో కాగితమునకు 1228.6-3 ను 24 లో 1550-1-0 యు అయ్యెను. తపాలుఖర్చులు ఎక్కిరా 24 లో 1099.4-10 అయ్యెను. ప్రకటనకు 23 లో 6 నెలలును, 24 లో 4 నెలలలో జరుగు పట్టెను.

ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసు

శ్రీమాన్ శశిభూషణ రథోమహాశయోగారు గవర్నరు గారికి ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసు నియమించు ఆలోచన యుండునా యని యడుగగా యీ విషయమున గవర్నరుగారి నెయోజనము జేయుదురనియు ప్రభుత్వమువారి కేమియు తెలియదనియు జెప్పిరి.

గంజాములో కలెక్టరు మార్పులను గుర్తి అడుగగా 1922 జనవరి 2 నుండి 1924 జూన్ 16 లో పలకాప్తముగాను బాడుగారును, యు. రామారావుగారును, బాడుగారును, బ్రాకెసుగారును పనిచేసి మార్పుయినయు తెలియబడ పోయి రనియు జెప్పబడిన. ఇప్పుడు బ్రాకెసుగారు బాడుగారు, బ్రాన్స్ పురేషన్ రామారావుగారికి కిచ్చెనే. ఈయన ప్రయాణపు ఖర్చు క్రింద రూ 1142-13-0 లు తీసికొనెను.

గంజాం జిల్లా బోర్డు ఆఫీసు తనిఖీని గుర్తి శ్రీమాన్ శశిభూషణ రథోగారు ప్రశ్నింపగా, అధ్యక్షుడును, ఉపాధ్యక్షుడును ఊరుకావల నివసించుచున్నట్లు తెలియమందెననియు, యీ విషయమే ప్రభుత్వమువారు విచారించుచున్నారనియు జెప్పిరి.

ఫతేపూరు బరంపురం తాలూకా బోర్డులను గుర్తి రథోగారు ప్రశ్నింపగా ఫతేపూరు తాలూకా బోర్డులను పై గంజాం జిల్లా బోర్డు ఆధీనము తన సేవలలో వోకరిని సభ్యుడుగా నియమించినట్లు ఆక్షేపణ వచ్చెననియు, యీ ఆక్షేపణను ప్రభుత్వమువారు పరిశీలించనక్కరలేదనియు, జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుని సేవకుడు తాలూకా బోర్డు సభ్యుడుగా నుండకనివాడు గాదనియు ఫతేపూరు తాలూకా బోర్డులను విషయమున నిమ్మజాతి సభ్యుడు తగినవాడు దొరకపోవుటచేత, యీసారి భాగీనచ్చి నపుడు నియమించబడినదిగ ప్రభుత్వమువారు తీరుపుజేసిరనియు జెలుపబడిన.

రథోగారి బరంపురం నీటిసప్లయకి ధనవిరాళము నిమ్మటను గుర్తి ప్రశ్నింపగా బరంపురం చెయ్యిగారు 5 కేల బులుమునకు దరఖాస్తు జేసిరనియు, యీ విషయమే మ్యునిసిపాలిటీ తీర్మానము జేసెననియు, యీ యెంతయెక్కువ యేర్పాటులు జేసిన ఆయుగాను సంగీకరించుటలు అందు గలదనియు, జెలుపబడిన.

కడప జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుడు.

కే. కోటిరెడ్డిగారు కడప జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుని నియామకము గుర్తి ప్రశ్నింపగా, యీ విషయమే యిప్పుడు నుట్టియు వెనుకనుట్టియు. కలెక్టరుల ఆభిప్రాయములు కనుగొనబడినవియు, వారి ఆభిప్రాయముల బ్రకటింపబడినవియు, ఎన్నికలు చేసినవియు ఫలితములుండనో ప్రభుత్వమువారికి బాగుగనే తెలియుననియు, కడప జిల్లా తన అధ్యక్షు నెన్నుకొనుటకు తగిన సహాయమును ప్రభుత్వమువారు జేయుచు నేయుండురనియు జెప్పిరి.

గుంటూరు జిల్లా లోకలు బోర్డులు నిమ్మజాతుల ప్రాతినిధ్యము.

పి. ఆంజనేయలపంతులుగారు గుంటూరు జిల్లాలోని లోకలు బోర్డులలో నిమ్మజాతుల ప్రాతినిధ్యమును గుర్తి ప్రశ్నింపగా జిల్లా బోర్డులను విషయమున మాత్ర మిది పాటింపబడినవియు, తాలూకా బోర్డు నామినే టెడు స్థానమునకు జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుడు నియోగించుననియు జెప్పబడిన. తెనాలి, కేపల్లె, బాపట్ల తాలూకా బోర్డుల యందలి మార్పులను గుర్తి ప్రశ్నింపగా ప్రభుత్వమువారిమీయును తెలియుట లేదని.

లోకలు బోర్డులలో వైశ్య ప్రాతినిధ్యమును గుర్తి యడుగగా గుంటూరు జిల్లా బోర్డులో ఒకరు యెన్నుకొనబడిన సభ్యుడు గలరని జెప్పబడిన. ఇతర బోర్డులలో కమ్మరెడ్డి ప్రాతినిధ్యములగుర్తి తమకేమియు తెలియదని చెప్పిరి.

నేటి ప్రశ్నోత్తరములు

కడప జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుని ఎన్నిక ఎస్. మత్తయ్య మద్యాలగు గారు జూలై 14 వ తేదీన స్థానిక స్వరూపాలనకాళా మంత్రిగారి ప్రకటన గుర్తి యిట్లు ప్రశ్నించి.

(1) కడప జిల్లా యే విషయమునందు వెనుకబడియు న్నది? జిల్లా బోర్డులకు ఎన్ని కాధికారముని రాక రిం ముటకు యిం చేయుచున్నారో? ఏది సభ్యుల సభ్యత్వ పదవి కడప ల జేసినవి. జిల్లా బోర్డు ఆ తీర్మానమును గావించటాని తనివారినైనది ప్రభుత్వమువారి కెవరు సహజం? తీర్మానముకన్న వారిసహాయ మందినది తెలంచుటకు కారణములేమి? ఎన్ని కాధ్యక్షుడు, పరిపాలన బాగుగ జేయుటకు తెలంచుటకు కారణములేమి?

ఉ:- 10 వ తేదీన యీ విషయమున జరిగిన ప్రశ్నోత్తరమును సభ్యుడు గమనించునా? అంతకు మించి యేమియు ప్రభుత్వమువారు జెలుప నిర్ణయించలేదు.

విదవ యీ రీతిగా సప్లి మెంటరీ ప్రశ్నలు జరిగినవి:-
సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:- అధ్యక్షుని ని య మించుట కేమాత్రము అనుసరించబడునా?

పా న గ లు రా జా గారు:- సా మాన్య పరిస్థితుల నాలోచించవలెను.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:- ఎవరైన అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనబడినచో గలుగు ఫలితములు మీరు తెలిసిన సామాన్య పరిస్థితులందు చేరియున్నవా?

రాజాగారు:- ఎవరైన ఎన్నుకొనబడినచో గలిగిన ఫలితములను గూడ ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించవలసి యున్నది.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:- ఈ "క్రిమినల్ జిల్లా"లో గూడ తాలూకా బోర్డులు యీ విషయమున బోర్డులు అధ్యక్షుల నెన్నుకొనుటలేదా?

రాజాగారు:- జిల్లా బోర్డులకు యెక్కువ బాధ్యత లుండును. గావున జిల్లా బోర్డులకు ఎన్ని కాధికారము నిమ్మజాతుల ప్రభుత్వమువారు బాగుగ నాలోచించవలసి యుండును.

నగరములలో బండ్ల ప్రమాదములు

ఎ. రంగనాథం మద్యాలగు గారు:- గత మూడేండ్లలో చెన్ననగరమున (1) ట్రాముకారులు (2) మోటారుకారులు (3) యితర బండ్లల నెంతమంది మరణించిరి? ఇందు ప్రత్యేక వ్యక్తులబండ్లు ఎన్ని?

ఉ:- చనిపోయినవారి సంఖ్య.

	1923	22	21
(1) ట్రాములు	1	2	1
(2) మోటారుబండ్లు	21	11	21
(3) ఇతర పబ్లిక్ బండ్లు	0	1	0
(4) ప్రత్యేక వ్యక్తులబండ్లు	3	3	3

రంగనాథం మద్యాలగు గారు:- మోటారు బండ్లచే హాని అత్యధికము చుండుటచే ప్రభుత్వమునా రేమివర్య దీని కొనెదరు?

లామెంటు:- బండ్లను అతివేగము తోలుచుండుట చే ఈమరణములు సంభవించెను. బండ్లపట్టిని తగ్గించుటకు పోలీసువారు తగిన శ్రద్ధ తీసికొనుచున్నారు.

పోలీసు

ఉత్తర ఆంధ్రా జిల్లాలో తనిపాడు గామమునందు పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు అగ్రామములో రాజకీయ సభలు జరుపకుండగను ఉపన్యాసములను సంఘమహిమ మహిమ లా సర్వమనియు గ్రామాధికారిని కానించినట్లు ప్రభుత్వమువారు రయంకుదురా? పోలీసు కాఫోద్యోగులచే రాజకీయ ప్రచారము నణచివేయుటకు నిబంధనలు గలవాయని టి. ఆదివారాయణ చెట్టిగారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ:- ప్రభుత్వమువారి కాసమాచారము తెలియదు.

'పరయా' పదము తీసివేయగోరుట

ఆర్. వీరయ్యగారు, ఆదిద్రావిడులను ఇంకను ప్రభుత్వ రికార్డులందు గ్రామాధికారులు "పరయా"లని యేల వాయుచున్నారు. గ్రామాధికారు లాపేరు మార్చినతే ననియు ఉత్తరువు నికను ప్రభుత్వమువారు రంద జేయలేదాయని ప్రశ్నించిరి. 1922 మార్చి 25 వ తేదీననే ప్రభుత్వ ఉత్తరువు ప్రకటింపబడినదియని దాని నములు జరుపని అంతము లేమయిన నున్నచో జిల్లా కలెక్టరులకు తెలియజేయవలెననియు ప్రభుత్వమువారు బదులు దొరికిరి.

జెయిల్లు

మదరాసు పేని టెన్నియరీయందును, ఇతర జిల్లా జెయిల్లు యందును కుప్పకూడుపుని నిమ్మజాతివారికే ఒప్పగించుచున్నారా? అని పి.వి. ఎస్. సుందరమూర్తిగారు ప్రశ్నించి.

ఉ:- లేదు. కేడీలలో పోలీసుల వా రన్నచో వారి కొప్పగించబడును. వారులేనిచో జయలుమాన్యులు 397 నిబంధన ప్రకారము తక్కువ జాతి టెనిల కొనగలదును.

ఇంజీరియలు బ్యాంకు కేసు ప్రకటన

ఎస్. సత్యమూర్తి గారు:- ఇంజీరియలు బ్యాంకు మోసము కేసును గుర్తి 18 ఆగస్టున గావించిన ప్రకటన కాదరువు లేమి? అది ప్రకటించుటకు ముందు ఆప్రకటన జనరలు గారికి, మాధవను నాయుగారికి, ప్రభుత్వ ప్రాసిక్యూటరునకు, గ్రాంటు గారికి జాపిరా?

ఉ:- ప్రభుత్వమువారి కప్పటికి వచ్చిన సమాచారము ను బట్టి ప్రకటించిరి. పైన పేర్కొనబడినవారికి జాపుటపడదని తెలంచలేదు.

ఇంపీరియలు బ్యాంకు
మోసము కేసు

శాసనసభయందు ప్రశ్నలు

ప్రభుత్వమువారికి డెబటుకయే ప్రాసిక్యూషను
ప్రారంభింపబడెను

సత్యమూర్తిగారిచే నడుగబడిన ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర
మొసగుదు లామెంబరు క్రిందివిషయములను తెలిపిరి.

ఇంపీరియలు బ్యాంకు మోసము కేసును డెబ్బుటకు ముం
దు ప్రభుత్వమురుద్దేశించి చర్యదీసికొనలేదు. మొట్టమొదట
పోలీసువారే చర్యదీసికొనిరి. అటుతరువాత నావిషయము
ప్రభుత్వమువారికి తెలియజెప్పెను. అందుచే ప్రాసిక్యూషనును
డెబ్బుటయే లేదా యనువిషయమును గురించి అడ్వకేటు
జెనరలుతో సంప్రదించుట కవకాశము గలగలేదు.

రెండవప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమొసగుదు లామెంబరులు
ప్రత్యుత్తర మొసగెను. ప్రభుత్వమువారు హైకోర్టు సెషన్సు
నందు కేసునందు జరిగిన విచారణనుగురించి చదివినవారు.
అందు అప్రూవుకు, పోలీసులు తనవద్దనుండి స్టేటుమెంటును
పుచ్చుకొనుటనుగురించి తెలిపినవిషయములను ప్రభుత్వమువారు
గమనించిరి. వాక్యములు అప్రూవయొక్క వాక్యము విశ్వా
సానర్హములని నూచింపవచ్చును.
కాని అతనివాక్యములపై నాధారపడి పోలీసువారిచర్య గర్హనీ
యవలెను. ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయింపజాలరు.

(3) ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమొసగుదు అప్రూవరుపై ప్రాసి
క్యూషనును డెబ్బుటనుగురించి శాసనములందితవరకే నిబంధనగ
లను. ప్రభుత్వమువారుచర్యను జోక్యముపుచ్చుకొని చర్యదీసి
కొన వుద్దేశింపలేదు.

(4) ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమొసగుదు:— ఈ కేసులో
పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుగ నియమింపబడిన గ్రాంటుగారు, ఇంపీ
రియలు బ్యాంకునుండిగూడ ఫీజుపుచ్చుకొనెను. అట్లుపుచ్చుకొను
టకు గ్రాంటుగారుముందుగా ప్రభుత్వమువారి యనుమతిపడెను.

ఈ కేసునందు రెండవకోర్టులోనుగలపి ప్రభుత్వమువారికి
రు 9450 ల వ్యయమయ్యెను. ఆమెత్తమును తిరిగిజల్లెంపవలెనని
ఇంపీరియలు బ్యాంకువాంఛింపరుటకు ప్రభుత్వమువారుద్దేశింపలేదు.

సత్యమూర్తి గారు వేసినప్రశ్నలకు లామెంబరుగారి రిప
ముగ జవాబొసంగిరి.

ప్ర:— అ. “డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్” పత్రికయందు
సెప్టెంబరు 20 వ లేదీ ప్రచురింపబడిన రీతిని ఇంపీరియల్ బాం
కుకేసు వాదనలో న్యాయజేటు గ్రాంటుగారి కొంగబడినడబ్బు
నుగురించి లామెంబరుకు తెలియదా?

అ. న్యాయజేటు గ్రాంటుగారికి బాంకువారున్న ప్రభు
త్వమువారున్న ధనమొసంగినది నిశ్చయమేనా!

ఇ. అటులైన గ్రాంటుగారికి బాంకువారిసంగిన ధన
మెంత?

ఈ. గ్రాంటుగారు పట్టిక ప్రాసిక్యూటరుగ నియమిం
పబడు సమయముందు బాంకువారితోడి దబ్బునిచ్చి యున్నా
రని ప్రభుత్వమువారికి తెలియదా?

ఈ. అటుల లేనిచో ప్రభుత్వమువారి
విషయము నెప్పుడు మొదటిసారి తెలిసికొనియుండిరి?

ఈ. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు ఇదివరలోని గవ
ర్నమెంటు ఆర్డరును రద్దుచేసి పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు వ్యక్తులంద
రుండి దబ్బు పుచ్చుకొను అవకాశమును గల్పించిరా? అటుల
కానిచో ఈ కేసునం దీవిధముగ ఏల జరుగవలెను?

ప్రత్యుత్తరములు:— (అ) అవును. (ఆ) 16 వ ఆగస్టున
ప్రచురించిన ప్రెస్ కమ్యూనికేషనుందు పరిశీలించబడవలయు గలను.
గ్రాంటుగారికి బాంకువా రెంత ధన మొసంగియుండిరో ప్రభు
త్వమువారికి తెలియదు.

ప్ర:— (అ) గ్రాంటుగారు వాగ్రూపముగగాని (వాత
మాతముగగాని బ్యాంకువారిచే ధనము పుచ్చుకొనుటకుపై ప్ర
భుత్వమువారి ఆజ్ఞను బొందుటకు ఆప్టికేషన్ ఫైల్ చేయుండెనా?
ఈ. లేదు.

ప్ర:— ప్రభుత్వమువారు అనుజ్ఞనొసంగియుండిరా? ఏ
తేదీన? ఏ కారణములవలన?

ఈ.— ప్రత్యేక కేసు క్రింద ఈ విషయములో మాత్ర
ము బ్యాంకునుంచి దబ్బుపుచ్చుకొనుటకు ఆజ్ఞనొసంగియుండిరి.

ప్ర:— ఇందుతో సంబంధించిన కాగితములను కొన్ని
నందు వాఖలు చేసెదరా?

ఈ.— లేదు.

అనూపచూబా ప్రభుత్వము ప్రాసిక్యూటరుయెటకు ప్ర
భుత్వమువారేదీనితీర్మానించుచో పోలీసువారు బ్యాంకు ఉద్యో
గులు లామెంబరుతో సంప్రదించిరా? అటులనుచో వారిపురిక
జరిగినసంభాషణ ఏమి? కొన్ని నేరములు బ్యాంకుపై చేసినార

మదరాసు శాసనసభ

ఇరిగేషనుబిల్లుపై చర్య

మదరాసు శాసనసభవారు ఈ దినముదయము తిరిగి
సమావేశమైనపుడు ఇరిగేషనుబిల్లుపై చర్య ప్రారంభమయ్యెను.
ప్రశ్న ప్రరముల యనంతరము, లామెంబరుగారు, ఇంపీరియలు
బ్యాంకు మోసము కేసుగురించి సత్యమూర్తిగారిడిగిన ప్రశ్నలకు
ప్రత్యుత్తరముల నొసంగిరి. వీనిపై సర్టిమెంటరీ ప్రశ్నల నడుగు
ట కిప్పుడు అవకాశము లేకపోవుటచే రేపటిదినమున అడుగవలె
నని అభ్యుదయము నుడివెను. సత్యమూర్తిగారిందులకంగీకరించుచు,
ఈ సందర్భమున ప్రభుత్వచర్యను చర్చించుటకుగాను సభాకా
ర్యక్రమము నావలననను ప్రతిపాదనను, సర్టిమెంటరీ ప్రశ్నకు
రేపటిదినమున ప్రత్యుత్తరమొసగువరకు వాషియించెదనని తెలి
పెదను.

ఇరిగేషను బిల్లు చర్చింపబడకుండుటచే ఈదినమున
ఇతర జిల్లాలను నుండి చాలమంది భూస్వాములును, మోస
బరితెలులును వచ్చి, ప్రేక్షకుల గ్యాలరీలలో గుమిగూడియుండి
సభలోని చర్యలను పరీక్షించుచుండిరి. కొందరు ప్రేక్షకులగతి
జుందు శాసనసభ్యులతో తమతమ ఆక్షేపణలను వివరించుచు
దురుకుగనుండిరి.

మలబారు మినహాయించుట

ప్రభాకర రెంపనుగారు:— “ఈబిల్లునుండి మలబారును
మినహాయించవలెనని గోరుచు రెండవక్లాజునకు సవరణ సుపా
దిచెను. లామెంబరుగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు ఈబిల్లునుండి
జలబారును మినహాయించి దానిని ప్రత్యేకముగ పరిగణించుట

కు నెపమున కొందరిని ప్రాసిక్యూటు చేయుటకు ప్రభుత్వము
వారల తీర్మానించవలెను! ప్రభుత్వమువారు కడకు తీర్మానిం
చుకొనక పూర్వము ఏనాడయినాది సలహానైనను తీసికొని
నారా? అటులైన అట్లుసలహానిచ్చిన ఉద్యోగులెవరు?

అట్టిన్యాయవాద ఉద్యోగుల అధిప్తాయములు కాన్సి
లువారి సమక్షమున! తెలియబడెదరా? లేనిచో కాదని మేమి?

ఈ.— కేసు ఫలితం జరిగిన పట్టణపోలీసు ఉద్యో
గులే ఈవిషయముందు ప్రథమును పోక్యము గలిగించుకొనిరి.
ప్రభుత్వమువారు గాదు. న్యాయవాది సలహా విషయము ఆలో
చింపబడలేదు.

ప్ర:— ఇంపీరియలు బ్యాంకు కేసు ప్రాసిక్యూషనున
లన ప్రభుత్వమువారికి ఎంతవ్యయమైనది? కేసును నడపుటయం
దు విచారించుటయందు సహాయపడిన పోలీసు ఉద్యోగుల సం
ఖ్యలు పేర్లు తెలియబడెదరా?

ఈ.— సుమారు రు. 9,450 లు విచారణయంతయు
పట్టణ పోలీసువారిచే జరిగినది. ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగ
ఉద్యోగులను ఎవ్వరినిని యమించలేదు.

ప్ర:— డిఫెన్సువారిచే జరుపబడిన అప్రూవరు క్రాసు
పరీక్షయందు బయల్పడిన సంగతులవలన అప్రూవరుసాక్ష్యము
విషయములో పోలీసువారు ఆమలించిన పద్ధతులు లామెంబ
రుగారు గమనించిరా?

ఈ.— వారాపత్రికలయందలి రిపోర్టులనుబట్టి పోలీసువా
రిచే అప్రూవరుపోలేసినపట్టియు ఆతని వాఖ్యాలముకలన
ప్రభుత్వమువారికి తెలియుచున్నది. ఈవాఖ్యాలము అప్రూవరు
యొక్క విశ్వాసార్హతలను రుజువుపరచుచున్నది. కాని పై
విషయమునుగూడ నూచింపకపోలేదు.

ప్ర:— అట్టి పద్ధతులపై తమ యనంగీకారమును తెలు
పుటకుగాను ప్రభుత్వమువారు చూచిసానినారా? లేక చర్య
పుచ్చుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారా? అటులైన ఏవిధమైన
చర్య దీసికొనెదరా?

ఈ.— వారాపత్రికల రిపోర్టులనుబట్టి ప్రభుత్వమువారు
కొంత విచారణ జరుపు పరిశీలించు గలవు కాని పోలేసినవారి
పద్ధతులు అవిశ్వసనీయములుగ నెందుటకు దను ఫితిగతులు
లేవు.

ప్ర:— కేసువిచారణయందు ద్రువపరుపబడినటుల ఇంపీ
రియల్ బ్యాంకునందు ఇట్టిగొప్ప అక్రమపథకు లన్నియు సన
రింపబడుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తెలియదా?

ఈ.— ఇంపీరియల్ బ్యాంకువారు జరి పుకొనబడినటుల
విషయమై ఫితిగ ప్రభుత్వమువారికెట్టి సంబంధములేదు.

ప్ర:— అప్రూవరు ముద్దయిపై గావించిన ఆక్షేపణలు
జ్యూరీవారిచేతను, న్యాయమూర్తయచేతను నిరాధారములని
యో, అసత్యములనియు తీర్మానింపబడిన విషయములో అ
ప్రూవరును విచారించుటకుగాను ప్రభుత్వమువారు వారిన్యాయ
వాది సలహాగావించిరా? లేనియెడల కారణమేమి?

ఈ.— జ్యూరీవారు ముద్దయి సేరస్థుడు గావని నిరూ
పించినదియు అందులకు న్యాయమూర్తులంగీకరించినదియు ప్రభు
త్వమువారికి తెలియను.

తగుకారణము లేదనియు అంతియగాక సవరణ అంగీకరింపబ
డునెడల మలబారుజిల్లాయం దెచ్చటను ఇరిగేషను ప్రాజెక్టు
ను ప్రారంభింప వలెండదనియు ప్రజలప్రీతిని వాంఛితురని
దానెందుట లేదనియు నుడివిరి. మలబారులో కొన్ని సెటి
లెంట్లు గల విషయము నిజమేననియు వానిసందర్భమున కొ
న్ని సాకర్వముల గోరవచ్చునుగాని ఈబిల్లునుండి జలబారును
పూర్తిగా బహిష్కరింపవలెనని యనుటకు కారణములేదనియు
నుడివిరి.

తరువాత సవరణను వోటునకు తెట్టగా సభిగంఖ్యా
కులచే నిరాకరింపబడెను. “ఈబిల్లు మదరాసు రాష్ట్రమునంత
వచ్చు వ రింమనను రెండవక్లాజు సభవారిచే నామోదించబడెను.

కనమరి లేబరు ఆక్టునుగూడ రద్దుచేయవలెను

కోటిరెడ్డిగారు:— ఈబిల్లువలన, కస్తూరి లేబరుఆక్టును
గూడ రద్దుచేయవలెనని గోరుచు కోటిరెడ్డిగారు కి వక్లాజునకు
సవరణను డెచ్చిరి. పెద్దిరాజుగారు దానిని బలపరిచిరి.

లామెంబరు:— తానీసవరణను అంగీకరింపజాలననియు,
ఈ శాసనము వర్తించునంతవరకు కంపల్లరీ లేబరుఆక్టు వర్తిం
పనియు రిగి సెక్రటరీ డెబటుడెననియు నుడివెను.

కోటిరెడ్డిగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, బలంతముగా
పరిశేయించుటయే తనకీష్టునులేదనియు అందుచే 10 వ అధ్యాయ
మును నడలికేయవలెనని ఒకసవరణను డెచ్చియుంటినియు
ఆ స వ ర ణ అంగీకరింపజాతు నెడల
ప్రభుత్వసవరణను వహలకొనుటచే నదీనివ్యవహారముననియు 10
అధ్యాయము తొలగింపవలెనను సవరణ అంగీకరింపబడు నెడల
కస్తూరి లేబరుఆక్టును తొలగించుట కంగీకరించునెలల సవరణ
నుపసంహరించుకొనెదరని తెప్ప అట్లునరెచ్చెను.

తరువాత మూడవక్లాజును వోటునకు తెట్టగా సభవారి
చే నంగీకరింపబడెను.

కలెక్టరుపదవి నిర్వచనము

జి. రామేశ్వరరావుగారు 4 వక్లాజునందు కలెక్టరుగా
ని అసిస్టెంటుకలెక్టరుఅనిగాని అర్థమిచ్చును! అనువాక్యమును
చేర్చవలెనను సవరణ సుకదాదించగా, ఏకాక్షుకు జెండికవారైన
కలెక్టరుగ నుండవచ్చుననియు, కావున ఉన్నతోద్యోగులకే ఇ
ట్టియధికారము నూడవలయునుగాని ఎల్లరుకు నుండగూడదనియు,
కార్యనిర్వాహకవర్గమువారికి ఉద్యోగుల కధికారముల నిచ్చు
నట్టి అధికారము గలదనియుచెప్పిరి.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు సవరణ బలపరచుచు, కలె
క్టరు ముఖ్యముగ రెవిన్యూశాఖకు జెండినవాడై యుండవలెనని
యు డెప్యూటీకలెక్టరు, అసిస్టెంటుకలెక్టరు అధికారములకు
తక్కువ అధికారులు ఉండగూడదనియు పట్టిరి.

గా|| లామెంబరుగారు కలెక్టరుని డెప్యూటీకలెక్టరు
గాని అసిస్టెంటుకలెక్టరుకంటె తక్కువ అధికారము గలవారు
గాడను సవరణ లేబడి తీర్మానింపబడెను. జి. రామేశ్వరరావు
గారు తమసవరణ ఉపసంహరించుకొనిరి.

డెయినేజవర్క్సు

సి. వి. ఎస్. నరసింహ రాజుగారు:— డెయినేజి
వర్క్సుఅనగా ప్రభుత్వమువారి ఎత్తుగనవారీచే నిర్మింపబడినవి
గను లేక నిర్వహింపబడుచున్నవిగను నుండవలెనని సవరణను
పుపాదించెను. అడ్వకేటు జెనరలుగారు సవరణకు మరియొక
సవరణను డెచ్చెను. దానికి బి. మునుస్వామి నాయుడుగారు
మరియొక సవరణను డెచ్చిరి. ఈ సవరణ ప్రకారము
అట్టి డెయినేజి వర్క్సు అనగా:— ప్రభుత్వమువారి స్వంత
ఆస్తులైనగాని, వారిచే నిర్వహింపబడి ఇతరుల యధీన మొనర్ప
బడకుండ నున్నవైగాని యుండవలెనని తెలుపుచున్నవి.

ఈ సవరణలపై చూచి ఇంకను జనుగున్నది. ఇంతలో
సభవారు ఫలహాములకు లేచిరి. తిరిగి 2½ గంటలకు సమావేశ
మగుదురు.

దూర శ్రవణము

బిటనునుండి బొంబాయికి విస్తరముట

బొంబాయి, అక్టోబరు 11:— మెన్సన్ బిల్లులు కోజ
ప్పిఅందు కంపెనీగోజున్న రేడియోయింజను డబ్బా. హె
చ్. స్క్రిత్తుగారు ఉదయం తెల్లవారుజామున యింగ్లాండులో
నున్న చెల్లెల్సుబోర్డు బాడే కాస్టింగునైపునునుండి కాత్వక్రము
నంతయు విన్నెను.

స్క్రిత్తుగారు ఆ : వైపునుండి నిర్వహింపబడుచు
చున్న విషయములలో ఎర్రలీ వారు యింగ్లాండునుండి
కోజప్పిలోనికి పంపబడగా ప్రతినిమిషము స్పష్టముగా విన్న
గ్రీన్ విచ్చిలో గడియారము టీకొట్టుచునీ కొట్టుకొట్టుచును,
కార్యక్రమములోపాడినపాటలను వాయిచినవాయిద్యములను
విగ్చెట్కోట్టిన అరగంటలకు రాత్రి 10½ గంటలవరకే ముగిం
పబడుచున్నట్టి కార్యక్రమమును అన్నియు అలీనా వేము
ట్టునుండి స్పష్టముగా వినుటచేను. రాత్రి 1-45 నిమిషములకు
ఆతనికి మొట్టమొదట గుర్తు వివరించెను. అప్పుడతడు కార్యక్ర
మముంతయు నతడు వినుగలిగెను. స్క్రిత్తుగారు భూమిమీనునుండి
90 అడుగులఎత్తునుండి దీనిసంగతయ వినుగలిగెను. (ఆ. ప్రె)

బర్మాలో తలపన్ను

ది॥ బి॥ మో. రామచంద్రరావుగారు

దివానుబహదూరు మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు, సామ్రాజ్యశాసనసభ్యులు ఏలూరునుండి మా కిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

బర్మాలోని పరిస్థితులను గమనించుచుండిన వారికి తెలియును. ఈ ప్రాంతమున నరపుచేసి రియేండ్లు శిక్ష విధించిన వారై ఆశ్చర్యము గొలుపదు. ఈ ప్రాంతమున పాల్గొనిన ఆంధోళన గూర్చి యిందుకే దెలుప నెంచెదను. బర్మాలో, తలపన్ను “కాఫీ” అనుట “టాక్సు” వనూలుజేయరాదని ప్రబలాంధోళన కొలదికాలమునుండి జుగుచున్నది. ఈచట్టమునందలి 40 వ అంశమునకు ఈ ప్రమాణముని శిక్షించిరి. ఇట్టిపన్ను బ్రటిషులకుండియాలో నిం కేరాప్ట్రునునందుగూడ లేదనుటచే దీనిగుర్చి విశేషముగా చదువరులు తెలిసికొనుట యుక్తము. బర్మాలో ల్యాండు రివెన్యూచట్టము, 1876 ప్రకారము ఈపన్ను విధింపబడినది. దీనిప్రకారము 18 యేండ్లనుండి 60 యేండ్లలోపు పురుషులెల్లరు వివాహితులు సానునకు రూ 5 చొప్పున, భార్యలు లేనివారు రూ 2.80 చొ॥ పన్ను చెల్లింపవలసియున్నది. మరియురంగం దెసీను, కియాట్టియో, ప్రాము, ఆక్ర్య, టూంగూనగరములందును, ఇంకను ప్రభుత్వమువారప్పడప్పుడు సూచించు ఇతరనగరములందును గృహములు ఆక్రమింపు పులముపై చదరపు అడుగునకు 1/2 దమ్మికికి తక్కువకాకుండాను, ఇతరస్థలముపై ఎకరమునకు రూ 5 తలపన్నుకు బదులుగా వనూలుజేయుటకుగూడ ఆచట్టము విధించుచున్నది. స్థానిక ప్రభుత్వమువారు తమకు తోచినవారిపైగాని, తోచినస్థలములపైగాని యీపన్ను వనూలుజేయుటకు మానివేయుటకుగూడ అధికారముగలదు. ఇంపీరియలు ఎజిటిరు ఆఫ్ ఇండియా గ్రంథకర్తయగు సర్ విలియము మేయరుగారు దెలిపినటుల లోవరుబర్మాలో పురుషులందరిపై విధింపబడుచున్న యీ అన్యాయపుపన్ను దేశీయపాలనకింక నెన్నడును లేదు. 1826 సం॥ ఆక్తాను, తెన్నేకర్తము బ్రిటిషుప్రభుత్వాధీన మైనప్పటినుండియు యీపన్ను ప్రారంభించబడినది. 1881 లో వివాహితులగు పురుషులపై రూ 5, భార్యలు గోల్పోయినవారిపై రూ 3 బ్రహ్మచారులపై రూ 2 చొప్పున నుండెను. బర్మాలో ఉద్యోగిగా పేర్కొనబడిన బెర్మాడ్ల హతాను గార్నిటమెంటులపై ప్రాయమును చెల్లుచున్నారు. “1858 సం॥ ఇండియా ప్రభుత్వమువారులోవరుబర్మాను ఆక్రమించుకొని నపుడు తలపన్ను అములులోనుండుట గాంచిరి. ఇట్టిపన్ను ఆధునిక ఆర్థికధర్మములను అనుసరించుటకు విరుద్ధమనిగాని, పేదకృషివలలపై కఠినమైన మనిషిని అణగారినదిగాని లక్ష్యముజేయక తాముగూడ వనూలుజేయుచుండిరి.” ప్రభుత్వోద్యోగులను, పింఛకాదారులను, గ్రామపాలకలను, అర్చకులను మున్నగువారిని మాత్రము యీపన్నునుండి తప్పించిరి.

ప్రస్తుత మినాడు ఈపన్నులను సెంటవనూలుగోసేను చెప్పజాలనుగాని, కొన్నేండ్ల క్రితము సానునకు 49 లక్షల ఆదాయము జూపెను. కావున యిప్పుడుగూడ అధిక రాబడి గల్గియుండును.

ప్రతికూలాంధోళన

కొన్నేండ్లనుండి బర్మీయుల జాతీయభావము యీహీన పుషున్న వనూలును నిరసించెను. అప్పటినుండియు ఆనేకబహిరంగసభలలో నీవన్న ఖండింపబడెను. ప్రభుత్వమువారు యీయాంధోళనను లక్ష్యపెట్టలేదు. ఆనేకచట్ట కలవరము జరిగెను. పన్ను చెల్లింపనివారిని నిరసించినను ఆంధోళన అగతలేదు. పన్నుల నిరాకరణోద్యమము ఒక జిల్లానుండి వేరొక జిల్లాకు యిట్లు దేశమంతయు వ్యాపించెను. క్రిందటి నెలలో ప్రభుత్వమువారు డిల్లీ ప్రకటించిరి “ఈ ఆంధోళనయందు పాల్గొను ముఖ్యసంస్థలను ఆక్రమసంఘములుగా గణించి శిక్షించుటకును, కలవర మెక్కుగానుండు గ్రామములలో అనవసరమైన సైన్యబలమునుంచుటకును ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి.” ఇది ఈ ప్రమాదము యీ ఉద్యమమునందు పాల్గొని అరెస్టు కావించబడిరి. రి యేండ్లు శిక్షను సంపాదించిరి ఈ ఉద్యమము సరిత్రమనకు తెలిసిన యీ విషయములట్టి, పన్ను యొప్పుడు ప్రారంభించబడినను యిప్పుడుమాత్రము బర్మాలో కొన్నిజిల్లాలందు మగవారిపై విధించు తలపన్నుగా నున్నదనుట నిస్సంశయము. తమచిత్తము వచ్చిన కొందరిప్రజలను, కొన్ని ప్రకృతములఁచుమాత్రము పన్నునుండి తప్పించుటకు ప్రభుత్వమువారికి సర్వాధికారము గలదు. ఈపన్ను ప్రస్తుతకాలపు పన్నులవిధించు శాసనక్రమము లన్నిటికీ విరుద్ధముగాను, జనసమ్మతికి ప్రతి

సంస్కరణముల విచారణసంఘము

వంగరాష్ట్ర ప్రాతమంత్రి గజ్జావీసుగారి మొమారాండము

సిద్ధా, అక్టోబరు 11:—వంగరాష్ట్ర ప్రాతమంత్రి గజ్జావీసుగారి కృషి వచ్చి అమలులోని సంస్కరణములను మరొకములవిషయమై యొక మొమారాండమును సంస్కరణ విచారణ సంఘమువారికి బాఖులు చేసిరి. సంస్కరణము లీయబడినప్పుడు ఎల్లరు సహకారముతో ఆచరణలో బెట్టి ఫలో న్నట్లునును దీనినినివచ్చెదరని దలచుడెను. అదికలలోనివారై అయ్యె- మత, జాతి, సంఘాచారవికృత లేదు. ప్రజాస్వామ్య సంస్థలను నువయోగమును దీనినినివచ్చుట కిది అత్యవసరములు సాంఘిక వైషమ్యములుగూడగలవు. హిందువులలో కొంతరు ఉద్యోగముల నన్నియు నాక్రమించుకొనవలయునని బ్రయత్నించుచున్నారు. హిందూ మహమ్మదీయులకు లక్ష్యులగుతమ జరిగిన ఒడంబడిక తృప్తికరమైనది గాదనియు మహమ్మదీయులకు న్యాయమైన ప్రాతినిధ్య ముండవలయుననియు చెప్పుచున్నారు.

స్వరాజ్యవాదులవిధానము

సంస్కరణములను అనువయోగము చేయుటకుబూనినస్వరాజ్యవాదులవిధానము దేశమునెల్లగమ్మస్థానముజేర్చుటకుదోడ్పడునో వారికి దోచుటలేదు. స్వరాజ్యవాదులు నిద్రగ్రుచ్చుగావించిన ఆత్మనివాళనమునకు వీలుకలుగజేయు నియమములను సవరణ చేయవలయును. సంస్కరణశాసనము నభివృద్ధిజేసి ఫలప్రజ్ఞానముగ జేసికొన వీలుగలదని వారిఅభిప్రాయము. హైందవ రాజకీయసాధ నిర్మాణా వశ్యకపరికరము లన్నియు నీ సంస్కరణ శాసనముమీద నాధారపడియుండుటచే శాసననియమక కాలానంతరమువరకును యీ సంస్కరణముల నువయోగింపవలయునని వీరి అభిప్రాయము. నానాసంఘములవారి ప్రయోజనములును సమ్మేళనమైయుండుటచే రాజకీయ పరిజ్ఞాన అభ్యాసము క్రమముగా నలవడజేసికొని అధికారమును వినియోగపర్చుట రాజకీయ ధురంధరతకు లక్ష్యము.

ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుమాట్లు హెచ్చించవలయు

చదువను వ్రాయను జేతకాని అధిక సంఖ్యకు లక్ష అధికారము హస్తగత మగుటచే వడ్డీవ్యాపారముల, చిన్న న్యాయవాదుల జేతులలో కీలుబొమ్మలై మిడిమిడిజ్ఞానము గలయు బాధ్యత లేనట్టి వారిని శాసనసభలకు ఎన్నుకొని ప్రతినిధులుగా బంపుచున్నారు. కాన ఎన్నిక మాట్లు నిబరధన హెచ్చించిన గావించవలయును, లేదా ఎన్నిక సంస్థలను (Electoral Colleges) ఏర్పాటు చేయవలయును.

నియోజకవర్గము

బహుళ నియోజకవర్గములను, భూస్వాముల ప్రత్యేకనియోజకవల మును రద్దుచేయవలయును. సామాన్యనియోజకవర్గమునందు భూస్వాములు సులభముగా నెన్నుకొనబడుటకు వీలుకలదు. ఎన్నుకొనబడు స్థానములు వంగరాష్ట్రమందు అధికసంఖ్య మహమ్మదీయులకు కుండవలయును. శాసనసభ నియమితికాలము విదుసంవత్సరము లుండవలయును.

మంత్రులయేర్పాటు

ప్రస్తుతము జాతీయ అభిమానములేదు కనుక నిజమైన రాజ్యాంగకక్షులును జాతీయ వికృతయను పెరుగుతరకును కులమును, ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానములకు వ్యతిరేకముగను ఉన్నది. కెన్యాలో భారతీయులదిగమనిని నిలుపుజేయుటకై ఒధింపబడిన తలపన్ను ప్రజలలో తీవ్రపాతితీయమును కలిగించెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిరసనము దెలిపిరి. బర్మా ప్రభుత్వమువారును, ఇండియా ప్రభుత్వము వారును కలసి బర్మాలో సేప్రాంతమునందైన తలపన్ను స్థిరముగా నుంచదలంచుచున్నారా? తలపన్ను ఇండియాలో విధించకుండుటకును బర్మాలో విధించుటకును తగినకారణ మగువడదు. బెర్మాడ్ల హేతుము గారు దెలిపినటులు బర్మాలో పూర్వరాజులు బుద్ధివిశేషము మెండ్లయి పన్ను విధించిరగాని, లేకున్నచో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు యిట్టి అపూర్వచర్యను కలనై తలంపజాలకుండురు.

ప్రభుత్వమువారి విషయమున ప్రభాభిమతిని గుర్తించి తమపేరు కాపాడుకొనుటకైన పక్షురద్దుపరచుచు ప్రకటించెదరని నమ్ముచున్నాను. స్థానిక ప్రభుత్వమువారు తలపన్నుకు బదులుగా భూమిశిక్షను విధించుటకు అవకాశముగలదు. అట్టి రొడ వారు బర్మా ప్రజల యభిమతిని నిశ్చించి విప్లవమును నిర్ధారమునకు లే ప్రయత్నించెదరే తెలియకున్నది.

నా నా కక్షల కాఖులను బ్రయోజనములను గుర్తించి గవర్నరుగారు మంత్రులను నియమింపవలయును. ప్రత్యేకనియోజకవర్గము చేసేయ ప్రయోజనాయకమునకు భంగముగాదు. అధిక సంఖ్యాకులతో గూడిన నొక సాంఘికపక్షమువారు నిరంకుశముగ బ్రవర్తింప వీలులేకుండ నిది స్వల్పసంఖ్యాకులకు గాపాడును.

ఆర్థికవిధానము

మంత్రులు స్వేచ్ఛగా సంస్కరణములను ఉపయోగపర్చుటకు ఆర్థికవిషయమున వారి కెక్కువ అధికార మియ్యవలయును. మంత్రులకు హెచ్చు ఆర్థిక సదుపాయములు, ప్రభుత్వకాఖుల ఆర్థికవిభజనమును, ప్రజాయత శాఖల కొరకై సంఘాత్ ఆర్థిక కార్యద్యాయు, బడ్జెటులోని మొత్తమునకు మించినీయక వ్యయము చేయుటకు స్వాతంత్ర్యమును, ఒక కాఖు యందు పూర్తిగా ఖర్చుగాని సామ్య మరియొక కాఖులో ఆర్థికకాఖువారనుమతిలేకయే ఖర్చు నెట్టుకొను స్వాతంత్ర్యమును గావలయునని గజ్జావీసుగారు వాదించుచున్నారు.

మంత్రులయొక్క అసహాయత

గవర్నరుయొక్క అధిక స్వాతంత్ర్యమునకును కార్యదర్శులు అసహనముగా బ్రతివిషమునందు గలుగజేసికొనుచున్నందులకును, మధ్యరాష్ట్రములోని పాతమంత్రులు తీవ్రముగా దెబ్బచున్నారు. నిబంధనలు మార్పుల లాభము లేదనియు దీనికి కులభ్రమైనందు మంత్రులయొక్క వ్యక్తిత్వమే ప్రధానమనియు గజ్జావీసుగారి అభిప్రాయము. కార్యదర్శులును, గవర్నరులును తమ్మెంతయో ఆచరణమున జూచిరని వీరు చెల్లించుచున్నారు. మంత్రులు కేవలము ఎన్నికొనబడిన శాసనసభల అంగీకారముపై తమ విధానములను ఉపయోగములోనికి దెచ్చుట కారధారపడియుండునట్లు ముందుచేయుట మంచిదని వీరి అభిప్రాయము. గవర్నరుగారు అధికారమునుండిమంత్రులను దప్పించుటకు నూతనముగ ఏర్పాటు గావలయును. శాసనసభాధ్యక్షుని దొరతనమువారు నియోగింపవలయును.

హైకోర్టువారి అధికారమునుండి శాసనసభాధ్యక్షుని దప్పింపవలయునని గజ్జావీసుగారు చెల్లిరి. స్వరాజ్యవాదులకుతంత్రములనుండియు, యెత్తులనుండియు దప్పించుటకును, రాబోవు సంస్కరణములతోబాటు శాసనసభ్యుని ఎన్నిక అధికారము నిచ్చుటకునుమరినాల్గు సంవత్సరములవరకు శాసనసభాధ్యక్షుని బ్రభుత్వమువారే నియోగింపవలయును.

లాలాబజపతిరాయిగారు

అనారోగ్యుని

“లాలాజీ మరల ఆరోగ్యము చెడినదనువార్త వినుట వలన దేశీయులకందరికిని అధికమగుసంతాపము కలుగకమానదు. ఆయన విరోపాఖండమున చాల ఆరోగ్యస్థానములందు విశ్రాంతి గొనివచ్చినందున శరీరపాటనము వృద్ధి నొందినదిగాన కొద్దికాలము పూర్తిగా విశ్రాంతి గొనినచో సంపూర్ణ ఆరోగ్యము కలుగునని యూహించిరి. ఆయన లాహోరుచేరిన మూడవనాడే ఉష్ణము 102.8 డిగ్రీలు వచ్చినది. ఆరాత్రిజ్వరము వదలనేలేదు. మరునాడు సోమవారనాడు గూడ జ్వరము తగ్గలేదు. మూడవనాడు అనగా 7 వ తేదీ మంగళవారమునాడురాత్రి 7 గంటలకు జ్వరము 100 డిగ్రీలుండెను. 8 వ తేదీ ఉదయమునకు 98.8 డిగ్రీలుండెను. గర్భగుడ హెచ్చుగా నుండెను. వెనుకటిశ్వాసక్రాంతివ్యాధి మరల తిరుగబెట్టినదని వైద్యులు డాక్టరు హహారాజకృష్ణ, కెప్టెను అమీరుఖాన్ గారు తెలిపిరి. ఆరోగ్యముకలుగువరకును ఎవరును లాలాజీడకును పోగూడదనిరి. మహాత్మాజీ ఉపవాసాంధోళనము గ్రహపరికి లాలాజీకి జబ్బుచేయుట చాలవిచారకరము. త్వరలోనే సంపూర్ణ ఆరోగ్యము కలుగుగాక. (టిబూత్)

వైకంఠత్యాగ్రహం

మహారాణిగారికి విజృంభి

12 వ తేదీని అస్పృశ్యతానివారణసంఘసభ జరిగినది. “అస్పృశ్య తనులొగించులెనని మహారాణిగారికి విన్నవించుటకు వైకంఠుండి త్రివేండ్లమునకు ప్రతినిధులను వెంటనే పంపవలెను. మాసవిరాళము నొసంగుటకు భారత కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుని కోరవలెను” అను తీర్మానములూహించింప బడెను. కేశవమాసముగారు మున్నగువారు 12 వ తేదీ సాయంకాలము అరెచ్చేకువెల్లిరి. అచటకేశరారాష్ట్రీయసంఘసభ జరుగును పోలీసునూపర్వంట్లును కమిషనరును వైకంఠుచ్చి అడ్డుమి ఉల్కినమునకు ఏర్పాటు చేసిరి. (అ.ప్రె)

కాని పవిత్రతాన్ని యింకను వెలుగుచునే యున్నది. దానినుండి ఒకరవ్వ అంటుకొనవచ్చును.

ఆంధ్రపత్రిక

1924 వ సం॥ ఆక్టోబరునెల 13 వ తేదీ

సోమవారము

ప్రస్తుతస్థితి

గ్రాంధీ మహాత్ముని ఉపవాసవ్రతము ముగియుచున్న సమయమున, యొకచోట హిందూ మహమ్మదీయ కలహములు పరిష్కార మయినటులను, వేరొకచోట క్రిటికలహములు మరల ప్రబలమయినటులను కనవచ్చుచున్నవి. అలహాబాదునగరమున కలహము లంకురించుటయు జననష్టముగలుగుట మిగుల శోచనీయము. మహాత్ముని కీవారము ఆంధ్రానుగారు చెలిపిరి. అతని చిత్రమెంత ఖోభపడియుండెనో ఎవరు చెప్పగలరు? మహాత్ముడికిను పూర్వ స్వస్థి గాంచలేదు. ఇంకను మరొకొన్ని దినములు పట్టునని చెబుచున్నది. అలహాబాదు నాయకులు కలహములు నివారించుటకు ప్రయత్నించెడి గాని, లాభము గలుగకపోయెను. అయినను, కలహము లాగిపోయినప్పటికీ, ఉభయసంఘముల నాయకులును గలి శివవారిమునాడు సమావేశమై ఉత్పిష్టమయములందు కలహములుజరుగకుండట కేర్పాటులకై ప్రయత్నించెడి. ఇరుసంఘముల మధ్యను సఖ్యమును శాంతిని చేకూర్చుటకును వాలో ప్రబోధము గలిగించుటకును, ఉపసంఘముల సెర్పకచిరి. ఢిల్లీలో తీర్మానములు జరిగిన వెంటనే, హిందూమహమ్మదీయ కలహము లంతరించునని ఎవ్వరును దలచియుండరు. నాయకుల హృదయము మారాయుండవచ్చును. వారు జేసిన ఘోరప్రమాణములు, మనఃస్ఫూర్తిగ జేసినవని ఎంచవచ్చును.

కాని ప్రజాసామాన్యమునందు ప్రబోధము గలుగ వలయును. నాయకులకు ప్రజలపై పలుకుబడిగలదేని వారిని సన్మార్గ వర్తనుల జేయుటకు దీక్షబూనవలయును. అవసరమగుచో అన్ని కార్యములను కట్టిబెట్టి యియొక్క కార్యమును చేపట్టవలయును. స్వరాజ్యమున కిదియే బునాది. జాత్యైక్యము రాజకీయముకాదునట కన్నను అవివేకముండబోదు. అన్ని యద్యమములకును ఇదియే మూలాధారము. దీనిని ఎదిలి వేరుమార్చువలంబించుట నేలవిడిచి సాముజయటయే నాయకుల తీర్మానమును సామాన్య పక్షతులచే సర్వహింస జాలనిచో ప్రాణత్యాగము చేయుటకైనను సంసిద్ధులగు సంకల్పవలయును. మహాత్ముడుగారిన ప్రమాణమిదియే. తన సంఘమయినను అన్యసంఘమయినను పాటించక ఉభయల దోసములను నిర్భయముగ జూపుటయే దేశారాధకునికర్తవ్యము. దుండగిండు ఎవ్వరయినను సరియే. బాధ్యతగల నాయకులు వారిని మందలించుట యవసరము. నాయకుల సహాయము లేనియెడల దుండగిండ్ల యాటలు సాగిరావు. మహాదేవ దేశాయిగారు "యంగుండ్లయా" పత్రికలో వ్రాసినటుల మహాత్ముడు ఉపవాసదీక్షను ప్రారంభించుటకు ఢిల్లీ

సమావేశము గావించుటగాని తీర్మానములను తయారుజేయుచుటగాని కారణముగానేరదు. కేవల పాయశ్చిత్తవిధిగ దీని నతడు భావించెను. ఇతరుల హృదయములలో గూడ పశ్చాత్తాపమును పురిగొల్పునటుల దేవదేవుని ప్రార్థించెను.

నాయకులుగూడ మహాత్మునివలెనే పశ్చాత్తాపహృదయము జూపవలెను. అట్టిహృదయము బయల్పడినగాని, ప్రజల హృదయములు మెత్తబడవు. కేవల రాజకీయ దృష్టిగాని, కుతంత్రములుగాని, హిందూమహమ్మదీయ సమస్యను సాధింపజాలవు. రాజకీయ లాభములకొరకు కొన్నిపర్యాటక జేసికొనవచ్చును. కాని, స్వలాభముకొరకు గావించెడి రాజీలు, విషమపరిస్థితులు దయింపగనే మూలబట్టును. లోపల గొకమాట పైకి యింకొక మాటజెప్పి తాత్కాలిక సమాధానమున కంగీకరించుటవలనను, పరిస్థితులు చక్కబడనేరవు. హృదయములు నిష్కల్మషముగ నుండవలయును. సోదరప్రేమ యుదయింపవలెను. ద్వేషభావము అంతరింపవలయును. అట్టిస్థితిని పరిశుద్ధ మనస్కులగు నాయకులే దెచ్చిపెట్టగలరు. మహాత్ముని యవవాసవ్రతమునుండి నేర్చికొనదగిన పాఠమిదియే. ఆపాఠమును హిందూదేశ మంతత్వరగ నేర్చికొనిన నంతశ్రేయస్కరము. సర్వమతసహనమును బోధించెడి ప్రాచీన ఆశోక శాసనములురెండు, ఢిల్లీలో నైకమత్యసమావేశము జరిగెడిచోటుకు సమీపముననే గలవు. ఆధునిక నాగరికులు వాననయే లేనపుడు, పశ్చాత్తాపసంబంధించి లేనిసమయమున, క్రీస్తు జన్మించకపూర్వము, హిందూదేశము నంతను పాలించిన ఆశోకు డీసంగతిని గ్రహించెను. అట్టిప్రదేశమున, ఐకమత్యసమావేశము జరుగుట విచిత్రము గాదా?

మరియొక రెవరును బోధింపనక్కర లేదు ఆశోకుని శాసనమే హిందువులకును మహమ్మదీయులకును తమతమ ధర్మమును బోధింప గలదు. "మతసంఘము లన్నిటియెడలను నేను శ్రద్ధవహించెదను. సముచితరీతిని, అన్ని మతములను నేను గౌరవించెదను. అయినను, స్వమతాచరణ మెల్లరకును ముఖ్యమని నాయభిప్రాయ"మని ఆశోకుడు చెలిపినవాక్యము లతిదూరదృష్టిని తెలుపుటలేదా? మరియొక శాసనము ప్రకారము, ఆశోకుడు బాహ్యమత చిహ్నముల సంతగ పాటించకుండెను. అన్ని సంఘములలో నిజమతభావము పెరుగవలయునని, ఆశోకుడు బోధించెను. నిజమతభావము హిందువులలోను మహమ్మదీయులలోను పెరుగునెడల, పోరాటముల కెడముండునా? హిందువులును మహమ్మదీయులునుకలిసి ధర్మరక్షణకై పాటుపడియుండరా? బాహ్యచిహ్నములకొరకే నేడు పోరాటము పెరుగుచున్నది. కొలది సహనమును, త్యాగభావమును జూపిన, ఎవరిగమ్యస్థానమును వారు నిరాటంకముగ జేరగలుగుదురు. హేతువులేకుండ, స్వమతమును బాగుడుకొనుటయే, అన్యమతమును నిరసించుటయే దోసములని ఆశోకుడు సూచించెను. స్వమతమునందెక్కుడు విశ్వాసమున్నను, ఇతర మతములపట్ల గూడ గౌరవముజూపుట, భారతీయుని ముఖ్యవిధి యగుచున్నది.

అన్యమత దూషణము గావించెడివారు స్వమతమునకే అపకృతి గావించుచున్నారు. ఆశో

కుని కాలము నాటికన్నను నేడు మతసహన మావశ్యకమగుచున్నది. ఆశోకుని కాలమునందు హిందూదేశము స్వరాజ్యము ననుభవించుచుండెను. భారతవర్షము తన సమస్యలను తాను సాధించుకొనుచుండెను. అన్యులపై నాధారపడవలసిన యవసరము లేకుండెను. నేడు హిందూదేశమునకు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము లేకున్నది. మిగిలిన స్వాతంత్ర్యము లన్నియు నన్నగిల్లినవి. ప్రజలలో నైకమత్య మడుగంటినది. పోరాటములు ప్రబలినవి. పరాధీనత యధికిమయినది. పరాశ్రయము ప్రధానమయినది. స్వశక్తియందు విశ్వాసము లేకున్నది. ఏదిముఖ్యమో ఏది అప్రధానమో గ్రహించుకొని నయితే ప్రజలకు తగ్గిపోయినది. ఇట్టిస్థితిలో దేశమును పునరుద్ధరింప వలయుననిన అడుగునుండియు చక్కబరచుకొనుట యవసరమగుచున్నది. ఆశోకునికుండు సౌలభ్యము మహాత్మునకులేదు. మహాత్ముడు క్రిందినుండియు కిట్టడమును ప్రాతంభింపవలయును. అన్నియు అడ్డుములే, అన్నియు విఘ్నములే. మహాత్ముని సందేశము లెంత రంజకములుగ నున్నను వాని ననుష్ఠింపజేయుట మిగుల కష్టమగుచున్నది. భారతీయులను పునీతుల గావించి వారికి సత్వరస్వరాజ్యప్రాప్తి గలుగునటుల ప్రేరేపింపగల శక్తిని ఎవరు ప్రపాదింపవలయునని మహాత్ముడు పరమేశ్వరుని వేడుచున్నాడు. ప్రజలలోపములకై అతడు పరితపించుచున్నాడు. ఉపవాసవ్రతము నవలంబించుచున్నాడు.

మతసహనము, హిందూదేశమునకు క్రొత్తగాదు. హైందవసాంప్రదాయముల కిది యనుగుణ్యమనుటకు సంక్షయములేదు. అట్టి సహనభావమును బుట్టించుటకు నాయకులందరును బూనుకొనవలయును. మహాత్ముని అనుతాపమునుతీర్చి, అతడు మరల త్వరలో స్వస్థదేహు డగునటుల జేయవలయును. ఇంకను హిందూమహమ్మదీయ కలహము లంతరింపనియెడల, మహాత్ముడు క్షిత్రహిందూసాసనమును విడిచి వెలువలకు రాజాలడు. తాను పంజాబులో పాతుకొనిపోయెడనని, మహాత్ముడిది వరకే చెలిపియుండెను. మహాత్ముడు తన ప్రాణమును గూడ యీసమస్యకొరకై అర్పించుననుటకు నందియుములేదు. ఇప్పటి కయినను దేశమును రక్షింప నెంచి న, మహాత్మునిభారమును తగ్గింపవలయుననిన, నాయకులు హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనము బలపరుచుటకు సమ్మతింపవలయును. చెన్నపురిలోగూడ నిన్నటిదినము చిన్నకలతల కెడముగలిగెనని వినుట కెంతయు చింతించెదము. నిర్మాణకార్యక్రమమునందు ప్రధానాంశమగు జాత్యైక్యమును బలపరుపవలసిన యవసర మెంతగలదో చెలువ నక్కరలేదు. ప్రస్తుతసమయమున జరిగెడి అల్లరులవలన, దేశమున కొక్కలాభము మాత్రము గలుగుచున్నది. స్వరాజ్యమున కేదిముఖ్యమో, ఏది ముఖ్యముకాదో తెలిసినప్పుచున్నది. ప్రజ తేవిషయముపై దృష్టిని నిలుపవలయునో విశదమగుచున్నది అన్ని శాఖలవారును, అన్ని సంఘములవారును, వివిధ రాజకీయకక్షలవారును, సంయోగమును సాధించినగాని ముక్తిగలుగదని గ్రహింపవలయును.

హిందూసంఘము నిర్జీవమై యుండుటకును, ఇతరసంఘముల గౌరవమును పొందకుండుటకును, అంతర్విభేదములే కారణము. ఈ విభేదము లన్నిటిలో అస్పృశ్యతవలన గలిగెడిదుస్థితి వర్ణనా తీతము. హిందువులలో అయిదవవంతు ప్రజలు, సంఘమున కక్కరకు రాకున్నారు. సంఘసేవకు బనికీరాకున్నారు. దేశారాధన గావించుటకు, వారి వహాయము చేకూరకున్నది. ఉన్నతజాతులు హిస జాతులను బైకివెచ్చుటకు ప్రయత్నించుట లేదు. “సంఘేశక్తిః కలియుగే” అను సత్యమును వారు గమనించుటలేదు. నిమ్నజాతులసిగ్భిజాపి, భాగ్య యులు స్వాతంత్ర్యమున కర్హులుగా రని అన్యదేశ వాసులు ప్రేరేత్తి జూపుచున్నారు. భారతీయుల హక్కుల నన్ని దేశము లందును తృణీకరించు చున్నారు. మానవుడై బుట్టినందుల కనుభవింపదగిన హక్కులయినను, నిమ్నజాతు లనుభవింపలేదు. అన్యమతస్థులపట్ల జూపెడి యాదరణ నయినను, హిందూదేశమునకు జెంది, హిందూ దేశతలను పూజించుచు, హిందువు లందరకును ఊడిగముజేసి వారికి జీననాధారమొనగెడి నిమ్నజాతులపట్ల, గను పరుపకుండుట, మిగుల యన్యాయము. అస్పృశ్యులను బాధించిన పాపఫలము నిపు డనుభవింపవలసి వచ్చినది. హిందూమతము హిందూసంఘము పట్ల మిక్కిలి యభిమానము గనుబటచెడివారు ఇతరులను నిందించి లాభములేదు. మహమ్మదీయులను క్రైస్తవులను దూరి ప్రయోజనములేదు. స్వసంఘమునందు వేరు బాతుకొనియున్న క్రుళ్లును ముందుగ తొలగించుట యవసరము. అస్పృశ్యతను నివారించుటకు ఇప్పుడున్న యవసరము ఇదివరకెన్నడును గలుగలేదు. స్వలాభము నాశించియైనను ఉన్నత జాతులవారు వెంటనే ఇట్టిచర్యకు బూస వలయును. “తత్వమసి” ఇత్యాది మహదాదర్శములుగల హిందూసంఘము ఏతత్సంఘమునకు జెందిన బహుళసంఖ్యాకులు సర్వకాల సర్వావస్థల యందు తీరని దుఃఖము ననుభవింపవలయు ననుట ఎంత హేయమో దెలుపనక్కరలేదు. చండాలుని యందుగల భగవానుని సందర్శించి గురువుగ భావించి ప్రణమిల్లిన శ్రీశంకరుని మతావలంబులు విరుద్ధముగ ప్రవరింపగలరా? హినుకులజల నుద్ధరించుటకు కంకణము గట్టకొని తనశిష్యకోటిలో నట్టివారిని జెర్చుకొని వారికి సముచితానానము నొస గిన శ్రీరామానుజుని మతావలంబులు నేడు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించగలరా? పూర్వమెన్నడో పాప మొనర్చిన చండాలుర సంతతినిారే ప్రస్తుతపంచములని వాదసాకి ర్హార మంగీకరించినను వెలకొలది సంవత్సరములు గడిచినపిమ్మటగూడ, వారిపాపము దొలగిపోలేదని జెప్పటకు సాహసించువారుందురా? శాశ్వతసరకము నేమానవునికిని విధింపలేదు. ఒకపగలులో జేసినపాపములు, మరుదనము తొలగిపోవు ననియు, ఒకరాత్రి జేసినపాపములు వేరొకరాత్రి దొలగిపోవుననియు దెలిపెడి హిందూమతము, చండాలురు వెనుక నెన్నడో చేసినపాపములను దొలగింప జాలదా? ఇట్టి వ్యర్థసిద్ధాంతముల ప్రతిపాదించి, అస్పృశ్యతను నిలిపియుంచవలయు ననుట మిగుల విచిత్రము. పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారివిషయమై శ్రద్ధవహించి, తన పలుకుబడినంతను అస్పృశ్యతను నివారించుటకై వినియోగించి,

ఆంధ్రం గండిమహాత్మని వుజానిధి

—:::—
లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను
యథాశక్తిని తోడ్పడుదు

ఇదివఱకు	చండాలు 49682-12.5	కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు చంతులుగారికి చేసిన వసూరు 24195-2.11
---------	----------------------	---

పూజానిధికి సొమ్మునుబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, తంబుకెట్టిపిడి, మద్రాసు

హిందూసంఘము నుద్ధరించిన పుణ్యము గట్టుకొందురుగాక.

హిందూమహమ్మదీయసమ్మేళనమును, అస్పృశ్యతా నివారణమును ముఖ్యములని గాంధీమహాత్ముడు ప్రతిపాదించుటకు కారణము లిపుడు వెల్లడియయినంత చక్కగ నిదివఱ కెన్నడును వెల్లడియై యుండలేదు. నిర్మాణకార్యక్రమమునం దీరెండును గాక, మూడవ ముఖ్యవిషయము కద్దరునిర్మాణము. కద్దరునిర్మాణమునకు అన్నిసంఘములవారును శ్రద్ధవహించుచో, అల్లరుల కెడముండజాలదు. పురుషులకును, స్త్రీలకును, బాలురకును, బాలికలకును గూడ చేతనిండ పనియుండును. పోరాటములకును అల్లరులకును సావకాశ ముండజాలదు. ఆర్థికసమస్యయు, రాజకీయసమస్యయు తప్పక పరిష్కరింపగలుగును. కాంగ్రెసుసభ్యులు విధిగ నూలువడికి తదితరులకు మార్గదర్శకులు గావలయునని మహాత్ముడు కోరిననాటినుండియు, కొంతచలనమీ విషయమున గలిగినది. రెండవ వాయిదాకు నూలు బంపినవారిసంఖ్యలు ప్రోత్సహకరముగ నున్నవి. ప్రజలెక్కుడుశ్రద్ధవహించిన గాని, నూలువడుకుట నిత్యకృత్యములలో నొక్కటిగాజాలదు. ఇట్టియాదర్శమునుజేరుట కన్నిరాష్ట్రములును ప్రయత్నించి, తిండికిని బట్టకును హిందూదేశము పేరొకరిని ఆశ్రయింపనవసరము లేకుండునటుల చేయవలయును. పై మూడువిషయముల కన్నను, అహింసకుభంగము కలుగకుండు కాపాడుట అత్యవసరము. మహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద, దేశము ముందుకు నడువవలయుననిక, దౌర్జన్యమునకు చోటుండజాలదు. దౌర్జన్యసాధనమును ప్రజలు చేపట్టుచో, మహాత్ముడు కార్యరంగమును వీడుట నిశ్చయము. ముప్పది మూడుకోట్ల ప్రజలు, ఆత్మేశక్తిచే నెట్టికార్యము నయినను సాధింపగలరు. ఇక రెండునెలలకు కాంగ్రెసుసభ గాంధీమహాత్ముని అధ్యక్షత క్రింద, బెంగాల్లో గూడనున్నది. ఏకగ్రీవముగ మహాత్ముని సభాధ్యక్షునిగ నెన్నకొనిక భారతీయులు, వారియభిప్రాయము నెఱవేర్చి కృతకృత్యులగుట ధర్మముగాదా? మహాత్మునకు విజయము! గలుగుగాక!

పనిగదాయని యూదుకొనక అందరును చేతులగలుపుట ధర్మము. చెన్నపురి ఆంధ్రులలో ధనవంతులు గలరు. దేశాభిమానులు గలరు. పలుకుబడిగలవారు గలరు. వీరుసంకల్పించినఆంధ్రసభలు దిగ్విజయముగ జరుగుట యొకలక్కలోనిది గాదు. చెన్నపురిగౌరవమును కాపాడుట యీపురింగల ఆంధ్రప్రముఖులెల్లరిపై నిలిచియున్నది. అన్నిసంఘములవారును, అన్నిపక్షములవారును యిందుకు తోడ్పడవచ్చును. ఆంధ్రవ్యక్తిత్వమును నిలుపుట, ఆంధ్రులెల్లర విధియని దెలుప నక్కరలేదు. వివిధభాగములనుండియు విచ్చేసెడి ఆంధ్రమహాజనులను సత్కరించి, మాతృసందర్శనముగాంచి చరితార్థులగు భాగ్యము, చెన్నపురి ఆంధ్రులకు లభించుగాక!

వైరులను విచిత్రములు

గౌ. బాల్కరుగారు రాబోవు పార్లమెంటు ఎన్నికలగూర్చి ఎడింబరో నగరమున నిచ్చిన యుపన్యాసము వైరులను ద్వారా బాంబాయిలో స్పష్టముగవినుపించెను గ్రీన్ విచ్చిలోని గడియారపు ధ్వని సయితము వినుపించెను. ఇంగ్లండులో ఎన్నికల సందర్భమున నిచ్చెడి యుపన్యాసములను ప్రతికలద్వారా జూచుటయగాక వినుటకు సయితము వీలయిన సాధనము లేర్పడుట చిత్రముగాదా? దూర శవణము నుసాధ్యమయినది. ప్రకృతి శాస్త్రజ్ఞానాభివృద్ధి యింక నెన్ని విచిత్రములను దేనున్నదో తెలియదు.

మహాత్ముని ఆరోగ్యము

ఆంధ్రానుగారి ప్రకటనము

దివాదినాభివృద్ధిగా ఆరోగ్యము కలుగుచున్నది. నారింజ సందురసమును, తేనెను, నీళ్లతో మిశ్రమముచేయఁజెస మేక పాలను మహాత్ముడు త్రాగుచున్నాడు. ఆ ఆహారము పరిగా జీర్ణమగుచున్నది. ఇంకను పండుకొనియే యుండవలసి యున్నది. 4,5 కోజులలోనే మాధుర్యంధుశక్తి కలుగగలదు. బాగుగా నిద్రపట్టుచున్నది. ప్రేక్షకులసంఖ్య మిక్కిలి తక్కువగానే యున్నది. ఇంకను చాల ప్రశాంతి ఆనందము. ఇప్పుడున్న బంగాళా ప్రస్తుతస్థితిగా వాతావరణ సుఖముల్యమును గూర్చి చాల తగియున్నది. ఇంకకంటె సదుపాయకరమగు గృహము లభించుటయిది” అని ఆంధ్రానుగారు 11 వ తేదీని నుడివెరి.

బర్రాసంఘములు

అక్రమసంఘములని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి బర్రాలో ప్రాముఖ్యతలో ఏడుసంఘములును, తారావాడ జిల్లాలో 27 సంఘములును అక్రమసంఘములని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి బర్రారాజధాని గెజెటులో ప్రకటింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర సభలు

ఆంధ్రసభలు సమీపించుచున్నవి. కాలవ్యవధి చాలతక్కువుగ నున్నది. సభలసేర్పాటు జేయుటకు తగినంత ప్రయత్న మింకను జరుగలేదు. ఆంధ్రులందరును తగినసహాయము నలికినగాని యిక్కార్యముజయప్రదముగ నెరవేరదు. మరియొకరి

విదేశవార్తలు

భారతీయులు స్వపరిపాలన విధాన మేర్పరుచుకొనుట

కార్మికపక్షమువేళ తీర్మానము

రౌండుటేబిలు సమావేశము నగీకరించెను

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండను, అక్టోబరు 13:—లేబరు పక్షము వారు వై పేటు సమావేశము 9 వ తేదీన ముగియు లోపున యీదిగువ తీర్మానమును గావిచిరి. “ఇండియాకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలన మొనంగుట కనుకూలముగ ఇండియాలోని అన్నిపక్షముల ప్రతినిధులుగూడ బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారిచే చర్చింపబడుటకై ఒక స్వపరిపాలనావిధానమును తయారుజేయుటకు ఒకసభ గావించుటేర్పాటులు జేయవలెనని యీసభవారభిప్రాయపడుచున్నారు.”

ఇరాకు తగవు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

కాన్స్టాంటినోపిలు, అక్టోబరు 13:—ఇరాకులోని బ్రిటిషుపైన్యాధికారి టర్క్మెన్సాధికారికి ఆరాజ్యమునందలి బ్రిటిషువారి హక్కులగాపాడు పూచీకత్తునీయమని గోరుచు లేఖవ్రాసెనని ఆంగ్లావార్త చెలువునున్నది. లేఖనుగూర్చి రాత్రి 9 గంటల వరకు మంత్రులుసమావేశమై చర్చించుచుండిరని వేరొకవార్త చెబుచున్నది.

బ్రిటిషు పార్లమెంటు ఎన్నికలు

మూడుపక్షములవారును స్త్రీ ఓట్లకై ప్రయత్నించుట

నాయకుల ప్రవచనము

లండన్, అక్టోబరు 10 :—రాత్రి 9/45మాడుపక్షము లవారును స్త్రీ ఓట్లనుగూర్చి ముఖ్యముగ క్రద్ధనుపహించు చున్నారు. సుంకములసమస్య అంతరించుటచేతను ఆహారపదార్థములు క్రియమగుటచేతను, జీవనవిజయము మొచ్చు అగుటచేతను గృహిణులు దిగులుకెందుటచే చాలవరకు ఈసంవత్సరము ఓట్లు తమకే ఎక్కువగ ఇచ్చెదరని కన్పర్యటివులు ఆశించుచున్నారని టైముస్పత్రికా విలేఖరి తెలుపుచున్నాడు. మరియు ఎనిలేని వారలకు ఉపాధిని కలుగజేయకపోవుటచే మరికొంచెము స్త్రీ ఎన్నికవర్గము వైఖరి లండను ప్రదేశములో తమకు అనుకూలముగ మారు ననుకొనుచున్నారు.

మగ్డొనాల్లుగారు

లండన్, అక్టోబరు 11 :—ఉదయం 12/35 టైముస్పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది.

బ్రిటిషుమంత్రికి తగిలిన వగ్దొనాల్లుగారు ఎన్నియో దృష్టాంతములను జూపిరి. కాని వారిసానభూతి, గుణములను గూర్చి ఒకసందియమగుచున్నది. ఆతని విదేశాంగ విధానమును సామ్రాజ్యలాభము, సమితిము మొదటిదిగ అలోచించెదరేలేక బ్రిటిషుమంత్రిగ పూర్తిగస్వేచ్ఛ ఇవ్వమచ్చినటుల ప్రవర్తించుటకు వీలన్నదో నిజముతేలేదు. ప్రపంచములో ఇప్పుడింత ప్రచండముగ ప్రతికూల బ్రిటిషుఫలముబడియున్న సమయమున ఆతడు గావించిన సోవియటు ఒడంబడిక అతని దౌర్బల్యమును ప్రస్ఫుటముగ జూపుచున్నది.

నాకావిమానములో బాంబు ఒకటి పేలుటచే చాలమంది ఉద్యోగులకు గాయము తగిలెను.

ఎన్నికల ప్రయత్నములు

రీఫీల్డు, అక్టోబరు 10:—పార్లమెంటు సభ్యులు ఎవరి మట్టుకు వారు వారిప్రదేశముల కేగిరి. ఆయాపక్షముల నాయకులు ఇంకను లండనులో సభలను చేయుచునే యున్నారు. లేఫటిగ్జాన మూడు పక్షమువారును తమ ప్రకటనములను ప్రకటింపవచ్చుననుచున్నారు. ఈ ఎన్నికలనిమిత్తము మగ్డొనాల్లు, ఆస్క్విత్తు, లాయిడ్ జార్జిగార్లు విస్తారముగ అంతటను సంచారమునకు సర్వదరట.

ప్రధానమాత్యుని విధానములు

సోమవారము మగ్డొనాల్లుగారు గ్లాస్కో నగరమున కేగెదరు. ఆచట యువస్వసించినపిదప దక్షిణమునకు మోటారుబండిలో పోయి ఉత్తర మధ్య ఇంగ్లాండు దేశమునందున్న ముఖ్య పారిశ్రామిక ప్రదేశములందు యువస్వసించును. శుక్రవారము నాకు తన నియోజకవర్గము దగ్గరకే దక్షిణ వేల్సు దేశములో నున్న అచిరవనుకు వెళ్లును.

లాయిడ్ జార్జిగారు గిరగిరసంచారము పలుకుట

లిబరల్స్ తరపున లాయిడ్ జార్జిగారు గిరగిర నిరుడు చేసినటులే ఇంగ్లాండువేల్సు చుట్టవచ్చును.

ఆస్క్విత్తుగారు స్కాటిషు ప్రదేశమంతయు తిరుగును.

కార్మికయభ్యర్థులు

ఈ పర్యాయము, కార్మిక పక్షమువారు చాలమంది అభ్యర్థులను ఎన్నికలకు నిలబెట్టెదరు. వీరు 500 స్థానములకు పోటీపర్చెదరు. కామన్సుసభ్యులు మొత్తము 615 మంది అందులో 50 స్థానములకు వీరే ప్రయత్నించెదరు.

స్త్రీలు

కార్మిక ప్రతినిధులుగ స్త్రీలు 12 గురు నిలచెదరు. ఇందులో పూర్వము పార్లమెంటులోనున్న స్త్రీలున్నారు. బాన్సీ ల్లకన్యనూనను లారెన్సుకన్య, జ్యూనోకన్య లున్నారు.

7 గురు కన్పర్యటివు స్త్రీలు ప్రయత్నించెదరు. ఆస్క్విత్తు అలోలు ప్రభియు ప్రయత్నించెదరు. వీరుగూడ మొన్నటి పార్లమెంటు సభ్యులారాడే ఇంకొక నలుగురుస్త్రీలు లిబరల్స్ గు నిలచెదరు. వింట్రింగ్ హోం, టారింగ్వును అనువారలు ఈనలుగురులో నున్నారు. వీరుగూడ ఇదివరకు పార్లమెంటులో నున్న వారే.

మగ్డొనాల్లుగారి కూతురు

ఇనజేలు మగ్డొనాల్లుకన్య తనతండ్రి అధికారములోనున్నపుడు ఆతిథ్యము నిచ్చుచుండెను. ఈమె ఆమె సోదరుడగు మార్క్వం మగ్డొనాల్లుతరపున నాటింగుహోంమైరు అభ్యర్థపదవికి యువస్వసించును. ఇతడిపుడెచటో మారమున నున్నాడు. ఎన్నికలకు సమయమునకు ఇంగ్లాండుకు వచ్చుటకు వీలండదు.

నేటియందయమున మంత్రివర్గమువారు 40 నిమిషములు సమావేశమైరి. కార్మికపక్షకార్యక్రమమును తయారుచేసిరి. డానింగ్విధిలో చాలమంది ప్రజలు ఈవిషయమై ఉత్సాహమును జూపిరి.

ప్రభుత్వము నిలకడగయుండుటకును వరక వాణిజ్య వ్యవహారములు బాగుపడుటకును ఇన్నరెన్సు మున్నగు ఇతర పనులు యభివృద్ధిమగుటకును స్టాన్లీబాడ్విగారు కార్యక్రమమును తయారు చేయుచున్నారు. ఆస్క్విత్తుగారు లాయిడ్ జార్జిగారితో ప్రస్తావించిరి

జర్మనీ-జాతినమితి

బ్రిటిషువైఖరి

లండను, అక్టోబరు 10:—జర్మనులు జాతినమితిలో తేరుటకు సంతోషమనియు ప్రత్యేకవరతులను గూర్చి జాతినమితివారే పరిష్కారము చేయవలసి యున్నదనియు పైవారి తోక్యము కూడదనియు బ్రిటిషువారి ప్రత్యుత్తరమున తెలియజేసిరి.

జర్మనీ, జాతినమితిలో జేరుటకు వరతుల నెంతమాత్రము గోరరాదు

బెర్లిన్, అక్టోబరు 11:—జర్మనులు ఎట్టివరతులను గోరకుండ జాతినమితి సభ్యత్వము నశేషించిననే జాతినమితి వారంగీకరించెదరని బ్రిటిషువారు జర్మనులకు తెలియజేసిరి. జర్మనులు గోరిన ఇతరవిషయములకు తాము ప్రత్యుత్తరము చేయజాలమనిరి.

ఇంగ్లాండు-ఈజిప్టు

జగులులుఫామాగారి నిఫలప్రయత్నములు

లండను, అక్టోబరు 10:—రాత్రి 11.40 ఈజిప్టులో ఇంకను జగులులుఫామాగారి నిఫలప్రయత్నములను గూర్చియే ముఖ్యముగ చర్చించుచున్నారు. అసంతృప్తితోడు ఆకాభంగము మరింత పెచ్చినది. జగులులుఫామాగారి అనుచరులలో గూడ ప్రతికూలభావము బయలుదేరుచున్న దనుచున్నారు. ప్రస్తుతము ఈజిప్టులో స్వేచ్ఛగ మాట్లాడుటకు ప్రమాదకరముగ నున్నట్లు వీరి ఆటలు సాగునటుల కనిపించదు.

ఇరాకు సరిహద్దు

తురుష్క వాదులు

విషమ పరిస్థితులు

రీఫీల్డు, అక్టోబరు 10:—ఇంతవరకు బ్రిటిషువారు ఓవిక్ బెట్టిరి. తురుష్క నేనలతో డిక్షననుండుటకై బ్రిటిషునేనలను, పోలీసును ఇరాకునుండి మరలించిరి. బ్రిటిషువారు స్వేచ్ఛాభావముతోడనే ఉత్తరములను వ్రాసిరి. ఇంకక స్థైర్యముతో బ్రిటిషువారు గట్టిగ తమ యభిప్రాయమును తెలియజేసినను మర్యాదగనే వ్రాసిరి. కాని యిప్పుడు వ్యవహారము శృతి మించినట్లున్నది. తురుష్క ప్రభుత్వమువారు మరల ఆలోచించవలెనని ఎంతయు ఆవకాశమునిచ్చిరి. తమవైఖరిని సవరించుకొనవలెననిరి. తురుష్క ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషు లేఖలను లక్ష్యబెట్టకబోవుటచే మందలించుటకు లోనగుచున్నది. తక్షణము పూర్వపు పరిస్థితులను ప్రవేశబెట్టగోరుచున్నారు. ఇదివరకు ఇరాకులో బ్రిటిషువారు జాతినమితి మ్యాండేటు ననుసరించి పనిచేయుచున్నారు.

మొన్న మొన్నటివరకు ఒప్పకొనెదమని జెప్పి ఇప్పుడు జాతినమితివారి తీర్మానమును తురుష్కుల అగౌరవ బరచుచున్నారు.

తురుష్కు దాడివిషయమై తోక్యము కలుగజేసికొనుటకు బ్రిటిషువారు వారిపనిలోబడి మునిగియుండుటచే వీలులేదని తురుష్కులు తలపరాదని టైముస్పత్రిక పేర్కొనుచున్నది.

ఏ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు అధికారములోనున్నను వారిదేశీయ యూనియను వ్యవహారము తెలులున్నను సంతకముజేసి ఒప్పకొన్న ఒడంబడికను ఉల్లంఘించుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సహింపరు.

థాన్స్ ప్రభుని యభిప్రాయము

లండన్, అక్టోబరు 10:—ఇరాకులో అంతయు పూర్వముకంటె ఎక్కువవిశ్వగ్రహము, శాంతియు గల్గించుచున్నది. బ్రిటిషువారు ఇరాకులో భూతదయతో పనిచేసిరి. ఈ విశ్వగ్రహమునకు శాంతికి ఇదియే గారణము. వైమానికదళము అంత విపత్తులేకుండ జనులను చంపరు. తగిన మోచ్చరికను ఇచ్చినపిదప బాంబులను వేయదున్నారు. విధిలేనపుడు కనీసముగ బాంబులను వేసెదరు. చాల కొలది మందికే ప్రమాదము గల్గెను. ఆ రబ్బులు కృతజ్ఞతను జూపిరి. షేకులు మోటారుబండ్లలో బోవుచున్నారు. బ్రిటిషు వైమానికదళపు పెట్రోలు వీరికి లభ్యముగనున్నది. వైమానికదళము చాలబాగుగ ఏర్పాటు చేయబడెను.

లండను కెయిరోమధ్యబోవుటకు గొప్పవిమానములను తయారుచేయుచున్నారు.

పార్లమెంటు ఎన్నికలు 29 తేదీని జరుగనుండుటచే గుజ్జపు పందెములను ఆపుజేసిరి.

సారాబీకన్య

కలకత్తాన్యాయవాదినిగ పనిచేయును

లండన్, అక్టో 11:—ఉదయం 1-15 కార్మిలియా సారాబీకన్య నేపిల్సునుండి 16 తేదీని బయలుదేరును. కలకత్తాలో పీడయ్యత్తియందు ప్రవేశించునట.

న్యూజిలండు ప్రాథమంత్రి 20000 డోలరులను హరించెనని తేబడిన యభియోగము త్రోసివేయబడెను.

జరసీకి ఋణము

లండనువంతు 10000000 పానులు ఇచ్చెదరట. లండను బ్యాంకులు జరసీకి ఈ ఋణమును మై ఒడంబడికను జేసికొన్నది. ఆ ఋణము, 1000000 డాలరులను, యూరపువంతు 2650000 పానులు ఇచ్చెదరు. నూటికి 7 వడ్డీ. 25 సంవత్సరములో తిరిగి ఈ ఋణము తీర్చివేయుదును. బ్రిటిషువారు 12000000 పానుల ఋణమునిచ్చిన రనుకొనుచున్నారు. (పెంచివారు 3000000, బెర్లియనులు 1500000 ఇతరదేశములు 1500000 పానుల నిచ్చెదరు.)

క్రొత్త వింత

ప్రాంసులో పెట్రోలియం కానుగూరల పదార్థముల నుండి తయారుచేయుటను గనిపెట్టిరట. 84 వడ్డీలో సహజ మగు పెట్రోలియం దీనినే వాడెద రనుకొనుచున్నారు. టాస్మే నియా గవర్నరుగ కాత్తిక పార్లమెంటు సభ్యుని క ప్రకటన జేస్తున్నట్లుగా గారిని నియమించిరి.

లాసాలో విషమపరిస్థితి

దలైలామా పారిపోనుండుట లండన్, అక్టోబరు 7:—ఉదయం 9.55 చీనా పోరాట భయముచేత దలైలామా గారు పారిపోనున్నారు. ఆయన సోత్తును, సామానును కంచరగాడిబలపై సిద్ధముగ జేరవేసి యుంచిరట. ప్రతిదినము ఆచార్యులకును క్రొత్తగ నేర్పరిచిన పైన్యములకు జగడము పెరిగిపోవుచున్నది. లాసాలో గొప్ప చిక్కులు గలుగునని భయమునుచున్నట్లు.

దొడ్డి

కోరిమేజి బొగ్గునికో వందలకొలది సమ్మెదారులు సమ్మెగట్టినగనులపనివాండ్రను ముట్టడించిరి. తలుపులను, కిటికీలను బ్రద్దలుగొట్టిరి. పోలీసులతోడికొనిరి. పీరుసమ్మెదారులను కాల్చిరి. పోలీసువారు తులకాతులైరి. చాలమంది అరెస్టుచేయబడిరి.

రబ్బరువర్తకము ప్రివెన్షనుగా విధానముచే ఎక్కువ యభివృద్ధిగ నున్నదట.

ఇండియాసింహాళపు తేయాకుధరలు పెరిగినవి.

భాషాపాండిత్యముకంటె శీలము ముందుముఖ్యము

గాంధీగారు లండనుభారతవిద్యార్థుల కంసినసందేశము

లండన్, అక్టోబరు 6:—“భాషా పాండిత్యమునకు ముందు శీలము (యోగ్యత) చాలఅవసరమని నాచునుభవము చలన జెప్పుచున్నాను. అను గాంధీగారి సుదేశమును లండన్ భారతవిద్యార్థి వసతిగృహప్రారంభసభయందు జరుపబడెను. విద్యార్థి వసతిగృహమున ఇప్పుడు 60 మంది విద్యార్థు లున్నారు.

మల సేనురాజు రాజ్యత్యాగము

జెడ్డా, అక్టో 7:—ఇవినుసాదుగా రింతవరకు అలీరాలీ గారిని హెడచాజిరాజుగ అంగీకరించినది లేనది తెలియదు, దోషిదీక్షాత్యలు ఇలికానాదుగానికి తెలియదట. ఇంతయు లేకుండ జేయుననుచున్నారు. మెక్కాను శాంతియుత్తముగనే బట్టుకొను ననుకొనుచున్నారు. మెక్కా పూర్తిగ అసహాయస్థితి యందున్నది.

రక్షణమేమియులేదు. ముసల్మానులు ఇండియానుండి సహాయము నవేక్షించుచున్నదని భారతప్రతికలు చూచించు సంగతులు మెక్కా అసహాయస్థితియందుండుటచే స్థిరపడినవి. ఈవిధమచ్చిన తీర్థయాత్రికులు చాల సంవత్సరములనుండి యున్నవారు లేకపోయెను. మెక్కానుండి వెళిపోయియున్నారు.

విజయనగరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

నబుకలెక్టరుగారికి గుండుదెబ్బ తగులుట ప్రాణహానిలేదు.

అక్టోబరు 9:—

మా నబుకలెక్టరుగారు శ్రీయుత ఎస్. ఇ. వెంకట్రామనుగారు పాలకొండ బంగళాలో కొన్ని కేసుల దర్యాప్తువిషయమై విజయనగరమునకు తెల్లవారిన బుధవార మనగా ఎవరో దుర్మార్గులు తుపాకితో ఆయనను ప్రేల్చిరి. మొదటిగుండు గుండె ప్రక్కనుండిబోయెను. రెండవగుండు తొడకు దగిలెను. కాని ప్రాణహానిలేదు. గాయముమాత్రమున్నది. ఈసంగతి తంతివార్తను ముఖ్యోద్యోగ నులకు తెలియజేయ, పార్వతీపురం కలెక్టరు, జిల్లా పోలీసునూపరింటెండెంటు, జిల్లా మెడికల్ ఆఫీసరు, వగైరాలు పాలకొండ పరుగెత్తిరిని తెలియుచున్నది.

దసరామహోత్సవములు

శ్రీయుత తిలకేశవ వాసుదేవరావుగారి యాజమాన్యముక్రింద నడుపబడుచున్న జాతీయపాఠశాల విద్యార్థులు దసరాపండుగలో యూరల ఖద్దరునులతోను, గాంధీటోపీలతోను, స్వరాజ్య జండాలతోను ఊరేగిరి.

మహారాజావారి దర్బారు ముమూసగా 4 1/2 గంటలవిజయ దళమినాడు జరిగెను. దర్బారు అయినపిదప జమ్మినరకుటకు గాను పువ్వులతోటకు గజారాధులై మహారాజావారు వెళ్ళుదురని తెలియుటచే వేసవేలుప్రజలు రోడ్లకిరుప్రక్కల గిక్కిరిసియుండిరి. లాట్టియలు, గుర్రములు, ఏలుగులు, తురపులు, సిపాయిలు, బ్యాండు ముందిడుకొని మహారాజావారు పిన తండ్రిగారిలో సహా అంబారిపై బాగా చీకటిపడినతరువాత కొటవెడలిచ్చిరి. గ్రడ్డివెన్నలకాంతిదప్ప ఈసంబరములో నొక్కదీపమైన లేకపోవుటచే ఆభరణభూషితయైన రాజావారు జనులకు బాగుగా అనుపడలేదు. ఇదిచాల జనులకు త్యాచాభంగము గావించినది.

టికెట్లపై

నెల్లాలోయ ఏయేటలేని అధికవర్షములపడినపుడుగూడ హాకొళాయిలకు నీటికరువువచ్చెను. గత 15 రో, 20 రో, నుండి కొళాయిలు 11 గెల 8 గెల మధ్య కట్టబడుచున్నవి. తెరవబడినపుడైన నీరు ధారాళముగా రాలేదు. దీనికి కారణము వాటరువర్షున దగ్గర ఇంజనులకు కావలసిన వంటచెరుకు లేకపోవుటయని తెలియవచ్చుచున్నది. వంటచెరుకువిషయమై గతసంవత్సరములవలె ఎవరికి కంట్రాక్టు ఇవ్వబడినట్లు లేదు.

వెంకటస్వామినాయుడుగారికి

‘‘గంధర్వవిద్యా భూషణ’’ బిరుదు నొసంగబడుట. 6-10-24 న, ఆంధ్రభారతీతీర్థవారు శ్రీయుత ద్వారము వెంకటస్వామినాయుడుగారికి ‘‘గంధర్వవిద్యా భూషణ’’ బిరుదును నొసంగుటకై సమావేశమైరి. సంగీతశిరోమణి విద్యానాథ వీణ వెంకటాచార్యులుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. భారతీతీర్థ రిజిస్ట్రారు సమావేశకారణము తెలిపినపిదప, ప్రెసిడెంటు డాక్టరు శేషగిరిరావుగారు ఆనాటి కార్యక్రమమునుగురించి తెలిపిరి. శ్రీయుత కాశీసోమయాజులరామమూర్తిగారు, చాన్సెలర్లైనందున మహారాజావారి సంతకముతోనున్న డిప్లోమా శ్రీయుత నాయుడుగారి కొసంగిరి. వెంటనే నాయుడుగారు పుష్పమాలాలంకృతులైరి. ప్యారిసు యూనివర్సిటీ యాచారప్రకారము నాయుడుగారు ఫీడ్బుపై గానముకురిపించిరి. ఈసభకు శ్రీయుత లిజాపురపు అనంతరావుపంతులుగారు, కానుకర్తి వెంకటాచార్యులరావుపంతులుగారు, ఆదిభట్ట నారాయణరావుగారు, సంగీత పాఠశాల ప్రాధాన్య దయచేసిరి. ఇండియాలో ఏయూనివర్సిటీగాని సంగీతములో డిప్లోమా ఇచ్చుటకు ఇదియే మొదటిపర్యాయము.

జ్వరహరి

సేనా 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0 జ్వరహరి అందువ్రాటులు సేవకిన పట్టు నిడుపు జ్వరములు, జ్వరజ్వరములు మొదలగు ననుభవ జ్వరములు మానును. అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

తులసీదాసు గేయము

మహాత్మునిచే పేర్కొనబడినది

ఫీలురాగము-త్రిపుటతాళము

ప|| రఘువీర తుమకో మోరి లాజ్||

1. సదా సదా మై శరణ తిహారీ తుమ్ బడే గరీబ్ నివాజ్||
2. పతిత ఉద్ధారణ బిరుద తిహారీ శ్రవణ్ సునీ అవాజ్||
3. హం తో పతిత పురాన్ కహియే పార్ ఉతాహ్ జహాజ్||
4. అధ ఖండన దుఖ భంజనజనకే యహీ తిహారీ కాజ్||
5. తులసీదాస్ కృపాకరీయే భక్తి దాన్ దేహా ఆజ్||

రాజమహేంద్రవరం

(స్వకీయవిలేఖరి)

శివరామకృష్ణయ్యగారి కేసు

అక్టోబరు 10:—176 వి. పి. సి క్రింద శ్రీయుత మధుర శివరామకృష్ణయ్యగారిపై మోపబడిన కేసులో శ్రీ శివరామ కృష్ణయ్యగారు కేసు డిఫెండు చేసికొనుచున్నారు. మునిసిపలువ్యవహారములు

మునిసిపలు జమాఖర్చులలో ఏవోకొన్ని లోపము లున్నవను కాంగ్రెసుచే మునిసిపలు కార్యదర్శిగారిని ఉద్యోగమునుండి తొలగింపవలెనని గవర్నరు మెంటువారు మునిసిపలు కాన్సిలువారు నూచించిరి. కాని మునిసిపలు కాన్సిలువారు ఈనెల 9 వ తేదీని జరిగినసభలో కార్యదర్శిగారిని ఈమాట మందలించుటలో విడిచిపెట్టుటకు తీర్మానించిరి.

త్రిలోకి కారుగారియుపన్యాసము

మనసపల్లి కాలేజీ క్రిస్టియన్ సి. యస్. త్రిలోకి కారుగారు నవీనకారకాస్త్రము, మానసికకాస్త్రము—అను విషయమునుగూర్చి హిందూసమాజభవనమున ఉపన్యసించిరి. నైపు (కాస్త్రము) నవీన కాస్త్రమును దురభిప్రాయమును ఖండించిరి. హైద్రాబాద్ లనేకవందలకాలముక్రిందనే యాకాస్త్ర ముందు ప్రవీణులని నెలవిచ్చిరి.

శ్రీ మైలవరము బాలభారతీ సమాజమువారు

చీరాలలో

అక్టోబరునెల 14-వ తేదీ మంగళవారము రాత్రి

‘‘సావిత్రి’’ నాటకమును

ప్రదర్శించురు.

స్థలము మళమగుటచే టిక్కెట్లు ముందుగా కొనుక్కొన ప్రార్థితులు.

డాక్టరు కె. పట్టాభిరామయ్య,

కార్యదర్శి.

ప్రకటనము

శ్రీవిజయనగర నివాసులు మహాకవిగాయకశిరోమణులు అనుబ్రహ్మ శ్రీ ముజ్జాడ ఆదిబాట్ల నారాయణదాసు గారు రచించిన ‘‘నవరసలేఖిణి’’ షేక్స్పియరు కాళిదాసు మహాకవుల కవితావిశేషములకు ఆంధ్రకరణమును గ్రంథము. వారురచించిన షేక్స్పియరు కాళిదాసు కవిత్యుల కవితాతార తన్మములందెల్ల విస్తార పీఠికలిసి ఇందుమించు 1000 అచ్చుపుటలు కలపుస్తకము ప్రతి 1-కి పోస్టేజికాక రూ 5.00లు వెల, 300 ప్రతులమాత్రమే ప్రస్తుతము విక్రయింపబడుటకు సిద్ధముగానున్నవి. కావలసినవారు విజయనగర సంస్థానం ది వాసువారికి విజయనగరం వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును. నారాయణదాసుగారి లోకోత్తరప్రతిభ వారిచే చిరకాలముక్రింద ప్రకల్పితమయి అచ్యుత్తంపబడి మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్షకు రెండుసారులు పతనీయగ్రంథముగ మదరాసు యూనివర్సిటీ వారిచే ఏర్పరచబడిన ‘‘బాటసారి’’ అనుగ్రంథములనను, మరియును వారిచే విరచించబడిన సంస్కృతాంధ్ర కావ్యములన్నియు ఆంధ్రదేశమంతటను సుప్రసిద్ధమయి యున్నది. గనుక వారు రచించిన గ్రంథములు మిక్కిలి విలువగలవయి సకలపండితాదరణీయములని వేరేవక్కాటింప నవసరములేదు.

స్థానిక వార్తలు

ధర్మసత్రము:—బార్ని బౌన్, బరదామియన్స్ ఓధి 58 నెంబరు గృహము వైశ్యసత్రమై యున్నది. ఇందు దిగువ వారు 5 రోజులు వితమున నుండవచ్చునని మాంబశంకుండు శ్రీ వంశాయల కుప్పయ్యశ్రేష్ఠి గారు తెలుపుచున్నారు.

ఆస్పత్రిమూర్తి:—ప్రస్తుతం పరశువాకం ముత్తు మొదటిదిలో 21 నెంబరు గృహమునందున్న ఆర్మీ వైశ్య ఆయుర్వేదబాలకాస్పత్రి 1 నెంబరు నుంచి వేపేరి పొంటువూరిలో 27 నెంబరు గృహమునకు మార్చబడును.

భారత మీర్జా సభ:—వైసభ 10 వ సమావేశము బెంగళూరులో డిసెంబరులో జరుగును. ఆహ్వానసంఘము కూడిడి పుట్టన్న చెట్టిగా రాహ్వానసంఘాధ్యక్షులు, విశేషములు, సభ జరుగు తేదీలు ముందు తెలుపబడును.

గుంటూరు శారదానికేతనమునకు సహాయం:—ఈనెల 15 వ తేదీ బుధవారమురాత్రి ఘూరు 9.30 లకు తెనాలిపట్నంకంపేటివారు 'సాక్షి' నాటకమును ప్రదర్శించవచ్చు అదాయము శ్రీ శారదానికేతనము, గుంటూరుకు యివ్వ సంకల్పించుకొనిరి. ఈ విషయము తెలుప మిగులసంతోషపడుచున్నది. (స్వకీయవిశేషం)

నెల్లూరు జిల్లా ప్రాథమిక పాఠశాలయల సభ:—వైసభయొక్క కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు కావలిలో నన్నబోర్డు ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలో జరుగుచోవు సభనుగూర్చి ఆలోచించుటకు సమావేశముకానలెనని కావలితాలకా పాఠశాల ఉపాధ్యాయులు తీర్మానించిరి.

నరదనహాయ సంఘము-మదరాసు:—నిన్న వైసంఘమువారి సభజరిగినది. తిరుచినాపల్లి 1000, మలకారు 2000, మాయవరము 1000, హిందూ మొదలగు స్థలములందు పనిచేయుటకు పోవుచున్న ఎన్. ఎస్. శ్రీనివాస స్మారకానికి 500 యిచ్చునట్లు తీర్మానింపబడినది. తిరుచినాపల్లి జిల్లాలో జరిగిన పనినివేడికము కొంతనుండి సభ్యులుగల యొకసంఘము వారు ప్రచురింపవలసినదిగా గూడ తీర్మానింపబడినది.

పైదాపేట రాళ్లయ్యదమ్మ:—ప్రతిసంవత్సరము మహమ్మదీయులు పల్లవరము మహమ్మద్ ఉత్సవమునకు పోవుచుండురు. నిన్న వారట్లు పోవుచు ఫ్లాట్ ఫారంపై మన్నవారిపై రాళ్లువర్షిరి. ఫ్లాట్ ఫారముపైనున్న వారు మరల రాళ్లువర్షిరి. ఇందులకు కారణములు తెలియవు. పోలీసువారు రుద్రులించిరి. వైదమహాస్థరు పోలీసువారిసాయమును గోరెను. రాత్రి 11 గంటలవరకు పోలీసువారుండిరి. రాళ్ల చెబ్బలతో రైలుతలుపులు చితికిపోయినవి. చెబ్బలు తగిలినవారు రిపోర్టు చేయవలసి. (ఆ. ప్రె.)

వ్యాసరచనా బహుమతులు:—మదరాసు ఎన్. పి. సి. వారి బహుమతులీ క్రిందివ్యాసములు వ్రాసినవారిలో మొదటివారి కీబడును.

“భారతదేశంలో ఆవులయొక్క విలువ, లాభములు” (ఇది 4 భాగాల విభాగము) “వెంపుడు జంతువుల ఆరణ్యము” (ఇది హైస్కూలు పిల్లలకు.)

మొదటిదాని నింగ్లీషులోనే వ్రాయవలెను. దానిలో బహుమతి 20 గారు పతకము. రెండవది ఒక వ్యాసము యింగ్లీషు, ఒకటి దేశభాష, ఇంగ్లీషు వ్యాసమునకు బంగారు పతకము. దేశభాష వ్యాసమునకు నెండిపతకము. విద్యార్థిమండలము క్యాసములు వ్రాయవచ్చును. 1925 ఫిబ్రవరి 1 కి వ్యాసములపంపవలెను. దరఖాస్తు లీ క్రింది వారికి పెట్టుకొనవలయును. హానరరీ సెక్రటరీ ఎన్. పి. సి. వేపేరి మదరాసు.

తిరుచనాపల్లి వివక్షయొక్క గోల్డెన్ జూబిలీయుత్సవము

తిరుచనాపల్లి, అక్టోబరు 10:—తిరుచనాపల్లి వి. స్వ. రైటు రెవరెండు డాక్టరు ఎ. వైజండిసుగారియొక్క గోల్డెన్ జూబిలీ యుత్సవము తిరుచనాపల్లిలో బహుగోష్ఠిగా జరుపబడును. నెంటు ఆన్సు కాన్వెంటులో వారికి స్వాగతముసంగబడును. ఆవుల తిరుచనాపల్లి ల్యూటింగ్ నివాసముల యొక్క రక్షణను ఆంగ్లీయిండియనులు కాపాడుకొని యిండియనులను తమిళ ఆంగ్ల భాషలలో సన్మానప్రతులు నొసంగిరి. (ఆ. ప్రె.)

విజయనగరం నటుల క్షరు

వేంకటరామను ఎం. ఏ. ఐ. సి. ఎన్. గారు సురక్షితముగ నున్నారు

పార్వతీ పురములో ఎవరో రాత్రివేళ తుపాకీ కాల్యుటలవలన సభకలక్షరు చనిపోయెనని సారబాటుగా మాపత్రికలో ప్రకటింపబడినందులకు చాల చింతిలుచున్నాము. తుపాకీతో కాల్యసమాట నిజమేగాని వారికి ప్రాణాపాయము కలుగలేదు. వారిపేరు వేంకటరామను గారుగాని వేంకటరత్నం గారు కాదు అని తెలుపునట్టి లేఖ యాపత్రికలోనే నేడు ప్రకటింపబడెను. ఇట్టి సారబాటు జరిగినందులకు చాలచింతిలుచు వారికిది పీడాపరిహారముగ ననియు సర్వేశ్వరుడు వారికి దీర్ఘాయు రారోగ్యాదుల నొసంగుగాక యనియు కోరుచున్నాము. (ఆం. ప. పం)

నూలు పోటీవర్తిలు

ఈనెల 7 తేది పత్రికయందు మదరాసులో ఆంధ్రప్రదేశ్ వాజపథ్యలలో నూలు పోటీవర్తిలు ౧౮-౧౯-౨౦ తేదీలను జరుగువనిన్ని ఒకఘంటకాలములో యెవరు ఖచ్చితము యెక్కువగా తీయుదురో వారలకు బహుమానము లియ్యబడుననిన్ని ప్రచురించియున్నాము. నూలు తీయుకాలము రెండు ఘంటలయినను వుండిన బాగుండునని కొందరు యభిప్రాయముగా వున్నది. తర్వాత మూడుదినములలో యిది యేదినము జరుగునది నిశ్చయించినట్లు లేదు. ద ౧-౦-౦ రుసుము ఎప్పుడు ఎక్కడ చెల్లించవలెను. అందుకుగాను దరఖాస్తు లేమైనా పెట్టుకొనవలయునా? వివరములు తెలియచేయు ప్రార్థనలు. రామకృష్ణ శాస్త్రి. హిందీ ప్రచారక - తిరుపతి.

శ్రీ కస్తూరీదేవి జాతీయబాలికాపాఠశాల ప్రథమవార్షికోత్సవము-నెల్లూరు

౧౯౨౪-వ సం అక్టోబరు తే ౧౫ ది బుధవారము సాయంకాలము ౬ గంటలకు పురమండరమున నెల్లూరు శ్రీలకాంగ్రహసంఘము తరపున నిర్వహింపబడు “శ్రీ కస్తూరీదేవి జాతీయబాలికాపాఠశాల” ప్రథమవార్షికోత్సవము సర్వతంత్రస్వతంత్రత్యాది విరుద్ధాంకితులు బ్రహ్మశ్రీ మహామహాపాఠ్యాయ వేదము వేంకటరాయ శాస్త్రిలవారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగును. క్రియతులు పాణకా పిచ్చిరెడ్డి (ఎం. ఏ. ఆనర్స్) గారు ఉపన్యసించురు.

కండాడై యతిరాజమ్మ, (అగ్ర్యక్షురాలు) పాణకా కనకమ్మ, (కార్యదర్శి) ఓరుగంటిమహాలక్ష్మమ్మ, (సంయుక్త కార్యదర్శి)

గ్రీన్ దంపతులను కొలుటు 5 గురు అరెస్టు చేయబడుట

రంగూను, 12 అక్టోబరు—గ్రీన్ దంపతులను కొట్టిన సంబంధమున యాయుదయును హన్ కాంగ్రెస్ వద్దను, ధా యెట్టాకాంగ్రెస్ వద్దను 4 గురు ఫోంగ్లీలును ఒకడు వట్టివని పియు అరెస్టుజేయబడిరి. కాంగ్రెసుదైకు అనునది యొకమతము. 9 వ తేదీన కొట్టలు జరిగగానే కొట్టినవాండు ఆమతములోనికి పారిపోయి దాసునిరి. వాల్లన అడివనల్ మేజిస్ట్రేటు పోలీసు కమిషనరు యెదుటను సేకర్థులను శుద్ధింపజేయుటకై మతములోనున్న వానినందరిని బయటికివచ్చి నిలువబడవలసినదనియు త్రరు విచ్చెను. కొట్టలును చూచినటువంటి సాక్షులచేత అరెస్టు చేయబడినవారు శుద్ధింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

గ్రీన్ దంపతులకు అపాయము లేదు

గ్రీన్ దంపతులను కొట్టిన కారణములు కలకత్తా, అక్టోబరు 12:—అమెరికను ప్రాధేసరు గ్రీన్ నును ఆయన భార్యను రంగూను సన్యాసులు కొట్టిన చెబ్బలు మొదలు అనుకొన్నంతటి ప్రమేయి గాదని కలకత్తాలో నున్న ఆక్టింగ్ అమెరికన్ కాన్సులుజెనరలు అస్ససియేటెడ్ ప్రెస్సు ప్రచురింపిలో చెప్పెను. చెబ్బలలన వారిద్దరును బాధపడుచు న్నాని. కాని వారిద్దరికిగూడ నయమగునను ఆకలక్ష.

తెలిసినంతవరకు చెబ్బలుకొట్టుట అమెరికను లను వైమమును న గాదు. అక్టోబరు 8 తేదీన 2 ప్రమాగాని వైమ కేసినతనాత తెల్లవాండాడు కై ప్రభులమీదను ద్వేషము వుట్టి యావని జరిగెను. రంగూను అధికారులు, అకొట్టలుకు అవగలరని గాని సరియైన పోలీసురక్షణ లేదనిగాని జమ్యుటుకు కారణములేదు. (ఆ. ప్రె.)

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము

నెవ్వంబరు, పరీక్షాఫలితములు వి. ఏ. ఆనర్స్ (పిలిమినరీ)

1,2,4,5,6,7,9,10,11 12,13,14,16,17,18,21. వి. యస్. డిగ్రీ (1వ లాగము)

8. 5. వి. ఏ. డిగ్రీ 1 వ భాగము ఇంగ్లీషు 2 వ తరగతి:— 515

Table with 2 columns: Rank and Name. Header: మూడవతరగతి. 1 8 4 10 12 13 16 51 52 59 97 98 100 103 104 107 124 129 146 148 154 160 161 162 163 164 169 172 174 175 181 185 187 188 190 192 195 196 198 200 214 215 216 285 286 296 298 299 300 302 306 308 309 312 317 318 320 321 324 328 334 336 337 338 340 341 342 344 346 347 351 355 359 362 365 369 372 373 381 384 385 391 392 394 397 400 401 407 408 418 416 417 421 422 426 431 438 438 440 447 448 452 459 460 462 463 464 465 469 490 492 495 499 502 503 504 505 507 508 517 518 519 520 522 523 527 528 530 541 550 551 562 569 571 572 573 576 587 588 590 591 593 595 597 601 604 612 613 619 628 627 628 630 632 639 662 664 672 678 682 684 687 690 691 697 699 700 721 726 743 744 754 755 758 759 762 775 791 794 802 803 814 820 829 842 871 874 875 877 880 882 883 886 887 893 900 909 916 929 941 942 943 945 948 949 950 964 965 966 973 975 976 980 981 982 986 988 992 1002 1004 1007 1037 1039 1040 1041 1044 1045 1050 1056 1059 1074 1077 1078 1079 1088 1088 1093 1094 1096 1100 1103 1105 1112 1114 1116 1120 1121 1149 1164 1165 1168 1169 1180 1182 1186 1187 1225 1227 1231 1236 1237 1238 1239 1243 1248 1256 1260 1261 1262 1263 1267 1272 1274 1277 1280 1283 1287 1290 1291 1293 1295 1304 1305 1311 1315 1337 1343 1353 1354 అండు 1355

2 వ భాగము (తెక్కలు) 2 వ తరగతి:—560 అండు 920.

3 వ తరగతి:—1 2 6 12 18 23 25 26 28 32 40 42 48 44 45 46 48 49 561 606 608 692 694 741 764 766 767 768 770 915 917 918 928 925 1127 1129 1132 1134 1136 1137 అండు 1310

2 (వి) గ్రూపు (ఫిజికల్ సైన్సు) 1 క్లాసు:—110 111 2 క్లాసు:—118 938 3 క్లాసు:—100 103 107 108 112 113 116 117 119 120 820 937 1148 1150 1151 1152 1153 1155 1158 1159 అండు 1169

గ్రూపు 3 నాచురల్ సైన్సు 3 వ క్లాసు:—124 125 అండు 128 5 గ్రూపు (ఫిలాసఫీ) 3 వ క్లాసు:—129 133 134 137 139 141 అండు 822.

పశ్చిమహిందూదేశ

సంస్థానముల యేజెన్సీ

సిమ్లా, అక్టో 11:—పశ్చిమహిందూదేశ సంస్థానముల యేజెన్సీయొకటి స్థాపింపబడినట్లును దానికి గవర్నరు జెనరలు ఏ తెంటుగాను రెసిడెంటుగాను బాబ్సుగాను నియమింపబడినట్లును తెలియజేయు ఒక అవసరకేటెలు ప్రచురింపబడినది. పశ్చిమహిందూదేశ సంస్థానముల జూజిమల్ కమిషనరుగా యస్. జె. మర్సీ (బొంబాయి) గారు నియమింపబడిరి. ఇ. హెచ్. పి. జాలీ వి. సి. యస్. (బొంబాయి) గారు రాజ్ కోటులో జిల్లా అండు సెక్షన్సుజడ్జిగా నియమింపబడిరి. మరియు నిదివరకు యా గ్రాన్ప్రీయలోనున్న నియమనిబంధనలు ఉత్తరువుల క్రొత్తయేజెన్సీలో పనిచేయునని యా గెటెలు ప్రకటించుచున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

ఆస్పత్రి తా నివారణ సంఘసభ

తణుకులో 12 వ తేదీని సమావేశమయ్యెను

చర్ల నారాయణశాస్త్రిగారి ఆహ్వానసంఘసభ
సభ్యులతో సమావేశము

శా. ఓవిద్రావక! యోనస్తివముషి! యో * హో బ్యాన! త్రైశంకవా, ఓచైతన్యం! ఓంకంకరుడ ఓ * హో! ఓయి రామానుజా, ఓచందూమహానీయ! ఓయితిలకా * ఓమీరణస్మి రుకా నీచస్యాంతుల ముమ్మం కాకాదరే * నివృత్తమాన్యా ర్పణం.

—* ఉద్దేశ్యములు. *

సభయొక్క యుద్దేశ్యములను వివరించుటకు యాత్ర కృత్యము గావునకే చెబుచున్నాము. కొందరు పూర్వార్థాదేశ రాయలులు సారంతులు కొండంతలు చేసి దురభిప్రాయములను వ్యాపింపజేయుచున్నారు. అని బొత్తిగా బాటింపదగినవి కావు. అంతర్వివాహములయొక్కయు, సహభోజనములయొక్కయు, సమస్యలతో నీసభ కేమాత్రమును సంబంధములేదు. వీర్లమునకుగాని భిన్నవర్ణములతో లేని పాపభోజనములు వీరితో కలుపు సంభవం గనుక అట్టి యుద్దేశ్యములులేవని ముమ్మారు నునవిజేయుచున్నాను. కావున మానవ్రుతి హక్కున కనీసపుష్కలమునమాత్రము భోధించుట యీసభయొక్క యుద్దేశ్యము. పంచముడుకూడ మనుష్యుడనటయే దీని ముఖ్యోద్దేశ్యము.

—* ఆరంభసమర్పణము *

ఈపంచమార్గరణసభలో బంచములగుర్చియే చర్చింపవలయును. ఐనను వారి యుద్ధరణమునకై విరకాలమునుండి మనలో బాధుకొనియున్న యభిప్రాయములయొక్క పరివర్తనము కావలసియున్నది. అందులచేత మనలోని విరుద్ధభావముల నెడి వివక్షతలను బెల్లగొంచుటకుగాను దానిమూలకట్టమును గట్టించవలసియుండును. కాక ట్టి చాలబూర్జునునకు జోపుటయు ప్రస్తుతము కానేరదు. అందులకు బ్రధానసాధనము జన్మవృత్త సంబంధించిన చర్చయే యున్నది. కనుక దానితో బాధయుపన్యాసము సారంభించ వలసివచ్చినది. ఇందు నేను కేవలసంబంధముల బ్రాచీనుల యభిప్రాయమే కాని, నాయుభిప్రాయము లేకమయినక గావని మీరే నిలకడమీడడ చెరిసి కొనగలరు. కాలవిలంబమునకు సహించి సావధానముగా వినగలండులకు మిమ్ములను ప్రార్థించుచున్నాను— హరియు నొకమాట మీమనస్సులో నుంచుకొనుట ముఖ్యము. ఎవరుగాని దేశము నధోగతికి దీసికొనిపోవుటకు బ్రయత్నింపరు. అభిప్రాయ భేదములుండటం సహజము. కాని పొరపాటు లుండవచ్చును. అది మీరు సవరించుటకే మీముడుటకు తెలుచున్నాను. ఇక నారంభింతును.

చర్ల స్వ వ ప్థ.

ఇప్పటికి గరియుగమారంభమే 5000 సంవత్సరములు గలిగినవి. భారతయుద్ధము ద్వారాంతమున జరిగినది. కావున క్రీస్తుపువ్వు 2000లు సంవత్సరములకు బూర్వము భారతయుద్ధము జరిగినట్లు తెలుచున్నది. ఈయుద్ధము ఆర్యులలో విశేషించి చంద్రవంశపు రాజులకు జరిగెను. రమారమిగా నా కాలమునే మహాభారతముయొక్క మూలగ్రంథము "జయ మ"ను కేర వ్యాసమహర్షి చేత వ్రాసిబడినది. మరియు నా గ్రంథమే జై శంపాయనచేత భారతముగను, నూతుచేత మహాభారతముగను, క్రీస్తుపూర్వము 250 సంవత్సరముల పూర్తిగా వింపబడియెను. అనగా క్రీ.పూ. 3000 మొదలుగాని 250 వత్సరములవరకు హిందూదేశపు పరిస్థితులయొక్క పూర్వప్రతిబింబము భారతమునగలదని స్పష్టమగుచున్నది. కావున వైదికగ్రంథములకంటె నెక్కుడుగా భారతమునుండియే పార్శ్వీకమైన యితీహాసమును చెలిసికొనక గలుగుదుము. వైదికగ్రంథముల యందు వర్ణనము కొలదిగా నుండుచేత భారతమునకే యీవిషయమున మహత్త్వ మెక్కువ. కాబట్టి హిందూదేశీయుల సమాజస్థితి యెట్లుండెనో, యప్పటి సాంప్రదాయము, జ్ఞానము, తత్త్వజ్ఞానము, ధార్మికాచారము లెట్లున్నవో యీవిషయము లన్నియు నీగ్రంథములోనే విచారించవలయును హిందూదేశీయులయొక్క సమాజస్థితికిముఖ్యంగాను వర్ణవ్యవస్థయే యున్నది. కనుక ముందుగా వర్ణవ్యవస్థయొక్క విచారము ఉచితము.

చర్లము యొక్క స్వరూపము.

ఈవర్ణవ్యవస్థ హిందూదేశమునందునలే నేదేశమందును నాటినుండి నేటివరకు సాపేక్షబడినట్లు యితిహాసము చెప్పనేరదు. ఈవర్ణవ్యవస్థ యొక్క సమాజముయొక్క విలక్షణ స్వరూపము. హక్కులు యీవర్ణవ్యవస్థ యందులకు నేర్పడినదియై చెలిసికొనలేక తికమక పడుచున్నారు. వారనేకములయొక అప్పుడు సిద్ధాంతములను కేసిరి. సిద్ధాంతములకొరకు నవ సభమొనరి భారతజ్ఞానము వారికి లేకుండెను. ఈకారణము చేత మరింత గడబిడయైపోయినది. కాబట్టి యభిప్రాయవిరుద్ధములుంటుంది యిప్పుడు మహాభారతమునుండియు నంతకు ముంద

మైనూరు ప్రతినిధుల సభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

దసరా సమావేశ ప్రారంభము

మైనూరు, అక్టోబరు 10:—మైనూరుకాసనసభ 48 వ దసరాసమావేశము జగన్మోహన కోటయందు నేడు 12 గడిపాడుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద సమావేశమైనది. ప్రేక్షకుల సేవలు విచ్చేసిరి. గా. ప్రేక్షకులలో బ్రిటిషు రెసిడెంటు చార్లసుగారు నర్. కె. జి. గుప్త, డా॥ సీ. డా॥ జేమ్సు, పి. రాఘవేంద్ర రావుగారు గలరు.

జి. రామగారి ఉపన్యాసము చప్పగింపడెను. పథలలో నెట్టి ఉత్సాహమును పుట్టిగొల్పలేదు. కాసనస్థానము గుర్చియొట్టి విశేషాంశములుగాని నూచనలు గాని అందులేవు. కొన్ని ముఖ్యవిషయములు మాత్ర మందుగలవు. విద్యనేర్చి ఉద్యోగముల లేకయున్నవారి యజ్ఞాభివృద్ధి, యికముందు విద్యార్థులకు లాభిదాయకముగ సాంకేతిక విద్యాధాన మేర్పరచవలెనని నూచనజేసిరి. ఉప్పుపన్ను, సుంకములు, మున్నగు ఆర్థికవిషయములు గుర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారితో జరిగిన యేర్పాటులను విపులముగ చెబుపలేదు. మైనూరు రాష్ట్రమునందు భక్తుల హక్కు ప్రాజెక్టునుగుర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని తగిన వసతులేర్పరచ మని గోరినట్లు చెప్పిరి.

స్వదేశసంస్థానముభావిదేశ:—వివాదుగాను ఉపన్యాసము నందు స్వదేశసంస్థానములభావిదేశముగుర్చి నూచించుచు యిట్లు చెప్పిరి:—"బారలదేశ పరిస్థితులు అతితీవ్రముగ మారిపోవుచున్నవి. స్వదేశసంస్థానము లెప్పటియట్లు నున్నచో తప్పక నష్టముబొందగలవు. నూతనరాజ్యాంగవిధాన మేర్పడునపుడు స్వదేశసంస్థానములు తమ స్వవిషయములగుర్చి విపులముగా చెల్లుకొని భావి యాన్నత్యమున కెట్టి ప్రతిబంధము లేనట్లు యేర్పాటులు కేసికొనుటకై తగిన స్థాన మేర్పరచుకొనవలెను. ఈవిషయమై తగు ఆలోచనలు జరుగమన్నవి బ్రిటిషు ఇండియాసామ్రాజ్యమునందు మైనూరున కర్తవ్యమందునట్లు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి."

మైనూరువార్తలు

నిన్నరాత్రి జరిగిన రాజదర్బారునందు డా. బ్రజేంద్ర నాథశిలగారికి, రా జ తం త్ర ప్ర వీ ణ య ని యు, క్రికంతశాస్త్రిగారికి గురు కేవధు ర ణ య ని యు, విరుదు లాసంగబడెను.

భారతభవన:—మైనూరు భారతభవనసభ 9 వ తేదీన సాయంకాలము సర్. కె. జి. గుప్తగారి ఆధ్యక్షతక్రింద జరిగెను.

డి. కె. భరద్వాజగారు, బెల్లాము కాంగ్రెసు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు మైనూరుచేరిరి.

వరదల సహాయనిధికిగాను ప్రభుత్వకార్యాలయోన్యోగల నాటకసభవారు రెండునాటకములు ప్రదర్శింపనున్నారు.

వైదిక సాహిత్యములను వెనుకటి ముసుప్యతి మొదలగు లాక సాహిత్యములను, ఏమి నివృత్తిమైనది మారము. వర్ణవ్యవస్థయొక్క యర్థమేమో మొట్టమొదట విచారించవలసియున్నది. బ్రాహ్మణుడు, క్షత్రియుడు, వైశ్యుడు, శూద్రుడు వీరే వర్ణకల్పమున కర్థములుగా గవ్వబడుచున్నారు. కాని నేటికోజులలో నింతమాత్రముచేతనే మన వర్ణవర్ణము నడుచుట లేదు. హిందూదేశములో నివృత్తనేకజాతు లున్నవి. మహాభారతకాలమునకూడ నుండెను. ద్రౌపదిస్వయంవర సందర్భమున మహాభారతములో "సర్వాం స్మృతాంస్తాన్రసమీక్ష్య క్షిణ్ధసర్వరాజాం పరీవోజగామ | ఉద్భృత్యుత్సర్గం ధనుర్ ద్యుతంతి త్సజ్యంవ కరాశయయోజబాదాన్ || దృష్ట్యంతం ద్రౌపది వాక్యముచైర్వగదా మహంవరయామి నూతం | అని యున్నది. అనగా కర్ణుడూ యెప్పుడు ధనుస్సునెత్తి బాణమును సంధించినో అప్పుడు ద్రౌపది "నేను నూతుని వివాహమాడనని ప్రస్తుముగాక జెప్పెను." కనుక ఆసమయములో నూతజాతియొక పరీక్ష్యకజాతిగానుండెడిది. కావున వర్ణములు నాలుగుగాక యితరమైన వర్ణములు జాతులుకూడ నుండెను. ఈజాతు లెట్లు పుట్టినవి అను విషయము మనము విమర్శింపవలసియున్నది. ముందుగా వర్ణమునకుగాని జాతికిగాని, ముఖ్యస్వరూపము చేసినట్లు శాఖపడునో అట్టి లక్షణము స్థిరము చేయవలసియున్నది. సామాన్యముగా సమాజస్థితిని బరిక్షించునెడల నీలక్షణము కీర్తిముగా స్ఫురించును. ఏజాతియు మరియొక జాతితో వివాహము జేసికొనదు. తన వృత్తితప్ప మరియొక వృత్తి నవలంబింపదు. వినాహము, వృత్తి, యీరెండుబంధములు తప్ప జాతికి మఱియొక పూర్వస్వరూపము కనుగొనవచ్చును. ఇవికూడ పూర్వకామున శిలముకాజొచ్చినవి. ఈచర్చ మనకు బ్రయోజనముకాదు. ఈరెండు బంధములచేతనే జాతులయొక్క భేదము స్థిరమయ్యెను. ఈదేశములో నివసించునందరకును ధర్మము అధికారము ఒకటియే. అయితే హిందూదేశములో వర్ణవ్యవస్థ యెట్లు బయలుదేరినది అని విచారించవలసియున్నది. (నకేమము)

భోపాలు బేగముయొక్క

యుదారస్వభావము

ఖరీఫాకు సహాయము

భోపాలు, అక్టోబరు 11:—పూర్వము ఖరీఫాకును అల్లూర్ మజిద్ ఖాన్ ఆరడు జీవించియుంటినంతకాలమును నెలకు 100 సవరమునిచ్చునట్లుగా భోపాలుబేగము కాంక్షను చేసినది. ఆ. ప్రె.

బీరారులను నైజామున కొనంగుట

బీరారు మితవాదసంఘాభిప్రాయము

యోట్ మర్, అక్టోబరు 11:—రావుజహూర్ ఖోబర్ గారి ఆధ్యక్షతక్రింద బీరారు మితవాద మహాసభ నేడు రెండవసారి సమావేశమైనప్పుడు సి. బై. చింతామణిగారును, మధ్య రాష్ట్ర ప్రభుత్వప్రభుడు సర్. యం. పి. జోషీగారును వచ్చియుండిరి.

బీరారులకు నైజామున కొనంగుటవల్ల వచ్చినప్పుడు ప్రజలు ప్రజారాజ్యమనందగు స్వరాజ్యమును గోరుచున్నారుగాని ఎంతయందైనను ఒక్కని యాజ్ఞకు లోబడియుండవలసినటువంటి ప్రభుత్వమును గోరుటలేదని సన్యాస సంఘాధ్యక్షుడు రావుజహూర్ మండులుగారు చెప్పిరి. సంభవత్రముల బలాబలములచే యీప్రశ్న తేలవలసినది కాదని ఆధ్యక్షుడు చెప్పెను. ఈపరిష్కారములో యెక్కువ పాల్గొనవలసినది బీరారు ప్రజలుగాని యీరెండు ప్రభుత్వములుగాను. బీరారుప్రజలు నిరంకుశప్రభుత్వము క్రిందికి గొనికేబడాలరు.

శ్రీ నివేదికము

శ్రీనివేదికములో ఆచరణలోనికి తీసికొని రావలసిన మంచి విషయములు కొన్ని యున్నవిగాను భారతకాసనసభ వారు దానిని సంపూర్ణగా నిరాకరించుటకు తా నామోదింపజాలనని శ్రీ నివేదికమును గురించి ఆధ్యక్షుడు చెప్పెను.

[ఆ. ప్రె.]

బొంబాయిలో వస్తువులధరలు

బొంబాయి, అక్టోబరు 11:—కార్మిక కార్యాలయము వారి లెక్కలప్రకారము 1924 నెవ్రెంబరునెలలో బొంబాయిలోని అన్నివస్తువులయొక్క చిల్లరధరలును సగటుం ఆక్రింద తీనెలలోవలెనే యున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

సంయుక్త రాష్ట్రముల గవర్నరుపర్యటనము

అల్లాబాదు, అక్టోబరు 11:—సర్ విలియంమారిసుకారు అక్టోబరు 15 తేదీన బయలుదేరి రాజకోట ఆల్మోరాల్వరల్ల ఒక వారముదినము లైసెన్సరువార వచ్చి తిరిగి లక్నోకు అక్టోబరు 22 తేదీన బయలుదేరివెళ్లును. (ఆ. ప్రె.)

తోటపాక్లోరి వేలంనోటిసు

గుంటూరు సబుకోర్టులో.

అసలు 39/23 యె 29/24

వాదులు:—మాజీజీ శ్రీకైలం, పానకాలుగార్లు.

ప్రతివాదులు:—కొసరాజు రామకృష్ణయ్య, మిక్కిలినేని గుండారాయుడు వగయిరా.

ప్రతివాదులతొలుకు వేలంఅయ్యె ఫిర్యానీతాకట్టు 2 అయిటం.

గుంటూరు సబు డిల్ యిలాకా నల్లపాడు శివాచ స్తంభాగవ్య గ్రామములోని.

డి నె 58 రు డి గురతు య1-15 ట్లున్ను

డి నె 59 రు ఏగురతు య21-82 ట్లున్ను జుమలా య2.97 శెంట్ల మెరకభూమిన్ని యిందులో కట్టియున్న బిల్డింగులు రాతికట్టడపుభావిన్ని కోర్టువారు నిర్ధారణచేసిన వాటిమొత్తం (సర్కారుపాటు) రు 2500లు.

1 దావాతాకట్టు డి1-1-20 తేదీన పుట్టబడినది.

2 దావాతాకట్టుకుదరిమిలా 2-వప్రతివాది, 5-వప్రతివాది పేరటికి వ్రాసియిచ్చినతాకట్టు యీవాదులహక్కును బాధించనేరదు. అనగా డి24-3-20 తేదీన రు 4000లకు నెల1-కి నూటికి రు 1 చొప్పున వడ్డీతోయిచ్చేలాగున యాఫ్ డి తాకట్టుపెట్టి 2వ ప్రతివాది 5-వ ప్రతివాదిపేరటికి రిజస్టరీతాకట్టు దస్తావేజును వ్రాయించి యిచ్చియున్నాడు.

వేలంవాయిదా 20-10-24

విష్ణుభొట్ల సూర్యనారాయణ,

వాదులతరపు వకీలు,

దేశమున మతకలహములు

హిందువులకు సుహృద్దీయులకు కొట్లాటలు

జబ్బులుపూరు

ఈనెల 8 వ తేదీని కొట్లాట జరిగినది. చాలమంది కొద్ది గొప్ప గాయములు తగిలెను. వివరములు తెలియలేదు. చీరజగడములు జరుగుచునే యున్నది.

కలకత్తా

కంకినారాలో 11 వ తేదీని కొట్లాట జరుగలేదు. పోలీసులు గస్తీతిరుగుచున్నారు. నాయకులు శాంతిఊరకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఉద్దేశము తగ్గినది.

ఒక పోలీసుకనిస్టేబు ఉత్తరువులేకుండా 8 వ తేదీని తుపాకిని కాల్చెను. అందువలన హిందువులలో ఇద్దరికి గాయములు తగిలెను. వారిలో నొకడు వెంటనే చనిపోయెను. ఆకనిస్టేబును అరెస్టుచేసిరి. రెండవవానిని వైద్యశాలలోనుంచిరి. మరియొక హిందూశవము జాటుమిల్లున కనబడెను. కత్తిపోటు గాయములున్నవి. పోలీసువారు విచారణచేయుచున్నారు. మిల్లులను మూసివేసిరి గాని 13 వ తేదీని తెరచెదరని తెలిసినది. (11 వ తేదీ తంతివార్త.)

ఢిల్లీ

ఈ కొట్లాటల సందర్భమున బిల్లుమారాహత్యకేసును మరియొక కేసును దాఖలు చేయుచున్నది.

మొత్తము 85 మంది మరణించినారు. దొమ్మి, హత్య, గృహదాహ నేరములు వార్తపై మోపబడెను. 14 వ తేదీని పాన్ మండి కేసు విచారణజరుగును. ముద్గాయాల పక్షమున జమీందారులమార్చ్ షేకురషీదుఉద్దీన్ సయ్యదురజా, మీర్జా, అబ్దులఅజీముగార్లును ప్రభుత్వముపక్షమున పక్షిక్ష్ ప్రాసీక్యూటరు బారిష్టరు మార్షనారాయణ, అబ్దులు అజీముగార్లును వాదించెదరు. పోలీసుయన్ స్పెక్టరు ఫిర్యాదు దాఖలుచేయును.

బొంబాయి దొరతనమువారి ప్రకటనము

చాల పత్రికలలో మత కలహములను పెంపొందించునట్టి వ్యాసములు బొంబాయి రాష్ట్రమునందు బుద్ధిపూర్వకముగా ప్రకటింపబడుచున్నవి చాల కరపత్రములగుడ పంచిపెట్టుచున్నారు. కాని ఈ రాష్ట్రమునందు ప్రజలు ఉచితజ్ఞానముచే యితరవర్గము దౌర్జన్యము లేమియును జరుగలేదు. కాని యీ రీతి - జరుగుచున్నచో యీ రాష్ట్రమునగుడ నట్టిదౌర్జన్యములు జరుగుట నిశ్చయము. కొందరతి నిచముగా దూషించుచు పశుబలమును ప్రేరేపించుచు చాల నింద్యముగా వ్రాయుచున్నారు. దీనిని వ్రాయువారు చాల ద్రోహచింతగలవారని భావముగా స్పష్టమగుచున్నది. రెండవమతిములవారిలోను రెండుమతములనుచేరిన పత్రికా సంపాదకులలోను గుడ నిట్టి దుర్మతులు కలగు. ఇటుపై నిట్టి పాపప్రచారము వెంటనే ఆగిపోవలసినదొరతనమువారు తమ అధికారమునంతను వినియోగించి దానిని నిరోధించెదరు. విజ్ఞాన ప్రముఖులు (రెండుమతములవారును) యిట్టివాతలను పూర్తిగా బహిరంగముగా నిరసించుట ముఖ్యకర్తవ్యమై యున్నది. వాదప్రతివాదములలో కటువాక్యములను ఆవాచ్యపు నిందలను పూర్తిగా తొలగింపవలెను" అని బొంబాయి దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

అలహాబాదు

10 వ తేదీని అల్లరులు జరుగలేదు. 60 మందిని 10 వ తేదీని అరెస్టుచేసిరి. 10 వ తేదీని 200 మందిని చిల్లరనేరములకు అనగా ఉత్తరువుల నతిక్రమించి కర్రలు పట్టుకొని పీఠులలో తిరుగుట మున్నగునేరములు చేసినందుకు విచారించి ఒక రూపాయ మొదలు 10 రూపాయలవరకు జూర్యానా వేసిరి. 11 వ తేదీ ఉదయమున నెమ్మది కలిగినది. వివాదకారణము సరిగా తెలియలేదుగాని తుంటులతో కారకులు. ఉద్యోగులు చాల దురుకుగా పనిచేసిరి. 11 వ తేదీని రెండుపక్షముల నాయకులను సభచేసిరి. శాంతి స్థాపనకు ప్రత్యేక ఉపసంఘముల నేర్పరచిరి. 11 వ తేదీని చాల నెమ్మదిగానుండెనుగాని కాట్లరులో కొందరు తుంటుల లొక దేవాలయమున చొరబడి విగ్రహములను నూలకొరిగిరి. ఆలీలో హిందువులు రాగా పాటించిరి. 10 మందిని అరెస్టుచేసిరి. 11 వ తేదీ. రాత్రి అల్లరులు జరుగలేదు. 13 వ తేదీ ఉదయమున కొన్ని దుకాణములను తెరచిరి.

అలహాబాదు కమిషనరు ప్రకటనము

శుద్ధిసంఘటనోద్యమమువలన నీప్రాంతమున హిందూ మహమ్మదీయ మతములనానికి విరోధములు ప్రబలితను. మరి సంబంధములగు ఉద్దేశింపులలో రెండుమతములనాకును గరిడి సాము నత్యధికముగా చూపసాగిరి. నెమ్మదిగా నెలలలో తుపా

కులము మందుగుండును మెచ్చుమంది కొనిరి. లక్నో హజ హానుకలలో కొట్లాటలు జరిగినందున అలహాబాదులోగూడ విరోధములు హెచ్చెను. ఢిల్లీసభ తీర్మానమునకు మేము ఒప్పులముగామని అలహాబాదు హిందూసభవారు తీర్మానించుటచే ఆగ్రహముతోయిందినది. జిల్లామేజిస్ట్రేటు స్థితిగతులనున్నిటిని కనిపెట్టి ఏర్పాటుల నన్నిటిని చేసెను. నేనలమగుడ రా వించెను బెహలం ఉత్సవము నెమ్మదిగానేజరిగినది. రామలీల ఉత్సవముగుడ చాలరోజులు నెమ్మదిగానే జరిగినదిగాని ఉత్సవము ఉరేగింపు ఏర్పాటులలో కొన్ని మహమ్మదీయులకు సరిపడియుండలేదు. కడపటిరోజున! ఉరేగింపు జరుగుచుండగా మసీదులపద్ద శాఖలు వాయిచగూడవని మహమ్మదీయుల లాశ్చేపించిరి. కాని పోలీసువారు అల్లరులుజరుగనీయలేదు. ఉత్సవముతోయు పూర్తియైనది. రాత్రి 7-8 గంటలపుడు ఆకస్మికముగ నగరమున చాలచోట్ల కొట్లాటలుపారంభమయ్యెను. కారణమేమో తెలియదు. ఉత్సవమునుండివచ్చుచున్న హిందువులను మహమ్మదీయులు కొట్టునాగిరి. హిందువులను చిన్నకుండలేదు. కొంతమంది హిందూగరడీలవారు కాయగురమార్చెట్టును దోచుకొనబోయిరిగాని అడిసాగలేదు. వెంటనే పైనిములను చ్చి పిట్టలలో కావేయించిరి. రామలీల దీపావళిలు ఆరాత్రి 2 గంటలవరకును జరిగినవి. 8 వ తేదీనిగుడ కొట్లాటలు మాత్రంజి, కొత్తలీపేటలలో జరిగెను. ఆపేటలలో దుకాణములన్నియు మూయబడెను. జిల్లామేజిస్ట్రేటు మామూలు ఉత్తరువులను జారీచేసెను. సందులలో దాగియుండి ఒంటరిగాపోవువారిని కొట్టుటయే ముఖ్యపద్ధతిగా నుండెను. రాత్రి 10 గంటల దొంగపోటుకొట్లాటలు జరుగుచునే యుండెను. స్త్రీలను గుడ కొట్టిరి. 9 వ తేదీ ఉదయమునకు నెమ్మదికలిగి నట్లగుపడెనుగాని కాన్వీనెన్సె దృశ్యకాలవద్ద రెండుమతములవారును రాళ్ళురవుకొన నారంభించిరి. అంతట ఆల్సార్జననతడు కలవరపడి తుపాకికాల్చెను. ముగ్గురు మహమ్మదీయులకు గాయములుతగిలెను. వారిలో స్త్రీలుగుడ నున్నారు. ఒకరు వెంటనే చనిపోయెను. పిమ్మట చాలమంది మహమ్మదీయులు మిరాపూరుపేటలో హిందువులయిండ్లపై బడి బాధించిరి. మధ్యాహ్నము కొట్లాట జరుగలేదు. రాత్రివిడులు జరుగలేదు. 10 వ తేదీ శుకవారమునాడు చాలమందిజమ్మమునీదువద్ద చేరిరి. అనట నొక హిందువును అరెస్టుచేయగా మహమ్మదీయు లందరను సుంపుగా మసీదులనుండి యీవలకువచ్చిరిగాని అల్లరిజరుగలేదు. 100 మందిని నెమ్మలుకని స్త్రీలుబుగా మేజిస్ట్రేటు నియమించెను. తుపాకిలైశ్వల్యం గడుపరచెను. 10 వ తేదీ రాత్రి అల్లరులుజరుగలేదు. హిందువులు కొందరికను దుకాణములు తెరువలేదు. మొత్తము 8 మందిచనిపోయిరి" అని కమిషనరు ప్రకటించెను. (ఆ. ప్రె.)

గొలాంధ్రను డి యిచ్చాపురమునకు బాహిటుముగా రైలు నడచుచున్నది

అక్టోబరు 12 తేదీ మధ్యాహ్నము బంగాళా నాగపురం రైల్వేకంపెనీయొక్క ఖుర్దా డివిజన్ జంక్షను జిల్లాట్రాన్సిమిటూపరిండ్లెంటుగా రైలు గొలాంధ్రానుండి తిరిగివచ్చి:—నేడు 11 గంటలకు గొలాంధ్రనుండి యిచ్చాపురమునకు రైలు సరాసరిగా బోవుట ప్రారంభమైనది. (ఆ. ప్రె.)

బెంగాలు నాగపురం ఆయోమార్గము

కలకత్తా, అక్టోబరు 11:—ఈ మార్గముమీద అపాయము సంభవించుటచే శుక్రవారమునాడు మద్రాసు తపాలండి రాలేదు. ఉదయము 6½ గంటలకు వేరొక తపాలబండి తనివారమునాడు వచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

పద్మానది వరదలు

వందలకొలది జనులు నిరాధారులుగ నున్నారు
పాషా, అక్టోబరు 11:—పద్మానదినుండి విస్తారము వరదవచ్చుచున్నది. పట్టణమునకు తూర్పుభాగము వరదచే ముంపబడెను. వందలకొలదియిండ్లు హాళిపోయెను. జనులు నిరాధారులుగ నున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

గంగానదివరద తగ్గుచున్నది

గృహనిర్మాణప్రయత్నములుజరుపుచున్నవి
కానుపురం, అక్టోబరు 11:—ఇండ్లనిర్మించుకొనుటకు మెకర ప్రదేశముల గలవు. దొరతనమువారు ఎత్తనప్రదేశములందు యిండ్లు గట్టుకొనుటకు ప్రోత్సాహము చేయవలయునని నేనాపమితిగారి ఆజ్ఞాపాయము. విత్తనములు, పశువులు, దుస్తులు, యిండ్లనిర్మించు సామగ్రి, బాగుచేసేకొనుటకును సామానులను ముఖ్యముగా వెంట గావలయును. నెమ్మదిగా వరద దీయుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1924 సం॥ అక్టోబరు నెల 13 వ తేదీ సోమవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	అక్టోబరు 1-వ తేదీనుండి వర్షము	సాధారణముగా సరిగ్గ వర్షము
గోపాలపురం	88.1	76.6	...	8.78	44.96
విశాఖపట్టణము	90.0	78.2	...	2.29	37.09
కాకినాడ	90.2	78.4	...	4.04	39.09
మచిలీపట్టణము	89.5	77.0	0.27	1.27	41.59
కర్నూలు	89.5	73.6	0.08	1.66	26.01
బళ్లారి	91.5	70.7	...	0.07	20.51
కడప	95.8	79.7	...	0.86	31.28
నెల్లూరు	95.8	77.7	...	0.56	37.98
మద్రాసు	95.7	76.2	0.94	3.29	50.74
కడపూరు	91.8	74.6	0.82	2.59	52.94
నేలమ	98.3	74.1	...	0.48	39.30
కోయంబట్టూరు	85.9	70.3	...	0	22.29
తిరుచనాపల్లి	98.7	75.3	...	0.08	33.18
నాగపట్టణము	91.0	78.4	...	0.29	54.98
మధుర	98.1	75.6	...	0.12	33.58
పాంబన్	90.1	79.2	...	0	37.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	0	28.34
తిరువేండ్రము	83.1	72.9	...	0.31	64.51
కొచ్చిన్	86.3	74.4	...	0.98	114.51
కాలికట్టు	89.4	78.1	...	0.48	117.16
మంగళూరు	84.2	74.5	...	2.97	125.68
బెంగళూరు	83.5	64.8	...	1.15	35.37
మెర్కార	74.4	58.9	0.13	1.53	125.46
కొడైకనాల్	66.2	48.3	0.15	0.69	62.18

సర్కారులు:—మచిలీపట్టణములో 0.27 "వర్షించెను. గోపాలపురంలో ఆకసము నిర్మలముగ నున్నది. తక్కినచోట్ల ఒకమోస్తరుగ నున్నది. శీతోష్ణస్థితి సమానముగ నున్నది.

డక్కన్:—కర్నూలులో చినుకులు బడినవి. మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. కడపలో ఆర్ద్రత తక్కువ. ఇచట రాత్రివేడిమి 4½ డిగ్రీలు ఎక్కువ. పగటివేడిమి 2½ డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—వర్షపాతము సాధారణముగ నున్నది. మద్రాసులో 0.94 వర్షించెను. కడపూరులో 0.82 వర్షించెను. మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. పగటివేడిమి 3½ నుండి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

తూర్పుతీరమున ఉరుములు చినుకులు పడవచ్చును.

సి. ఆర్. సామ్రాధు.

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడ.

ఊనోకానుపురం జిల్లాలోని

గంగానది వరదలవలన నష్టము

కానుపురం, అక్టోబరు 11:—గంగానది కిరుప్రక్కలను గావింపబడిన వరదల నష్టము తెలిసికొనుటకు అరుదెంచిన రిపోర్టులు వీలయ్యుచున్నవి. ఈ నష్టమెక్కువగా ఊనో కానుపురంజిల్లాలో సంభవించెను. నేనసమితి మొదలయిన సంఘము వారిచే సమాచి 5 నేల జనులు రక్షింపబడిరి. ఈ సంఖ్యలో సుమారు 3 మేలు ఊనోజిల్లావారు ఈజిల్లాలో రెండువేల ఐదు వందల పశువులు గక్షింపబడినవి. గంగానది వరదల సహాయ నిధికి రు 25 వేలు జను చేయబడెను. మునిసిపాలిటీ వారు 15 వేలందుల నిచ్చిరి. లాలా కాషీరాముగారు 15 వందల రూపాయలును, రాయీసా హేబు గోపినాథ్ గారు రు 500 లును విరాళమిచ్చిరి. నిడుడు శేషించిన గంగానది వరద నిధి 25 వందల రూపాయలును, క్రొత్తగా వసూలు చేసిన 500 రూపాయలును మొత్తముగా జమకావడెను. క్రైస్తవచర్చి, డెకాలేజి ఆవరణలు ఇబ్బందిపడువారి కుపశవములు తేయుటకు ఉపయోగార్థమియ్యబడెను. రిలీఫు శిబిరములలో మన్నెపురము గలదు. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీయుత అద్దయి శ్రీరామమూర్తిగారు

నల్లెనపల్లిలో గాననభ

ఈనెల 6వ తేదీ (మహర్నవమి) సోమవారమునాడు సాయంకాలము 8 గంటలు మొదలు 10 వరకు నల్లెనపల్లి నాటక సమాజమువారి హాలులో శ్రీరామమూర్తిగారి సంగీతనభ జరుపబడెను. హాలుతయ్య ప్రేక్షకులచే కిక్కిరిసియుండెను. చుట్టుపట్ల గ్రామములకుండి సయితము పలువురు విచ్చేసిరి.

శ్రీయ్యతులు రామమూర్తి, రాఘవయ్య, చౌదరిగార్లు ప్రత్యేక ప్రశంసల పొందుటలేరి. శ్రీరామమూర్తిగారు ఆంధ్ర నాటకరంగమున వన్నెపాసిగల సుప్రసిద్ధనటులలో నొకరని సర్వజనవిదితమే. అయినను యిటీవల నాటక సంబంధమును త్యగించుకొని, శాస్త్రీయ గానమునందు కృషిసల్పుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. మీ నాటి సభ్యులను, తమ నిరుపమాన గాత్రమాధుర్యముచేతను గాననైపుణ్యముచేతను, ఆనందాంబుధి జోలలాడింపగల్గిరి. ప్రేక్షకులెల్లరు సంతోషపారవశ్యముచే చిత్రప్రతిమలవలె ఆ 2½ గంటలకాలము నిశ్శబ్దముగనుండిరి.

ఉన్నతోద్భోగీయులు కొందరు సభాంతరమున శ్రీరామమూర్తిగారిని ప్రశంసించుచు నుపసంగించిరి. శాస్త్రీయగాన రసికులు పలువురు తమ ఆమోదమును తెలియచేసిరి. కాని ఒక మాటనుత్రము చెప్పవలసియున్నది. ఇంకను రామమూర్తిగారు యువకులు. మీరు విద్యతో సంగీతమునందు ఎక్కువ పరిశ్రమజేసి చెన్నపురి మొదలగు పట్టణరాజములందు జరుగు సభలను దిలకించినచో చాలా బాగుండును. మీరు ఎక్కువ కృషిసల్పిన మహా విద్వాంసులలో నొకరు కాగలరని చాలమంది అభిప్రాయము. పాటకచ్చేరికివైన మువ్వరకు రు 100 లు బహుమానము యివ్వబడెను. నల్లెనపల్లిలో యీలాటి పాటకచ్చేరిలు జరిగియుండలేదు. ఈ సంగీతనభను జరిపించిన పురజనులను అభినందింపవలసియున్నది. (ఒకవి)

ఉచితప్రేమరీవిద్య

బొంబాయి మ్యూనిసిపల్ కార్పొరేషనువారు ప్రభుత్వమువారిపై చర్యదీసికొనుటకు శాంక్షనుచేయుట.

బొంబాయి, అక్టోబరు 10.—నగరములోని రెండు వార్డులలో ఉచితముగా ప్రేమరీవిద్యను ప్రవేశపెట్టు విషయమున ప్రభుత్వమువారికి భిన్నముగ తమ హక్కులను నిలబెట్టుకొనుటకై మ్యూనిసిపల్ కార్పొరేషనువారు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారిపై చర్యదీసికొనవచ్చునని శాంక్షనుచేసిరి. దాదర పాఠాలు వార్డులలో ఉచితమైన ప్రేమరీవిద్యను ప్రవేశపెట్టుటకై ఒక స్క్రీమును తయారుజేసి కార్పొరేషనువారు యిదివరలో ప్రభుత్వమువారి నడుగుమండిరి. కార్పొరేషనువారు చెప్పవట్లు ప్రభుత్వమువారు యీ ఖర్చులలో నొకపాలు భరింపవలసియున్నారని వితర్కముననే నెపమువీడ ప్రభుత్వమువారు యిప్పుడు కాదని జరుపుచుండుటచేత బొంబాయి పురపాలక సంఘమువారు న్యాయవిధమైన చర్యదీసికొనటకు సమకట్టిరి. డబ్బు విషయమై మ్యూనిసిపాలిటీవారి హక్కునటుంచి కార్పొరేషనువారు యీ స్క్రీమును శాంక్షను చేయవలసినదని ప్రభుత్వమువారినికూడ అడిగియున్నారు. (ఆం. ప్రె.)

బీజ్ బండ్:—నీరైపోయిన టిక్కెటును గట్టి పరచుటకు లోక ప్రసిద్ధి కెందినది. స్వప్నమందు గాని మాత్రముతోగాని వీర్యముసలితమగుచున్న యెడల తక్షణం నిలిపితమును. ముసలితమును, నపుంసకత్వమును లోలగించి యున్న మొగుండును. ఎంత బలహీనుని కయినచూ రెండుగంటలలో నరములకు బలమునిచ్చి సంసార ముఖము అనుభవించునట్లుజేసి సంతాన కుంతులుగ జేయును. పుత్రములు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మా. 1 కి రు 2-0-0 వి. పి. చార్జి వేరు

ఆర్య వైద్యశ్రమం,
38 వైరాగిమహావీధి, మద్రాసు.

గర్హవాలు జిల్లా

వరదలవలన అపారమగు నష్టము.

కుటుంబములు నాశనమగుట

అక్టో, 10 అక్టోబరు:—గర్హవాలు జిల్లాలో వరదలవలన అపారమగు నష్టము సంభవించినదని దుఃఖకరమగువార్తలు వచ్చుచున్నవి. ప్రాణనష్టము ఆస్తినష్టము గూడ జరిగెను. నదీతీరమున నున్నయిండ్లను గ్రామములు ను పూర్తిగా కూలిపోయినవి. కొన్ని కొన్ని చోట్ల పడిపో: నయిండ్ల క్రింద కుటుంబములు పూర్తిగా పూర్ణిపెట్టబడినది. సహాయము జేయుటకు మనుష్యులు పరుకెత్తుకొని వచ్చుచుండగానే వందల కొలది పక్షులును కొంతమంది మనుష్యులును ప్రవాహములో కొట్టుకొనిపోయిరి. జిల్లామండలంతులను ఆకలిబాధయు కరవును కలుగునని భయముగా నున్నది. గర్హవాలులో రాకపోకలు సరిగాయేర్పడు నప్పటికి కొన్ని వారములు పట్టునని భయముగా నున్నది. (ఆం. ప్రె.)

నర్ యం. వి. జోషిగారి యభిప్రాయములు

అసహాయోద్యమము, స్వరాజ్యపక్షము
రెండును నిష్ప్రయోజనములే

యోల్ మల్, అక్టోబరు 10:—మధ్యరాష్ట్రముల ప్రభుత్వపు హోము మెంబరు నర్ యం. వి. జోషిగారు ప్రస్తుత ద్యుద్యప్రభుత్వ విధానము తమ కెప్పుడును యిష్టములేదని యొక బహిరంగసభలో మాట్లాడుచు చెప్పిరి. సంస్కరణములు అసంతృప్తికరములుగా నున్నను ఉపయోగపడునంతవరకు వాని నుపయోగించుట మంచిది. అసహాయోద్యమపద్ధతిగాని, ప్రతిష్టంభన విధానముగాని యేమియు చేయజాలవు. వీరాజ్ఞీయ వద్దతి యొక్క ప్రయోజనమును గాని చూడవలసిన ప్రభుత్వ విధానమును అనుకూలముగ యెట్లు మార్పునో చూడవలసియున్నది. ఈవిషయమున గాంధీగారి పక్షమును స్వరాజ్యపక్షమును గూడ నిష్ప్రయోజనములైనవి. స్వరాజ్యపక్షమువారికి ప్రజాబల మేమాత్రమును లేదు. వీలయిన వారు ప్రభుత్వమువారిని ఫలాన పనిచేయవలసినదని నిర్బంధించుటకు తక్కువలదు. ప్రజాశుత్రుత్వాని లన్నిటిని మధ్యరాష్ట్రములలో ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనపరచు కొందురేమో యని భయము గనుపడునని మధ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు యీసభను రద్దు చేయకపోవుట లేదనియు జోషిగారు చెప్పిరి. రద్దుచేయవలసిన కొరవదలు తమస్థానములకు రాజీనామా నిచ్చినయెడల రద్దుచేయుట తప్పదు. (ఆం. ప్రె.)

సూరతు ప్రతిపంట్

ప్రభుత్వ సదుపాయములు

బొంబాయి, అక్టోబరు 10:—సూరతుజిల్లాలో ప్రతిపంట్లను కాపాడువిషయమై ప్రభుత్వమువారు గావించిన ప్రకటననుగుంచి అమోదించుచు పూనాలో జరుగనున్న వచ్చే బొంబాయిశాసనసభలో బొంబాయి వ్యవసాయ శాఖామంత్రి గా ఎ. యం. కె. డెహల్వీగారు మాట్లాడుదురు. ఇందుకొరకై కొద్దిరోజులక్రిందటనే సూరతులో అధికారులును, అసధికారులును కలిసి సభజేసిరి. అప్పుడు సూరతుప్రతిని తక్కువ రకముల ప్రతిరోకలుపకుండు మార్గములను సూచించుచు తీర్మానములు గావించబడెను. ఆం. ప్రె.

యన్. యన్. “కాలిఫోర్నియా”

బొంబాయి, అక్టోబరు 10:—తేడీక, పెట్రిగారు- గెన్నిగ్గు వంపతులు, గాం. సి. యఫ్. ఆష్టర్న వ్యాయమూర్తి, గాం. జె. బి. విల్కిన్సన్ గారు లెఫ్టెనెంట్ కలనల్ ఎ. బి. వై, మొదలగువారీయుదయమున యన్. యన్. కాలిఫోర్నియా మొయిలు జోటులో బొంబాయిచేరిరి. ఆం. ప్రె.

1924 క్రిమినలుల సవరణ శాసనము

1925 సం॥ జనవరి 1 తేదీనుండి యిది అమలులోనికి వచ్చును. పూర్వము ఇండియా గవర్న మెంటు రాజకీయశాఖలో స్టీఫ్ గ్రాఫుగా నున్న పి. సి. ముఖర్జీగారి దుష్ప్రవర్తనచే వారికిచ్చిన రాయినామెలు విరుదము తీసివేయబడెను. అని యిండియా నెట్టులోనున్నది. (ఆం. ప్రె.)

ఆంగ్లో యిండియనుల సంకసము

కర్నలు హెచ్. గిడ్డిగారు రాజప్రతినిధికి

తంతునంపుట

కలకత్తా, అక్టో. 10:—ఆంగ్లోయిండియను సంఘాధ్యక్షుడగు కర్నలు హెచ్. గిడ్డిగారు సిద్ధాలో నున్న రాజప్రతినిధికి యాదినవతంతినంపెను.

ఇండియా రైల్వేమహాసభయం దుపన్యసింపుచు రైల్వేలను భారతీయుల పరమనరించుటలో ఆంగ్లో యిండియనుల జేమములకు కాపాడుదుమని ప్రభుత్వమువారి తరపున మీరు స్పష్టముగా తెలియజేసినందుకు బర్మాలోను యిండియాలోను పున్నటువంటి ఆంగ్లో యిండియా రైల్వే యుగ్మగృహతరపున మాయొక్క కృతజ్ఞతాపూర్వకమైన నందనములను ప్రార్థనా పూర్వకముగ మీ కర్పించుచున్నాను. మీరు కరుణారసపూరితులై ఆమాటలను జెప్పి నిశ్చయముగా మా భయములను పారదోలితిరి. మీ మాటలను రైల్వే యేజెంట్లందరును ప్రత్యక్షముగానములలో పెట్టెదరని నమ్ముచున్నాము.

ఇదివరలోవలెనే యింకముందుకూడ తమ పనులను శ్రద్ధాభక్తులతో నిర్వహించుచునియు, సార్వభౌమునియెడలను సామ్రాజ్యము నెడలను ప్రభుభక్తియు దేశభక్తియు గలిగియుండుమనియు మీకును మీ ప్రభుత్వమునకును నమ్మకముగా చెప్పాచున్నాము. మరియు ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడుచున్నట్టి యన్ని సంఘములలోను స్నేహభావమునుబూని మామాతృభూమి యగు హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనను చేకూర్చుటకు చట్టసమ్మతమైన సంస్కరణములమీద పనిచేయుటకు మేముంగీకరించుచున్నాము. (ఆం. ప్రె.)

ఆస్ట్రేలియాలో హైందవులకు

వోటింగు అధికారము.

ఆస్ట్రేలియా హైకోర్టువారు హైందవుల

కనుకూలముగ తీర్మానించుట

పూనా, అక్టోబరు 10:—మొన్నటి “సర్వెంటు ఆఫ్ యిండియా” పత్రికలో ఒక మెల్బోర్న్ బారిష్టరు శాస్త్రీగారికి వ్రాసిన జాబాకటి ప్రకటింపబడెను. ఆస్ట్రేలియాలో నివసించుచున్న హైందవులకు వోటింగు అధికారములేదని ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వమువారు చెప్పినట్లును, దానిపై హైందవుల కీ యధికారమును ప్రభుత్వమువారు నిరాకరింపవచ్చునాయను ప్రశ్న ఆస్ట్రేలియా హైకోర్టులో లేబడినట్లును హైకోర్టులో హైందవుల కనుకూలముగ తీర్మానింపబడినట్లును ఉన్నది. ఈ కేసులో ప్రత్యేకముగా హైందవునికి వోటింగు అధికారమునీయుకుండుట న్యాయశాస్త్రమునకు విరుద్ధమని కోర్టులో తీర్మానింపబడెను. కావున ఆన్యక్తి యొక్క నామమును రిజిస్టరులో నెక్కింపవలసినదని కోర్టువారు ఉత్తరు వొసంగిరి. హైందవ సంఘమునకు ఓటింగు అధికారము చేకూరినదని చెప్పటకు మరియొక పనిగూ చేయవలసియున్నదని ఆ జాబుచెప్పుచున్నది. కాని ఆ విషయమై కచ్చమేమియులేనట్లు తోచుచున్నది. (ఆం. ప్రె.)

సం॥ రా॥ గవర్నరు పర్యటనము

అక్టో, అక్టోబరు 10:—నైనిటూనుండి గంయక్త రాష్ట్రముల గవర్నరు పరివారముతో సహా 15 తేదీన బయలుదేరి రాణికోట ఆల్మోరాకువెళ్లి ఒకవారము దినములైన తరువాత తిరిగివెత్తును. గవర్నరు తిరిగి నైనిటూనుండి 22వ తేదీన బయలుదేరి ఆమరునాడే తిరిగి అక్టోకు వచ్చును. ఆం. ప్రె.

ఈప్రసము “గనేరియా” అను నెగరోగమును 8 మోతాదులతో నివారించును. మంట, పోటు, పచ్చగాలేక తెల్లగా ప్రవించుట మొదలగుబాధలు 4 గంటలలో నివర్తయగును. దీనిచే శ్రీలకు గలుగుకుమువ్యాధులు ఆశ్చర్యముగా కుదురును. సీసా 1 కి రు 2-0-0. వి. పి. చార్జి వేరు
రాయల్ ఫార్మసి 49 బందరువీధి; మద్రాసు.

రెండవ వాయిదానూలు పంపినవారి నామములు సభ్యత్వములు

సభ్యత్వములు	జిల్లా	రిజిస్ట్రేషన్ నెంబరు	నామపాదపు	నూలు నెంబరు
1. మాడుగుల పాపారావు	విశాఖపట్నం	50	1750	85
2. సాతూరు లక్ష్మీబాయిమ్మ	గోదావరి	548	2000	19
3. కృష్ణవిద్యా లయవిద్యార్థులు	గుంటూరు	549	3866	14
4. కమలా	తూ.కృష్ణ	8	2000	15
5. కాశీ శారదావెంకటరత్నమ్మ	గుంటూరు	550	800	10
6. వా. నాగేశ్వరరావు	"	551	2001	10
7. ఇం. వీరయ్య	"	552	988	22
8. జే. పాపయ్య నా లక్ష్మీనారాయణ	"	558	2000	19
9. కోట నారాయణశాస్త్రి	"	554	666	16
10. చైతా శివరామశాస్త్రి	"	555	266	11
11. కోటగిరి సూర్యప్రకాశరావు	ప.కృష్ణ	556	2666	25
12. గణపాటి సుబ్రహ్మణ్యం	గోదావరి	557	3100	26
13. చావలి బాపయ్య	తూ.కృష్ణ	558	1680	19
14. శాదర్వాడ పిచ్చిరాజు	"	559	2178	19
15. చండ్రబాబు హనుమంతరావు	"	560	4100	18
16. కందాడై శ్రీరామవరదాచార్యులు	ప.గోదావరి	561	2520	16
17. సోమయాజుల వెంకటశివరామశర్మ	ఆంధ్ర	562	2040	14
18. గ్రంథి సుబ్బరాయన ప్ర	గుంటూరు	563	2000	12
19. వంశా వెంకటసుబ్బారావు	కృష్ణ	564	884	14
20. ఆర్. విశ్వనాథం	తెలియదు	565	1600	8
2. విశ్వనాథం వెంకటరెడ్డి	"	566	1000	29
22. రావు రాయన్న	గుంటూరు	567	2000	11
23. వానపామల నాగేశ్వరరావు	కృష్ణ	568	330	13
24. రెండుచింతల లక్ష్మీనరసమ్మ	తూ.కృష్ణ	569	840	10
25. చావలి నాగేశ్వరమ్మ	"	570	850	15
26. వూటుకూరి రామయ్య	తెలియదు	571	549	12
27. వడిగ వెంకటరమణ	విశాఖపట్నం	572	420	64
28. యియ్యట్టి మంగచార్యులు	గోదావరి	573	150	6
29. భాస్కర్ల కాంతాదేవి	మద్రాసు	139	950	10
30. శరణు రామస్వామిచౌదరి	గుంటూరు	575	600	13
31. కృతాశ్వాభిలాషి	"	576	2280	14
32. మప్పా వెంకటగోపాలశాస్త్రి	"	145	1000	19
33. కాట్రగడ్డ రఘురామయ్య	ప.కృష్ణ	577	1120	10
34. మాడభూషి వెంకటాచార్యులు	గుంటూరు	578	1710	16
35. గొల్లపూడి మల్లిఖార్జునశాస్త్రి (వడేండ్లు)	"	579	689	15
36. మినెన్. యం. మునుస్వామయ్యర్	కర్నూలు	580	1782	8
37. మినెన్. యం. మునుస్వామయ్యర్	"	581	1500	12
38. బొల్లెపిల్లి లక్ష్మణరాజు	గుంటూరు	582	500	21
39. మొవ్వ శీతారామయ్యచౌదరి	"	583	2000	7
40. పాలగిరి పాపరాజు	కడప	584	2023	40
41. అన్నె చక్రమ్మ	తూ.కృష్ణ	585	2000	32
42. యం. పురుషోత్తం	ప.గోదావరి	586	2000	32
43. పన్నాల సీతామహాలక్ష్మమ్మ	"	587	2366	18
44. పసుమర్తి సత్యవతమ్మ	"	588	2399	20
45. వెలుగులేటి వెంకటరమణయ్య	గుంటూరు	589	2000	18
46. ఆదినారాయణస్వామి నాయకర్	చిత్తూరు	94	2250	11
47. వేమూరి శీతారామయ్య	తూ.కృష్ణ	590	1016	14
48. గాడిచెర్ల రామబాయి	కర్నూలు	591	2863	6
49. మల్లాది శీతారామాంజనేయలు	గుంటూరు	10	2000	12
50. ప్రథల శీతారామయ్య	"	84	2100	11
51. టి. యే. వీరరాఘవన్	చిత్తూరు	598	2000	17
52. నందూరి వెంకటకృష్ణారావు	ప.గోదావరి	594	1200	18
53. పెనుమర్తి వెంకటరత్నం	గుంటూరు	595	1680	15
54. వెల్లంకి పూర్ణచంద్రయ్య	ప.కృష్ణ	596	2000	10
55. కందాడై వెంకటకృష్ణమాచార్యులు	ప.గోదావరి	597	2666	9
56. అక్కాపంతుల వెంకటలక్ష్మమ్మ	గుంటూరు	598	2000	21
57. అన్నె అంజయ్య	"	599	2000	24
58. జి. బ్రహ్మానందం	ప.కృష్ణ	600	1000	13
59. బోరెడ్డి వెంకటమ్మ	కర్నూలు	601	4000	10
60. గుండు వెంకటకృష్ణమూర్తి	ప.గోదావరి	602	1604	17
61. కోవ్వలి సుబ్బరత్న	"	79	904	34
62. పసుమర్తి దమయంతి	"	603	500	13
63. అక్కాపంతుల రాఘవయ్య	గుంటూరు	604	2000	17
64. ముడుసూరి బుచ్చిరాజు	ప.గోదావరి	605	2000	39
65. పాలెపు వీరభద్రమ్మ	గోదావరి	607		
66. యస్. శీతమ్మ	ప.గోదావరి	606		
67. చుద్దుల సుబ్బరాజమ్మ	"	608	500	16
68. గండ్ర బసవరాజు	తూ.కృష్ణ	609	2000	23
69. అంబాల రంగారావు	గంజాం	610	4013	19
70. వెంపటి సోమన్నశ్రోతులు	ప.కృష్ణ	611	2100	26
71. పోలేపల్లి యాశ్వరరావు	కర్నూలు	612	2240	34
72. జూరి రామారావు	గోదావరి	613	2060	16
73. పూడి పెద్ది సూర్యనారాయణమూర్తి	గంజాం	618	400	10
74. ఆకెళ్ల చినవెంకన్న	గోదావరి	619	2100	50

(కొనసాగు)

శ్రీమదాంధ్ర బహుదపురాణము

సంస్కృత మూలము రు. 5-0-0 లు
ఆంధ్ర శ్రీమద్రామాయణము
 అచ్చున నున్నది.
 హాస్యమహాకవియైన పాండవురాణములో శాశ్వతము. ఇందు మధుర మిశ్రాపాద సోమకుండలేకర్తల లీలలు. బిల్వదియొకటి విశిష్టములగు వర్ణనలతో యున్నది.
 పద్యములు మూడు వేలు రు. 0-12-0 అర్జునులు.
 ఆంధ్రబలిహోవాభ్యాసము. ఇందు బలిరథంబానుదేశంబులు మొదలగు కథ లనేకములు ఉన్నవి.
 రుచి లైందు రు. రూ. 1-8-0.
 విశిష్ట పాదకావ్యము. నలకాని నాటకము.
 రు. 0-12-0 అర్జునులు.
 పాండవావతసము క్రయము 0-12-0 లు.
 జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,
 తిరుగువంటిమి, హైదరాబాద్, కర్ణాటక.

సిటీ మోటారు పాఠశాల
 మదరాసు
 టెలిఫోన్ నెంబరు 148
 ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారిచే మోటారు బండిని నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మొనలగునవి నేర్పబడును.
 మరియు మోటారుబండ్లు మరమ్మతులు, రంగులు వేయుట వగైరా అన్ని పనులును చేయబడును.
 యోగ్యతాపత్రములు మంచి పుణ్యలైన ఆటో ఇంజనీర్ చే ఇయ్యబడును.
 అన్ని విధములైన ధరలు సరసముగా యుండును.
 వివరములు తెలియగో వా రీకిందివిలాసమునకు వ్రాసు వలయును.
 మేనేజరు,
 సిటీ టాక్సికంపెనీ,
 2/3 అంపర్స్ వీధి, జి. టి. మదరాసు.

మెన్ రిజిము నేర్చుకొనుదు

మెన్ రిజిము, హిప్పటిజము, తాట్ రిడింగు, కాన్ సెన్ శ్రే వన్, ఆత్మశక్తి, దూరదృష్టి, దూరశ్రవణము, మెన్ రిజిమునా యమున వ్యాధి నివారణచేయు పద్ధతులు విపులముగ, మర్మర హితముగ, సుబోధకముగ, లక్ష్యసమర్పితముగ, గురువులేకనే ఆభ్యాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.
 వెల ప్రతి 1-కి రు. 1.0-0 పోస్టేజి 0-4-0
 ప్రొఫెసర్, నేఖర్, మెన్ రిజిము ఏలూరు.

అలీబాబా అండ్ ఫార్టీరాబర్లు

అవ్వ విజయము
 మూడేనుటలు! ఆంధ్రదేశ మంతవర్త్యతము చ-యె
 అుగని అపరాధపరిశోధన రూపక మిదియే; నవర సభితమై కడుపుట్టనవిష్టమచు నాహాహ యనిపించునది యిదియే; సహ జములగు చక్కనిమాటల పాటలతో విలసిలు నాటకము నిదియే.
 నవరసభరితము వెల రు. 0.12-0
 1. భువ విజయము (నాటకము) రు. 1.0-0
 2. కుచేల - కృష్ణ, ,, 1.0-0
 3. చిత్రకేతు, ,, 0.14-0
 4. జగన్మోహిని ,, 1.0-0
 చిరునామా: - పామర్తి బుచ్చిరాజుగారు,
 గోదావరి జిల్లా, కాకినాడ.

ఉత్తర గురజాడ

తాతానమ్మ లిమిటెడ్ యిండియా దొరతనమునకు

ఈ దరఖాస్తును టారిఫుబోర్డువారు పరీక్షించ

తీర్మానించుట

సిద్ధా, ఆక్టోబరు 10:— 1924 ఉత్తరగురజాడ (రత్నం) శాసనముచే సవరణ జేయబడిన 1894 సం॥ యిండి

బోర్డువారు యాదినవ విషయములను విచారించి నిర్ణయించుదురు: (1) పన్నులు హెచ్చింపవలయున్నయెడల

ఎవ్వరైనను మనముగొని లేక కంపెనీలుగాని తమ యభిప్రాయములను టారిఫుబోర్డు విచారించవలెనని కోరినట్లు

పంజాబు శాసనసభ

అధ్యక్షునకు వేతనము సాలుకు రు 36,000

లోహారు, ఆక్టోబరు 10:— పానికాశాసనసభకు అధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనబడువారికి వేతనము లేర్పరచుచు నేడు

దీనికి కారణములను ఉద్దేశ్యములను తెలుపుచోట ఇట్లు చెప్పబడియున్నది. పంజాబు గవర్నరుయొక్క శాసన

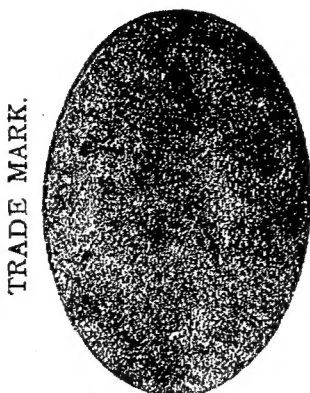
ఈ నాలుగు సంవత్సరములను 1925 జనవరి 7 వ తేదీతో

కలకత్తాలో తుపానుభయము

కలకత్తా, ఆక్టోబరు 11:— ఉదయం 11 గంటలకు తుపాను రావలసినచోట సాంధ్య పొద్దుకు 100 మైళ్లు దక్షిణమున

మున్సిపల్ కౌన్సిలు అందు వీర్రాజు.

వెదాపురము పోస్టు.

విజాపన

వ్యవసాయము

1918 సంవత్సరం

నుంచి మేము మనదేశము

నపండించుచున్న పట్టు

తో మాస్టర్స్ లోనే

వడుతుంటు, నేయట, రం

గులు చేయుట మున్నగు

కులవలన వివిధరకముల

విస్త్రుతములనుబంధించి చిత్రవిచిత్రమైన జీవనాచారములు

... ఇతర కార్యక్రమములను వారున్న మరలంతరప

ప్రజలకు అన్ని రకముల బద్ధులను ప్రదర్శించి. ఇంకను ఎంద

పట్టువస్త్రములను గురించి వ్రాసుటలో మాకంపెనీయొక్క

కొందరు వర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే

అగ్గిపుల్ల పరిశ్రమము

ప్రపంచములో నుండినాడు కన్నీటింటెను మిక్కిలి

Mr. A. P. GHOSE

Consulting Match Expert

42, Beniapukur Road, Entally Calcutta.

వెల సీసా 1-కి వేలము మందు రు. 0 4-0

ఈనూనెను తలకురాచిన పేలు ఈపి నశించును. చర్మ

మునకు వెండ్రుకలకు హాని కలుగజేయజేయదు.

అమ్మతాంబూలము శిబి. నుగ గాను - బొంబాయి.

Advertisement for matchboxes featuring a matchbox illustration and text in Telugu. The text describes the quality and safety of the matchboxes, mentioning 'SRI KRISHNA BROTHERS' and 'Mr. V. V. KRISHNA IYER'.

కడచిన 30 సం॥ రములనుండి మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందినది,

సావితము 1893

ఈ రకము యింకా క్రొత్త రకములగా జాలకు మజూరి జత 1-కి రు. 5 మొ 10 వరకు గలదు. కావల

వీకంసి చీబిట్ దాన్ అందు నన్ను,

మాన్యుఫ్యాక్చరీంగు జ్యూయల్స్, తపాలపెట్టె నెం 225, 112 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

వేపచెట్టుయొక్క మంచి

గుణములు గలిగిన టాయిలెట్ అందు ఔషధసంబంధమైన

వస్తువులు

మర్కెట్టు:— కార్పొరేట్ ఇతర ఔషధసంబంధమైన నల్లు లన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైంది. చర్మమున తినివేయుదు.

మర్కెట్టెయిను ద-రిచూడము:— శరీరపుల్లలతో దం తథావనము చేయుట ఆ దరిని వెలిసివీచు ఈ మే. బ్రహ్మతో మ

బుడి 1 0-8-0; చిన్న పొటలు 1 5 0-2-0 మర్కెట్టె సాటాయిలెట్ పిండి యింకానను, చర్మమునకు

దేహమునకు తగినది. డబ్బా 1 5 0-10-0; ప్యాకెట్టు 1 5 0-8-0. హిందూ శ్రేణులందు హిందూ శ్రేణు పరిశ్రమ, ధనము

శ్రీ కియారుచేయబడినది. SRI KRISHNA BROTHERS, 23 Thambu Chetty Street, MADRAS,

Mr. V. V. KRISHNA IYER Palghat

అశ్వశాంజీవము

మంచి తరుణము!

చాలా తాళము

త్వరపడుడు!!

చాలా తగ్గించిన ధరలు నాణ్యమైన బనీనులు

ముఖ్యముగా వర్తకులకు యిందువలన తెలియజేయునది యేమన?

ఇదివరలో కంటే ప్రస్తుతము చూమ్మి యొక్క బనీనులను చాలామంది జనులు ప్రవయోగపర్చుచు. వాటియొక్క నాణ్యమును గురించి యొక్క-వగ స్తుతించుటవల్లను, మరింతగా వెల్లడిచేయు నిమిత్తమై ప్రస్తుతపు చూమ్మివైపును లీప్టుమీద 12½ నూటికి రు 12-8-0 కమీషను మామూలు యిండియానూలు బనీనులుకన్నా, (పట్టు, పత్తి) బనీనులకు నూటికి 15-0-0 కమీషన్ యున్నా 100 డెక్క ఒకే తూరి ఖరీదు చేసేవారికి వేరే టరమ్మున్నా యేర్పరచితిమి గనుక తక్షణము కావలసినవారు ప్రాసుకోవచ్చును.

శాంపిలు ప్యాకెట్టు ౧-కి ఖరీదు రూ 6-0-0.

తంజివిలాసము:

బనీన్సు, బెజవాడ. చూసెజరు:— ఆంధ్రపౌజీరీ విల్పు, బెజవాడ. (దక్షిణ ఇండియా)

కోల్ మాన్యు ఆప పిండి
(లేక ఒకవిధ కాదుభావ్యము)

డి. ఎస్. ఎఫ్. ఆపపిండి

డర్ హం ఆపపిండి..

తగవు డబ్బావైసను బుడ్డివైనను ఈ గురు తును గమనింపుడు.

ఉదాహరణ:— మారగాయలు, చేపలు, మాంసము.

పేల్చిన:— చేపలు, మాంసము, బంగాళాదుంప ముక్కలు, రుండ్లు.

కాల్చి పక్వముచేయు:— మాంసము, బెల్లలు మొదలగునవి దీనితోచేర్చిన మిక్కిలి రుచికరముగానుండును. దీనికి సమానమైన సంభారమేలేదు.

వైద్యులందఱును: చాలమేలైనవనితలచి కోల్ మాన్యునుప్రస్తుతేవాడుచున్నారు.

డి. ఎస్. ఎఫ్. ఆపపిండి (తగవు డబ్బాలో ప్యాకుచేయుదును)

డర్ హం మధ్య:— (తగవు డబ్బా లలోనుబుడ్డలోనుప్యాకుచేయుదును)

తగవు డబ్బా యొక్కయు, బుడ్డి యొక్కయు, ఆకారమును, వాటివైన యుండుగురులనుచక్కగా గమనింపుడు అన్నిదుకాణములందును డోరకును

చప్పనిసోరవారికి రుచివిచ్చును.

మిక్కిలి రుచికరమైనది.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృష్టి, హస్తలాఘవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్లపేక భూతవైద్యము, తమాషాలు విచిత్ర విసోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, కరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయొక్కను గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల 4-0-0 లు (211888.6 పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు,టూ గురుజింట్లా.

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని సామర్థ్యమును గుఱించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారు

ఆతంకనిగ్రహమాత్రలు

అన్ని జాతులవారును ఏమయ్యెనందైనను శ్రీ పురుషులు కాలవ్యవస్థనుకేరే తిసుకొనుటకు తగినదని వైద్యులే అంగీకరించుచున్నారు. శివమోగించి దీని నిజమును తెలుసుకొనుడు.

82 మూలముల డబ్బా 1-కి రు 1-0-0

ఉత్తరము వాసిన క్యాలటూగు ఉచితముగా పంపబడును

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మసి

219 28, బాడ్వే, మద్రాసు

దంతచూరము

డబ్బి 1-కి వెల రూ. 0-2-0 డబ్బా 1 కి 1-4-0

ఈదంతచూరముతో పండ్లతోముకులను చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్లనుండి రక్తము కారకుండును నోటమర్దంధములేక ముందును. పండ్లుముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

అన్ను జంజీరము శివో ముగగాను బొంబాయి